

సెడ్యుల్ తెలంగాణ

ఆర్థిక, రాజకీయ, సాహిత్య మాసపత్రిక

సంఖ్య: 8 సంచిక: 12 ప్రోదరాబాద్

94

నవంబర్ 2019

పేజీలు: 52

వెల: 20/-

- ◆ అసమూతిని బతకనివ్వండి
- ◆ చీకటి కాలం
- ◆ ఆర్టీఎస్ సమ్మి: ప్రభుత్వ వైభిలి
- ◆ ఆ గుండె ఆగిపోదు
- ◆ ఎమ్మార్స్ సజీవ దహనానికి బాధ్యతెవరు?

తెలంగాణ ఆర్టిస్ట్స్ కార్యకుల సమ్మేళన మద్దతుగా
నవంబర్ 9న తలపెట్టిన ఛలో ట్యూంకెబండ్
కార్యక్రమంపై పోలీసుల దమనకాండ

నదుస్తున్న తెలంగాణ

ISSN 2349-2376

ఆర్థిక, రాజకీయ, సాహిత్య మాసపత్రిక

నవంబర్ 2019

సంచిక : 11

సంపుటి : 9

గెరఫ ప్రంపాదకులు
ప్రా॥ అడపా సత్యనారాయణ

పులఫోమిండులి
అల్లం నారాయణ
షైర్పున్-ప్రెస్ అకాడమి
చిక్కుము ప్రభాకర్
అడ్వెక్ట్-న్యూయూ సలవోదారు

శ్రీధాన ప్రంపాదకుడు
దా॥చింతకింబి కాశీం

సంపాదకురాలు
స్నేహాలత ఎం.

సంపాదకవర్గం

దా॥ఎ.సిల్ఫూనాయక్, అసోసియేట్ ప్రోఫెసర్
క్రాంతి, జర్జులిస్టు
శివరాత్రి సుధాకర్, పరిశోధక విద్యార్థి
ప్రతాప్ గోపగళ్ల, పరిశోధక విద్యార్థి

డిస్టిపి, లేసాఫ్ : స్నేహ
కవర్ డిజైన్ : క్రాంతి

రచనలు, చందాలు, విరాళాలు పంపవల్సిన చిరునామా
స్నేహాలత ఎం.,
క్యార్పొర్ట్ నెం. R-9, O.U క్యార్పొర్ట్,
ఉన్స్టానియా యూనివరిటీ, హైదరాబాద్ -500 007.
ఇ.మెయిల్: nadusthunnatelangana@gmail.com
ఫోన్ నెం.: 9290745490

నదుస్తున్న తెలంగాణ అకోంట్ నెంబర్: 62254225854
ఎన్బిపాచ్, రాంకోట బ్రాంచ్(20350), హైదరాబాద్.
IFSC: SBIN0020350

సూరు పూలు వికసించనీ, వేయి ఆలోచనలు సంఘర్షించనీ అన్నట్లు ప్రజానుకూలమైన భిన్న ఆలోచనలకు
మా పత్రికలో చోటుంటుంది. కనుక ఈ పత్రికలో ముద్రించిన అభిప్రాయాలు రచయితలవే.
సంపాదక వర్గానికి ఏకీభావం ఉండనవసరం లేదు.

సంపాదకుని ఉత్తరం

ఈ సమయంలో
ఇలా ఉండొచ్చు
క్షణం మారితే
ఏమపుతుందో
ఉన్నట్టుండి
నీకు ఏమీ కాని దేశంలో
రాజద్రోహివచ్చతావు

ఒక కేసు ముగిసి
ఊపిరి పీల్చుకునేలోపు
న్యాయవాది నల్లకోటు జేబులో
మాసిపోయిన కర్మఫోలా
మరో కుట్ట కేసు
తల మీద వేలాడుతుంది

కోర్టు మెట్లిక్స్‌న ప్రతిసారి
ఎత్తుకుపోయిన పుస్తకంలో
దాచుకున్న
ప్రియురాలి ఉత్తరం గుర్తాస్తుంది

25 నవంబర్ 2019

తెలంగాణ తొవ్వు

సంపాదకీయం

నిషిద్ధ మానవుడు ప్రాఫుసర్ కాళింపై మరో కుటుంబము స్నేహపూర్వ ఎం.

5

నందుస్తున్న కాలం

అనమ్ముతిని బతకనివ్వండి	చింతకింది కాళిం	6
చీకటి కాలం	సంఘర్ష	8
ఆర్టీసీ నమ్మి: ప్రభుత్వ వైభారి	చిక్కుడు ప్రభాకర్	12
లేతమెదల్లలో మతబీజాలు!?	ఎనిశెట్టి శంకర్	19
ఎమ్మార్స్ సజీవ దహనానికి బాధ్యతావరు?	అరవింద్	21

స్థిరం

ఆ గుండె ఆగిపోదు	బల్లా రవీంద్రనాథ్	24
-----------------	-------------------	----

జూతియం

హూయస్ట్ లో ‘మోడి-హూడి’ హంగామా	ఎ.నర్సింహ్ రెడ్డి	28
-------------------------------	-------------------	----

సాహిత్యం

వినాషాయచ దుష్టుతం	కథ	సమీర
-------------------	----	------

పరిశోధన

ప్రజా కళారూపాలు-సామాజిక అధ్యయనం-పరిరక్షణ	జమ్మిడి మహేందర్	40
--	-----------------	----

నితేఖ

నిర్వంధం నీడలో పోడు భూముల పోరాటం	మెంచు రమేష్	45
----------------------------------	-------------	----

కరపత్ర సాహిత్యం

డా॥వినోదినికి మా మద్దతు	47
-------------------------	----

అనమ్ముతిని వినిపిస్తున్నందుకే అణచివేత	విరసం
---------------------------------------	-------

ప్రజా ఉద్యమాలపై, ఆర్టీసీపై కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల నిర్వంధం తీపీఎఫ్	49
--	----

నిషిద్ధ మానవుడు కాలీంపై మరో కుట్ట కేసు

స్థాపన

నడుస్తున్న తెలంగాణ మాసపత్రిక ప్రధాన సంపాదకుడు, ఉస్కానియా విశ్వవిద్యాలయంలో అసోసియేట్ ప్రాఫెనర్ డాక్టర్ చింతకింది కాలీంపై మరో కుట్ట కేసు బాయిలంచింది తెలంగాణ ప్రభుత్వం. వెలివాడలో ఉదయస్తున్న సూర్యునిపై చిర్మా చిట్టికతో నిషిద్ధ మానవుని ఫోఫు రాష్ట్రమంతా వినిషిస్తున్న కాలీంపై మరో ఊపా కేసు నమోదైంది. అంబేద్కర్, పూలే, మార్క్ సిద్ధాంతాలను, ప్రజల, విద్యార్థుల సమస్యలను, నిరుద్యోగుల జీవితాలను, దళితులు, ఆదివాసీలు, మహిళలు ఎదుర్కొంటున్న అసమానతలను ఎన్నో వేదికలపై వినిషిస్తున్నందుకే మరోసారి కాలీంపై తెలంగాణ ప్రభుత్వం కుట్టకేసును మోపింది. ప్రాఫెనర్ కాలీం ఏడు సంపత్తరాలుగా అంటే తెలంగాణ రాష్ట్రం భోగోళికంగా విధిపోకముందు సుంచే కుట్ట కేసులను మోస్తున్నాడని చెప్పాలి. ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడినప్పటికీ ఆయను కేసుల్లో ఇరికించడం ఆగలేదు సరికదా మరింతగా ఎక్కువయింది. ఈ కుట్ట కేసులు ఎప్పుడు మొదలయ్యాయో చూద్దాం.

జూన్ 9, 2012న ఆంధ్ర ప్రభుత్వం రాజ్యాంశులు వరంగల్ జిల్లా భానాపూర్ లో ఈ కుట్టకేసుల మోపడం మొదలైందని చెప్పాలి. కొంతమంది మావోయిస్తులు, మరికొంతమంది సాసుభూతిపరుల మీద మోపిన భానాపూర్ కుట్ట కేసులో చింతకింది కాలీంతో పాటు అమరులు ఆకుల భూమయ్య, గంతి ప్రసాదంలను చేర్చారు. సెక్షన్ 120 of IPC మరియు 16,17, 18, 18(B), 19, 20, 38, 39, 40 of UAPA 1967 కింద కేసు మోపారు. ఈ కేసులో 10వ నిందితుడుగా కాలీం హేరును చేర్చడమే కాకుండా పరారీలో ఉన్నట్లు పేర్కొన్నారు. అలా మొదలైన కేసుల పర్సం ఇప్పటికీ కొనసాగుతూనే ఉంది. భద్రావలం, కూసుమంచి, ములుగు, ఖమ్మం కేసులతో పాటు తాజాగా నంబర్ 12న బి.అనురాధ, ఎన్. రవిశర్మలను అరెస్ట్ చేసిన ఎల్బీసిగర్ కుట్ట కేసులో కాలీం హేరును పోలీసులు ఎ-గిగా చేర్చారు. కేసు రిమాండ్ డైరీలో ఎక్కడా కాలీం ప్రస్తావన లేదు. కానీ నిందితుల లిస్టలో మాత్రం కాలీం హేరు ఉంది. కాలీంతో పాటు ఈ కేసులో వీక్షణం సంపాదకుడు ఎన్. వేంగోపాల్, తెలంగాణ ప్రజాప్రంట్ ఉపాధ్యక్షుడు నలమాస కృష్ణ(ఈయన గద్వాల కుట్ట కేసులో అరెస్టులు ప్రస్తుతం వరంగల్ జైలులో ఉన్నాడు), టీపీఎఫ్ ప్రధాన కార్యదర్శి మెంచు రమేష్ల హేర్లు ఉన్నాయి.

కవిగా, వక్కగా, రచయితగా, 2009 డిసెంబర్లో ప్రారంభమైన నడుస్తున్న తెలంగాణ మాసపత్రిక సంపాదకుడిగా, వృత్తి రీత్యా అధ్యాపకుడిగా, పరిశేధకుడిగా రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో కాలీం సుపరిచితుడు. తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి ఏర్పాటుకు ముందు అంటే 1998లో ప్రజాస్వామిక ప్రత్యేక తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన కోసం ఏర్పడిన తెలంగాణ స్వాదెంట్స్ ప్రంట్, తెలంగాణ జనసభలలో కాలీం ప్రముఖ పాత్ర పోషించాడు. తెలంగాణలో రైతులకు సాగునీరు, తాగునీరు కావాలని, ఉచిత విద్యుత్తును అందించాలని, తెలంగాణలో విద్యా ఉద్యోగావకాశాలు తెలంగాణవారికే దక్కులని డిమాండ్ చేస్తూ ఆనాడు నిర్వహించిన ప్రజా చైతన్యయాత్మల్లో పాల్గొని ప్రసంగించాడు. వివిధ సంపర్కాల్లో సంఘ శక్తుల దాడుల్లో గాయపడి మరణం అంచువరకు వెల్లివచ్చినవాడు. కోస్తాంధ్ర పాలకుల నిర్వంధం, కేసులు చవిచూసినవాడు. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడ్డక రాష్ట్ర సాధన కోసం ఉద్యమించిన కాలీంను రాజద్రోహాని, కుట్టదారుడిని చేస్తున్నది ప్రభుత్వం.

ఆక్టోబర్ 4, 2019న గద్వాల జిల్లా టీపీఎఫ్ నాయకుడు నాగరాజు అరెస్టుతో గద్వాల కుట్ట కేసు మొదలైంది. అదే కేసులో టీపీఎఫ్ బిలరాం, స్వాదెంట్ మార్క్ సంపాదకుడు డా.క.జగన్, టీపీఎఫ్ ఉపాధ్యక్షుడు నలమాసకృష్ట, టీపీఎఫ్ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు మద్దిలేటిలను అరెస్టు చేసారు. అదే కేసులో టీపీఎఫ్ ప్రధాన కార్యదర్శి మొందు రమేష్, సైతన్స్ మహిళా సంఘం ప్రధాన కార్యదర్శి శిల్ప, రేణుకలను నిందితులుగా చేర్చి వారు ముగ్గురూ పరారీలో ఉన్నారని ఎఫ్పిఆర్లో పేర్కొన్నారు. ఆ వెంటనే చర్ల కేసులో అరెస్టులు న్యాయపాది ఐతే అనీల్కుమార్, దాసారపు సురేష్ల ప్రజా సంఘాలలో పనిచేస్తున్న 45 మందిని మరో కుట్ట కేసులో ఇరికించి వీరందరూ కూడా పరారీలో ఉన్నారని పోలీసులు ఎఫ్పిఆర్ నమోదుచేసారు. గద్వాల కేసులో ముగ్గురు, చర్ల కేసులో 45 మంది కూడా ప్రజాసంఘాలలో పనిచేయడమే కాకుండా జీవిక కోసం న్యాయపాద, ఇతర వృత్తుల్లో ఉన్నవారు, ఉద్యోగాలు చేసుకునేవారు, కాలేజీల్లో చదువుకునే విద్యార్థులు. నిత్యం కళముందు కనిపించి, మీడియా ముందు మాట్లాడే ప్రజాసంఘాల న్యాయకులను పరారీలో ఉన్నారని పేర్కొనడం మరో కుట్టకు దారులు వేయడమేనేమా?

తెలంగాణ వ్యాపంగా నెలకొన్న వివిధ సమస్యలపై గొంతెత్తుతున్న ప్రజాస్వామికవాదులు, మేధావులు, ఉద్యమకారులపై కేసులు బనాయించి వారిని మౌనంగా ఉండాలని నిర్దేశిస్తోంది ఈ ప్రభుత్వం. ప్రతిపక్షం అనేది లేకుండా చేసి సబ్ టీక్ పై అనాలని చూస్తున్నారు పాలకులు. కానీ ప్రతిపక్ష గొంతు వినిపించే ఉద్యమకారులపై నల్లచట్టుల ప్రయోగం కొత్తదేమీ కాదు. ఈ కుట్టకేసులు ఎన్నో వందల సార్లు నిరూపించి కాకుండా కొట్టుడుపోయారునేది గతంలో రుజువుయింది. ఒకవేళ ప్రాఫెనర్ సాయిబాబు కేసులో వలె సౌక్యాలు లేకున్నాయి, రాజకీయ విశ్వాసాల ఆధారంగా శిక్షలు వేసినా జైల్ నిందిపోతాయి. కానీ, మాట్లాడే గొంతులు మూగబోవనేది చారిత్రక వాస్తవం. కాబట్టి నడుస్తున్న తెలంగాణ ప్రధాన సంపాదకుడు కాలీం, ఇతరులపై పెట్టిన ఉపా కేసులను ఉపసంహరించుకోవాలని నడుస్తున్న తెలంగాణ సంపాదకవర్గం ప్రభుత్వాన్ని డిమాండ్ చేస్తోంది.

24 నవంబర్, 2019

అనమ్ముతిని బతకనివ్వండి

చింతకింది కాలం

మహారాష్ట్రలో ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేద్దామని భావించిన శివసేన, ఎన్సిపీ, కాంగ్రెస్ పారీల ప్రయత్నాన్ని తెల్లవారకముందే తలకిందులు చేసిన పరిస్థితిని దేశ ప్రజలందరూ గమనిసున్నారు. కేంద్రంలో అధికారంలో వున్నవాళ్లు ఏమైనా చేయగలరని మరోసారి నిరూపించారు. ప్రజాస్వామ్యం, పార్లమెంటరీ విలువలపై భ్రమలున్నవాళ్లకు ఇదొక విషాద సందర్భం. తక్కెటలోని కప్పలవలె ఎన్నికెన ప్రతినిధులు కూడా ఇష్టానుసారంగా దూకగలరని ఈ తరానికి కూడా అర్థం కావడం మంచిదే. కాకపోతే అధికారంలో వున్న వాళ్లు చట్టబద్ధంగా వ్యవహరించాలనే రాజ్యంగ విలువకు తూట్లు పొడవటమంటే చీకటి అధ్యాయానికి ద్వారాలు తెరవటమే. ఈ ప్రమాద సంకేతాలు రానున్న కాలాన్ని భయపెడుతున్నాయి. భవిష్యత్తుపై భరోసా ఇష్టాల్నిన ఏలిక రెండు రెండ్లు నాలుగంటే, జైక్ నోళ్లు తెరిపిస్తున్నారు. మహారాష్ట్ర పరిణామాల వంటి విషాద ప్రహసనం ఎక్కుడైనా మొదలవ్వవచ్చు. తెలంగాణ దీనికి మినహాయింపేమీ కాదు.

ఈకవేళ తెలంగాణ అధికార వర్గాలకు, కేంద్ర పాలకులకు మధ్యన వైరుధ్యం ఏర్పడితే, అది వైపమ్య స్థాయికి చేరుకుంటే తెలంగాణలో రాజకీయ పరిణామాలు ఏ మలుపుయినా తీసుకోవచ్చ. కేంద్ర అధిపత్యానికి వ్యతిరేకంగా ఇక్కడి పాలకులు నిలబడవల్సి వస్తే ప్రజా మధ్యతు లేకుండా సాధ్యమవుతుందా? ‘బలవైన కేంద్రం’ ఎవ్వరిసైనా ఆక్రమించవచ్చు కదా! అప్పుడు బలహీనులందరూ వినిపించ వలసిన పాట ఒకటే ఉంటుంది. కాకతీయ రాజు ప్రతాప రుద్రుడు మొదలు మొన్నటి తెలంగాణ ఉద్యమం వరకు ధీర్ఘ పాలకులకు అనమ్ముతిని ప్రకటించడం తెలంగాణ నేల స్వభావంలోనే ఉంది.

అయితే గత ఐదేళ్ల నుంచి తెలంగాణలో ధిక్కార, అనమ్ముతి స్వభావాన్ని లక్షణాన్ని పూర్వపడ్డం చేయడమో లేదా తగించడమో చేస్తున్నారు. సామూహిక స్వరంగా నిర్మాణమైన శక్తిని బలహీనపర్చే విధానాలను స్వయంగా పాలకులే చేపట్టారు. ప్రత్యేక రాష్ట్ర సాధన కోసం జరిగిన అన్నిరకాల పోరాట

రాపాలలో వారు ఉద్యమ నాయకత్వంగా ఆనాడు భాగమయ్యారు. ప్రజలలో వెల్లివిరిసిన చైతన్యాన్ని, ఆధిపత్యం మీద వ్యక్తమైన ధిక్కారాన్ని ప్రత్యుత్సంగా చూసారు. అందుకే అధికారంలోకి వచ్చాక ప్రత్యామ్మాయి ఆలోచనలను ఆహ్వానించకపోగా నియంత్రించటం మొదలుపెట్టారు. ఈ అదుపు ఎంతవరకు పోయిందంటే మాలిక మార్పు కోరుకునే వారే కాకుండా ఉదారవాద ప్రజాస్వామిక వాదులు, అస్తిత్వ ఉద్యమ నాయకత్వాన్ని కూడా బందీలను చేసే వరకు వెల్లింది.

తెలంగాణలో విష్పవ రాజకీయాలకు యాభై ఏక్ల చరిత్ర ఉంది. నిజం వ్యతిరేక పోరాటంలో రైతులు సాయంధంగా తిరుగుబాటు చేసారు. ఈ చరిత్రను మనమే కాదు, ప్రపంచమంతా గుర్తించింది. పార్లమెంటరీ పార్టీల సాయకులు కూడా ఈ ఉజ్జ్వల చరిత్రను కీర్తించారు. మన ఇష్టాలు, ఆసక్తులతో సంబంధం లేకుండా ఒక చరిత్ర గడిచిపోయింది. ఆనాడు చరిత్ర ఆ రూపం తీసుకున్నది. తిరిగి అదే రూపం సాధ్యం అవుతుందా లేదా అనేది వర్తమానమే నిర్ణయించు కుంటుంది. ఈ విధంగా అరవయో దశకంలో మొదలైన విష్పవ, ప్రగతిశీల, ప్రజాస్వామ్య భావనలు తెలంగాణ సమాజాన్ని, చరిత్రను సుసంపన్నం చేసాయి. ఆధిపత్య, వెల్లిచాకిరి విలువల స్థానంలో పాక్షికంగానైనా ప్రజాస్వామ్యం అమలయింది. ఈ భావాలు తెలంగాణ గ్రామీణ జీవితంలో పెనుమార్పులు తెచ్చాయి. రాజకీయార్థిక చరిత్రను, సాంస్కృతిక, సాహిత్య నిర్మాణాన్ని విశేషంగా ప్రభావితం చేసాయి. ఈ క్రమంలో జరిగిన పెనుగులాటలో విలువైన యువత, మేధో సంపదను కూడా తెలంగాణ సమాజం కోల్పోయింది.

విలువయిన సంపదత్వంతో కూడిన ఈ అనుభవాలు ఈ సామాజిక చలనంలో అంతర్భాగంగా ప్రపాసున్నాయి. వాటిని కొనసాగించే సమూహం పట్ల ఎవరికైనా భిన్నా భిప్రాయాలు ఉండవచ్చ, తప్పేం కాదు. కొందరు నడిచే మార్గం రాజ్యంగబద్ధం కానప్పుడు, పౌరులు అలా సామూహికం కావటాన్ని అర్థం చేసుకోవచ్చ, కానీ రాజ్య యంత్రాంగమే చట్టాతీతంగా ఆలోచించడం, వ్యవహరించడం ప్రజాస్వామ్యానికి

మంచిది కాదు. సమాజంలో మనమరలందరూ సంతోషంగా ఉండాలనీ, అన్నిరకాల అసమానతలు పోవాలని కోరుకనే వారి శాతం కూడా మన తెలంగాణలో గణనీయంగా ఉంది. అలాంటి వ్యక్తులు ఉండటం వలననే తెలంగాణ ఏర్పాటు కూడా నుబువయింది. కానీ అలాంటి భావాలు కలిగి ఉండటమే నేరమని రాజ్య యంత్రాంగం భావించడం సరైనది కాదు. సమాజ మార్పుకు ఏ మార్గాన్ని అనుసరిస్తున్నారనే విషయంలో అంగీకారం ఉండకపోవచ్చు. అంత మాత్రాన ఆలోచనలే కల్గి ఉండకూడదని ఆదేశించటం, నియంత్రించటం ప్రజాస్వామ్య భావనకు విరుద్ధం.

నిజాంకు వ్యతిరేకంగా ఆనాడు సాయథ పోరాటం నడిచింది. దానిని కాదన్న ఆర్య సమాజికులు, కాంగ్రెస్ వారులు, సంప్రదాయ వాదులు మౌనంగా ఉండలేకపోయారు. ప్రజా ఆందోళనలో తమకు తోచిన విధంగా పాల్గొన్నారు. గస్తి నిషోష్టకు వ్యతిరేకంగా ఎంతో నిరసన పెల్లుబికింది. దేవాలయాలలో భజనలు కూడా చేసుకోకూడదని హకుం జారీచేస్తే సంప్రదాయవాదులు తమ అసమ్మతిని ప్రకటించారు. గ్రామాలలోకి దినపత్రికలను రానివ్వకపోతే, పత్రికను చదపటమే నేరంగా పరిగణిస్తే సమాజమేమీ మౌనంగా లేదు. నిజాం వీడనకు వ్యతిరేకంగా జరిగిన సామూహిక ప్రదర్శనలో సత్యాగ్రహవాదులు కూడా ప్రముఖపాత్ర పోషించారు. ఇన్ని రూపాలలో ప్రజలు తమ నిరసనను వ్యక్తం చేయటం వలన నిజాం ఘ్యాడల్ పాలన చరిత్రలో కలిసిపోయింది. ఈ భిన్నత్వం తెలంగాణ సమాజపు అపురూప లక్షణం. దీనిని గుర్తించటం, అసమ్మతికి అవకాశాన్ని కల్పించటం పాలకులు విజ్ఞతతో చేయవల్సిన పని.

అలా కాకుండా భావాలను, అభిప్రాయాలను కూడా శాంతి భద్రతలలో భాగంగా చూస్తే అధికార యంత్రాంగం ఆలోచనలను కాదన్న వారందరూ ఉపా కేసుకు గురై చట్ట వ్యతిరేకులు, కుట్రలారులు, దేశగ్రోహల జాబితాల్లో చేరిపోతారు. 1998లో ఏర్పడిన తెలంగాణ జనసభ, తెలంగాణ స్వాధైయాల్ ప్రారంభమై తెలంగాణ ప్రజాప్రంట్, తెలంగాణ విద్యార్థి వేదిక వరకు కార్యాచరణలో ఉంటూ, తెలంగాణ సాధనకు కావల్సిన క్రియాశీలతను పెంచుతూ భావజాల రంగంలోనూ, నిర్మాణాత్మకంగానూ పనిచేసి తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధనలో భాగమైనవారు ఉపా కేసు కింద నేరస్తులు కావటం ఇవ్వాలి విషాదం. వీళ్లంతా, తెలంగాణ సమాజం సృజనాత్మకంగా వ్యక్తికరించబడాలనే ప్రగతి భావనకు పునాదిగా

ఉండాలని కోరుకనేవాళ్లే తప్ప, ఈ సమాజం తిరోగువనంలోకి వెళ్లాలని ఆశించేవాళ్లు కాదు. తమ తమ కార్బూళ్లేతంలో చిత్తశ దీతో పనిచేస్తా నిబద్ధతను ప్రదర్శిస్తున్నవారే. ఆంక్షలు, నియంత్రణ సమాజ గమనానికి అడ్డంకులనే నిర్ణష్ట అభిప్రాయం కల్గి ఉండటం నేరంగా భావించే స్థితి ఏ పారునికి రాకూడదనే భావధారలో వీళ్లు పనిచేస్తున్నారు. ఇలా ఆలోచించడమే నేరమయితే, రాజ్యాంగ మౌలికతకే ప్రమాదమనే ఆందోళన సమాజంలో వ్యాపిస్తుంది.

భిన్నంగా ఆలోచించడం తెలంగాణ సమాజానికి ఉండే ప్రత్యేక లక్షణమే తప్ప అది నేరం కాదు. అధికార వర్గం సమాజంగానే ప్రజా వ్యతిరేక స్వభావాన్ని కల్గి ఉంటుంది. భారత సంవిధానం ప్రకారం నడుచుకోవటం దానికి నచ్చదు. కార్బోర్ట శక్తుల ప్రయోజనాలకు అధివశ్య, అధికార వర్గాల అవసరాల మేరకు రాజ్యాంగ యంత్రాంగం పనిచేస్తుండని భావించినప్పుడు ఎన్ని ఆంక్షలు విధించినా భిన్నస్వరూలు విన్నిస్తాయి. కొన్ని స్వరూలు మందుస్థాయిలో ఉండవచ్చు, మరికొన్ని గొంతులు గట్టిగా విన్నించవచ్చు. కానీ అసమ్మతి అనేది తప్పదు. సమాజం ఎంతగా ప్రజాస్వామీకరించబడితే సామూహిక అభివృద్ధి త్వరితం అవుతుంది. రాజ్యాంగ యంత్రాంగం ప్రజలను చేరుకోవడం సులభమవుతుంది. బ్యారోక్రసీకి, ప్రజలకు సంబంధాలు ప్రజాస్వామీకరించబడుతాయి. లేదంటే భావిలో నిల్చపడిన నీళ్లవలె ప్రజాస్వామ్యం ఫునీభవిస్తే బ్యారోక్రసీ మీద, రాజకీయ నాయకత్వం మీద ప్రజలు హింసాయుతంగా వ్యక్తమవుతారు. అప్రజాస్వామిక వాతావరణంలో గొంతు పెకలని స్థితిలో ఉక్కపోతను అనుభవించే సమాజం గిడసబారిపోతుంది.

అసమ్మతి లేని సమ్మతికి సమాజాన్ని సిద్ధం చేస్తే మహోరాష్ట్ర పాలకవర్గాల మధ్య ఏర్పడిన ఘర్షణ లాంటిది తెలంగాణలో సంభవిస్తే వర్తమాన ఆంక్షలకు కారణమైన పాలకులకు వ్యతిరేకంగానే ప్రజలు నిలబడుతారు. ఒక్కసారి అది చైతన్యలేమి నుంచి కూడా జరగవచ్చు. అంతిమంగా భవిష్యత్తులో ఇలాంటి స్థితికి తెలంగాణ పాలకవర్గమే కారణమవుతుంది. ఒక తల కంటే పదితలలు ఆలోచించడం ప్రగతిశీలం, ఒక గొంతు కంటే వంద గొంతులు మాట్లాడటం మార్చు. ఈ పరిణామంలో అందరం భాగం కావటం చలనశీలత.

25 నవంబర్, 2019

చీకటి కాలం

సంఖ్య

తెల్లవాడు నిన్ను నాడు “భగత్ సిగ్” అన్నాడు.

సల్లవాడు నిన్ను నేడు “నక్కలైట్” అన్నాడు.

ఎల్లవారు నిన్ను రేపు “వేగుచుక్క” అంటారు.

- శ్రీశ్రీ

ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఏ దోహిడి, పీడన, అణచివేతకు వ్యతిరేకంగా తెలంగాణ ప్రజ నినదించిందో, నేటికి అదే దోహిడి, పీడన, అణచివేత ప్రత్యేక రాష్ట్రంలోనూ అమలవతోంది. ఏ పొర, ప్రజాస్వామిక హక్కుల కోసం తెలంగాణ ఉద్యమించిందో నేటికి ఆ పొర, ప్రజాస్వామిక హక్కుల అణచివేత కొనసాగుతూనే ఉంది. ఏ ప్రజలైటే నియంతృత్వాన్ని నిలదీసి, ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఉద్యమంలో ముందు నిలిచారో ఆ ప్రజలే ఇవాళ నేరస్థలుగా జైళ్లలో మగ్గుతున్నారు.

తెలంగాణలో ఇప్పుడు చీకటి రాజ్యమేలుతోంది. అధికారిబలంతో విప్రవీగుతున్న కేసీఆర్ ప్రభుత్వం నియంత్రణ విధానాలను అమలు చేస్తోంది. కేంద్రంలో హిందుత్వ బీజేపీ అమలు చేస్తున్న దళిత, మైనార్టీ, ఆదివాసీ, విద్యార్థి, రైతాంగ వ్యతిరేక విధానాలనే టీఆర్వెన్ ప్రభుత్వమూ అనుసరిస్తోంది. కార్బోరైట్లకు ఊడిగం చేస్తూ, కష్టజీవుల ప్రమను దోచు కుంటోంది. ప్రజా సంకేర్మాన్ని పక్కన పెట్టి పెట్టుబడి ప్రయోజనాలను ఈదేర్చుతోంది. ఈ పాలక విధానాలను ప్రశ్నించిన వారిపై అసాంఖ్యిక శక్తులు, అర్థస్ మాహోయిస్టులనే ముద్ర వేస్తోంది.

తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర సాధన ఉద్యమంలో ముందు నిలచి పోరాదిన విద్యార్థులు మొదలు ఉద్యమకారులందరిపైనా అక్రమ కేసులు బనాయించి జైళ్లలో బంధిస్తోంది తెరాన ప్రభుత్వం. నిరాపోరదీక్ష అంటూ నిమ్మరసం తాగి కాది మధ్యనే ఎత్తేసిన కేసీఆర్ను లోడ్డుకు ఈధ్వని తెలంగాణ విద్యార్థులే, తెలంగాణ రాష్ట్రం విడివడే వరకూ అలుపెరగని పోరాటం చేశారు. రాష్ట్రసాధన తరువాత కూడా తెలంగాణ ప్రజల పక్కాన తమ గొంతును వినిపిస్తానే ఉన్నారు. కానీ ఉద్యమ కాలంలో

ప్రగల్భులు పలికిన కేసీఆర్ తీరు మాత్రం రేవు దాబే వరకు ఓడ మల్లన్న, రేవు దాటాక బోడమల్లన్న అన్నట్లుగా మారింది.

ఉద్యమ కాలంలో తెలంగాణలో పొర, ప్రజాస్వామిక హక్కులు నిలబెడతానన్న కేసీఆర్, ముఖ్యమంత్రి పదవి కంబే పొర హక్కుల సంఘానికి అధ్యక్షడిగా ఉండడమే గౌరవంగా భావిస్తానన్న కేసీఆర్, ముఖ్యమంత్రి అయ్యాక మరో వెంగళరావులా, మరో చంద్రబాబులా మారాడు. ఎన్నికలకు ముందు ఇచ్చిన హామీలు నెరవేర్పుమని అడిగితే నక్కలైట్లు అంటున్నాడు. లక్ష ఉద్యోగాలు ఏమయ్యాయంటే లారీలు జులిపిస్తున్నాడు. కేజీ టూ పీజీ ఉచిత విద్య విష్వాందంటే అసాంఖ్యిక శక్తులంటున్నాడు. నేను చంద్రబాబుకు, రాజశేఖర్ రెడ్డికి తీసిపోనని నిరూపించు కుంటున్నాడు. ప్రస్తుతం తెలంగాణలో ఉద్యమకారులపై అమలవతున్న నిర్వంధమే అందుకు నిదర్శనం.

రాజ్యంగం పొరులకు కల్పించిన ప్రాథమిక హక్కులు కూడా ఇక్కడ అమలు కావడం లేదు. నలుగురు కూడి మాట్లాడుకోవడానికి వీల్కేదు. సభ పెట్టుకోవడం నేరం, సమై చేయడం నేరం, సాహితీ సృజన నేరం. ప్రభుత్వ ప్రజా వ్యతిరేక విధానాల్ని ప్రశ్నించే ప్రతి ఒక్కరినీ నేరస్థలను చేస్తోంది కేసీఆర్ ప్రభుత్వం. సుపక్కం తప్ప, ప్రతి పక్క ఉండకూడదనుకుంటున్న ప్రభుత్వం అసమ్మతిపై అణచివేతను ప్రయోగిస్తోంది. అందులో భాగంగానే ప్రజల గొంతుకగా మారిన ప్రజా సంఘాలపై నిర్వంధాన్ని ప్రయోగిస్తోంది. తెలంగాణలో వరుసగా జరుగుతున్న అరెస్టులు అందులో భాగమే.

అక్రమ కేసులు

అక్టోబర్ 4న ఓ ధర్మాలో పాల్గొని వస్తున్న తెలంగాణ విద్యార్థి వేదిక గద్వాల జిల్లా కన్నీనర్ నాగరాజును పోలీసులు అక్రమంగా అరెస్టు చేసి, అతడికి మాహోయిస్టులతో సంబంధాలు న్నాయంటూ ఉపా(చట్ట వ్యతిరేక కార్యకలాపాల నిరోధక చట్టం) కింద తప్పుడు కేసులను నమోదు చేశారు. ఆ వెంటనే 7వ

తేదీ మధ్యాహ్నం టీవీలీ రాష్ట్ర నాయకుడు బలరాంను మహబూబ్‌నగర్లో ఆరెస్టు చేసిన పోలీసులు అతడినీ తప్పుడు కేసులో ఇరికించారు. నాగరాజు, బలరాంల ఎఫ్సిలర్లో టీవీలీ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు మద్దిలేటి, చైతన్యమహిళా సంఘం రాష్ట్ర కార్యదర్శి శిల్పి, విరసం నాయకుడు జగన్, టీవీఎఫ్ రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు నలమాస కృష్ణ, కార్యదర్శి మెంచు రమేష్ గద్వాల జిల్లా సీఎంఎస్ సభ్యురాలు రేణుకల పేర్లు చేర్చారు. వీరిపై ఐహికీ 120(బి) నేరమారిత కుట్ర, 8(1)(2) దేశ సార్వభౌమత్వానికి భంగం కలిగించడం, ఉపాచట్టవృత్తిక కార్యకలాపాల నిరోధక చట్టం), 18వి తీవ్రవాద చర్యలను ప్రోత్సహించడం, సహకరించడం, సెక్షన్ 20 నిషేధిత తీవ్రవాద సంస్లోచనలుగా ఉండటం తదితర ఆరోపణలు చేశారు. ఒక తప్పుడు కేసును సృష్టించి, అందులో వివిధ ప్రజా సంఘాల నాయకుల పేర్లను చేర్చడం ద్వారా ఆయా సంఘాల కార్యకలాపాలను అడ్డకోవడమనేది ప్రభుత్వ కుట్రగా స్వప్తమవుతోంది. ఈ కుట్రలో భాగంగానే పోలీసులు చట్టాన్ని ఉఱ్ఱాఖుంచి మరీ ప్రజా సంఘాల నాయకుల ఇళ్ళాలై దాడులకు పాల్పడుతున్నారు. ప్రజా ఉద్యమకారులను అక్రమంగా ఆరెస్టు చేసి జైళ్ళపాలు చేస్తున్నారు. దేశ వ్యాపంగా బీజీపీ సర్కారు కొనసాగిస్తున్న పద్ధతినే తెలంగాణ పోలీసులు అనుసరిస్తున్నా రనడానికి జగన్, మద్దిలేటి, నలమాల కృష్ణల ఆరెస్టే నిదర్శనం.

అక్టోబర్ 8వ తేదీ ఉదయం హైదరాబాదులోని

అడిక్మెట్లో టీవీలీ అధ్యక్షుడు మద్దిలేటి ఇంట్లో ఎలాంటి సెర్చ్ వారెంట్ లేకుండా సుమారు 45 మంది మస్టీ పోలీసులు సోదాలు నిర్వహించారు. మద్దిలేటి ఇంటి నుంచి పుస్తకాలు, ల్యాప్‌టాప్‌తో పాటు, మద్దిలేటి సహచరి ఫోన్ తీసుకెళ్లారు. సరిగ్గా రెండు రోజుల తరువాత అక్టోబర్ 10వ తేదీన బైక్‌పై వెళ్లను విరసం రాష్ట్ర కార్యవర్గ సభ్యుడు జగన్‌ను వెంబడించి విద్యానగర్లో పోలీసులు బలవంతంగా ఆదుపులోకి తీసుకున్నారు. అక్కడి నుంచి తార్కాకలోని అతడి ఇంటిపై దాడి చేసి సాయంత్రం వరకు సోదాలు నిర్వహించారు. పుస్తకాలతో పాటు, జగన్ తమ్ముడి నుంచి ల్యాప్‌టాప్‌తోను తీసుకెళ్లారు. అక్టోబర్ 15న హైదరాబాద్ బాగ్‌లింగంపల్లిలోని తెలంగాణ ప్రజా ప్రంట్ కార్యాలయంలోకి చొరబడి టీవీఎఫ్ రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షుడు నలమాస కృష్ణ, తెలంగాణ విద్యార్థి వేదిక రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు మద్దిలేటిని పోలీసులు అక్రమంగా ఆరెస్టు చేశారు. వీరు మాహోయస్టు పార్టీకి సహకరిస్తున్నారంటూ కోర్టు ముందు తప్పుడు ఆరోపణలు చేసి జైలుకు పంపారు.

తప్పుడు ప్రచారం

అక్టోబర్ 4 నుంచి 15వ తేదీ వరకు సాగిన ఈ ఆరెస్టుల పరంపరలో భాగంగా ప్రభుత్వం ప్రజా సంఘాలపై తప్పుడు ప్రచారాన్ని లంఘించింది. ఆరెస్టుల నేపథ్యంలో అక్టోబర్ 11వ తేదీన మీడియా సమావేశం నిర్వహించిన హైదరాబాద్ సిటీ పోలీస్ కమిషనర్ అంజనీ కుమార్ ప్రజా సంఘాలు మాహోయస్టు

పార్టీకి అనుబంధంగా పనిచేస్తున్నాయంటూ ప్రకటించాడు. ప్రజా సంఘాల సభ్యులు పార్టీలోకి విద్యార్థులు, యువతను రిక్రూట్ చేస్తున్నాయని ఆరోపించడంతో పాటు, వీటిని నిషేధిత సంస్థలుగా పేరొన్నాడు.

పోలీసు కమిషనర్ నిషేధిత సంస్థలుగా ప్రకటించిన మానవ హక్కుల వేదిక, పోర హక్కుల సంఘం, విష్ణువ రచయితల సంఘం, కులనిర్మాలున పోరాట సమితి, రాజకీయ భైదీల విడుదల కమిటీ, తెలంగాణ ప్రజాసామ్రామిక వేదిక, తెలంగాణ ప్రజా ప్రంట్, చైతన్య మహిళా సంఘం, ప్రజా కళా మండలి, అమరుల బంధుమిత్రుల సంఘం, తెలంగాణ విద్యార్థి వేదిక, డెమోక్రాటిక్ స్ట్రోడంట్ యూనియన్, తెలంగాణ విద్యార్థి సంఘం, ఆదివాసీ విద్యార్థి సంఘం, తెలంగాణ యువజన సంఘం, తెలంగాణ అసంఘటిత కార్బూక సంఘాల సమాఖ్య, గిరిజన షక్యవేదిక, దేశ భక్త ప్రజాతంత ఉద్యమం, తెలంగాణ రైతాంగ సమితి, తుడుం దెబ్బ, భూ నిర్వాసిత వ్యతిరేక పోరాట కమిటీ, పీపుల్ ఆగనేస్ట్ పోలవరం ప్రాజెక్ట్, విస్తాపన విరోధి జన వికాస ఆందోళన తదితర సంస్థలకు సుదీర్ఘకాలంగా ప్రజా సమస్యలపై పనిచేస్తున్నపరిత ఉంది. ఈ సంస్థలను ప్రజల నుంచి దూరం చేసేందుకే ప్రజా సంఘాల కార్బూకర్లపై తప్పుడు ఆరోపణలతో ఆక్రమ కేసులు మోవుతున్నారని పోలీసు కమిషనర్ వాదన వింటే ఆర్థమవుతుంది.

ప్రభుత్వం, పోలీసులు నిషేధిత సంస్థలుగా ప్రచారం చేస్తున్న ఈ సంఘాలనీ దశాబ్దాలుగా తెలుగు నేలపై పోర, ప్రజాసామ్రామిక విలువల కోసం కొట్టాడుతున్నాయి. టీఆర్ఎస్ ఆవిర్భావానికి ముందు నుంచే ప్రత్యేక తెలంగాణ కోసం పనిచేస్తున్నాయి. తెలంగాణ వాదాన్ని పటెపుత్తుకు విస్తరించడంలో ఈ సంస్థల కృషి ఘననీయమైనది. సామ్రాజ్యవాద అనుకూల విధానాలతో తెలంగాణను వల్లకాడుగా మార్చిన సమైక్య పాలకుల కుటీలనీతిని ఎండగట్టడంలో ముందు నిలిచిన సంస్థలిని. ఈ ఉద్యమ సంస్థల కృషి ఘలితంగానే తెలంగాణ వాదం క్షేత్రస్థాయిలో వేళ్ళానుకుంది. మలిదశ తెలంగాణ ఉద్యమానికి ఈ ఉద్యమ సంస్థలు చేసిన భావజాల వ్యాప్తమాలం.

మలిదశ ఉద్యమంలోనూ ఈ సంఘాలు క్రియాశీల పాత్ర పోషించాయి. లారీలు, తూటాలకు వెరవకుండా ప్రత్యేక రాఫ్టుం కోసం నిలబడ్డాయి. జైలు నిర్మింధాలను చవిచాయి.

ప్రత్యేక రాఫ్టు ఆవిర్భావం తరువాత కూడా తమ పోరాటాన్ని కొనసాగిస్తున్నాయి. విద్యా వ్యాపారం, నిరుద్యోగం, దళితులు, మహిళలపై దాడులకు వ్యతిరేకంగా, ఆదివాసులు, అణగారిన ప్రజల పక్షాన తమ గళం వినిపిస్తున్నాయి. ఇప్పుడు తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి ఇది కంటగింపుగా మారింది. ప్రజా సమస్యలను పరిష్కరించడంలో విఫలమైన కేసీఆర్ ప్రశ్నించే గొంతులను అణచివేసి ప్రశ్నను తొక్కిపెట్టాలనుకుంటున్నాడు. ప్రతి పక్షాన్ని లేకుండా చేసేందుకు ఎమైల్స్‌లను, మీడియాను కొనుగోలు చేసి తమ ఆస్థానంలో కట్టిపడేసుకున్న కేసీఆర్, ప్రజల పక్షాన పోరాడుతూ నిజమైన ప్రతిపక్షంగా నిలిచిన ప్రజా సంఘాలపై నిర్మింధాన్ని ప్రయోగిస్తున్నాడు.

ప్రశ్నించడాన్నే నేరంగా పరిగటిస్తున్న ప్రభుత్వం ప్రశ్నించే ప్రతి ఒక్కరిపై మావోయిస్టు ముద్ర వేస్తోంది. మహాబాట్ నగర్ కేసులో విధి ప్రజా సంఘాలకు చెందిన ఎనిమిది మందిపై తప్పుడు ఆరోపణలు చేసిన పోలీసులు, ఆక్షోబర్ 20న చర్లలో మరో అబద్ధపు కేసును సృష్టించారు. వరంగలీకి చెందిన న్యాయవాది, రాజకీయ భైదీల విడుదల కమిటీ నాయకుడు ఐత అనిల్, దాసారపు సురేష్ లను అక్రమంగా అముపులోకి తీసుకున్న పోలీసులు వారిపై యూపీపీ కేసు నమోదు చేసారు. అదే కేసులో విధి ప్రజా సంఘాలకు చెందిన 45 మందిని నిందితులుగా పేరొన్నారు. వీరంతా మావోయిస్టు పోలీసు కోసం పనిచేస్తున్నారనే తప్పుడు ఆరోపణలతో కేసు నమోదు చేసిన పోలీసులు ఆయా ప్రజా సంఘాలను మావోయిస్టు పోలీసు అనుబంధ సంఘాలుగా పేరొన్నారు. 15 రోజుల వ్యవధిలో 5 రెండుందిపై ఊపా కేసులు నమోదు చేసిన ఘనత తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి దక్కుతుంది. వీరిలో తొమ్మిది మంది చైతన్య మహిళా సంఘం సభ్యులున్నారు. 25 ఏళ్ళగా తెలుగు నేలపై మహిళా సమస్యలపై పోరాడుతున్న సంస్థను మావోయిస్టు అనబంధ సంస్థ అంటూ రెండు తెలుగు ప్రభుత్వాలు కొంత కాలంగా ప్రచారం చేస్తున్నాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఏకంగా చైతన్య మహిళా సంఘం సభ్యుల ఫోటోలతో పోస్టర్లు చేసి మరీ వీరంతా మావోయిస్టులంటూ దుప్పుచారం చేసింది. ఇప్పుడు తెలంగాణ ప్రభుత్వమూ అదే వైఫారిని అనుసరిస్తూ ప్రజా సంఘాలపై తప్పుడు ఆరోపణలు చేస్తోంది.

ప్రజా సమస్యలపై నిలదీయడమే మావోయిజం అయితే... ప్రశ్నించే ప్రతి ఒక్కరూ మావోయిస్టు అవుతారు.

అయినా మావోయిస్టు కావడమే నేరం కాదని ఉన్నత న్యాయస్థానాలు చెబుతుంటే... పోలీసులు మాత్రం మావోయిస్టు అనే పదాన్ని అత్యంత ప్రమాదకరమైనదిగా ప్రచారం చేస్తున్నారు.

నిజేధిత సంస్థలుగా పోలీసులు ప్రకటించిన జాబితాలోని సంస్థల కార్యక్రమాల్ని పరిశీలిస్తే... అవి ఎంత ప్రమాదకరమైనవో అర్థమవుతుంది. నిత్యం ప్రజల మధ్య ఉంటూ, ప్రజల కోసం పనిచేసే సంఘాలు, కార్యక్రమాలై తప్పుడు ఆరోపణలు చేసినంత మాత్రాన అబద్ధం నిజమైపోదు.

ప్రశ్న నేరమైనప్పుడు

మద్దిలేటి, బలరాం, నాగరాజులు పనిచేస్తున్న తెలంగాణ విద్యార్థి వేదిక గత 13 ఏప్రిల్ గా అందరికీ సమాన విద్య అందాలని కొట్టాడుతోంది. సమైక్య రాష్ట్రంలో తెలంగాణకు జరుగుతున్న అన్యాయాలను ఎలుగెత్తి చాటడంతో పాటు, ప్రత్యేక రాష్ట్ర సాధన ఆవశ్యకతను విస్తృతంగా ప్రచారం చేసిన సంస్థ టీఎఫీ. 2009 మళ్ళి దశ తెలంగాణ ఉద్యమంలో విద్యార్థి జేపీఎసీ ఏర్పాటులో, అది నిర్వహించిన కార్యక్రమాల్లో టీఎఫీ కీలక పాత్ర పోషించింది. భలో అసెంబ్లీ, గాంధీ భవన ముట్టడి, రాజ్ భవన ముట్టడి వంటి కార్యక్రమాల్లో టీఎఫీ పాత్ర ఫున్సీయమైంది. రాష్ట్ర ఆవిధావం తరువాత కూడా కేటి టూ పీటి ఉచిత విద్య కోసం పట్లె పట్లెనా ప్రచారం నిర్వహించింది. నల్లమలలో యునేనియం తవ్వకాలకు వ్యతిరేకంగా కదంతొకింది. విద్యను వ్యాపారంగా మార్పి రాంక్యుల కోసం విద్యార్థుల జీవితాలతో చెలగాటమాడుతున్న శ్రీచైతన్య, నారాయణ కాలేజీలకు వ్యతిరేకంగా విస్తృత పోరాటాన్ని నిర్వహించింది. విద్యార్థుల ఆత్మహత్యలకు కారణమవుతున్న కార్పోరేట్ కాలేజీలను రద్దు చేయాలంటూ టీఎఫీ చేసిన పోరాటం చారిత్రాత్మకమైనది. లక్షలాది మంది విద్యార్థుల్లో శ్రీచైతన్య, నారాయణ కళాశాలల దోషిదీని గురించి అవగాహన కల్పించింది. టీఎఫీ చేస్తున్న ఈ పోరాటమే ప్రభుత్వ ఆగ్రహినికి కారణమైంది. కార్పోరేట్ విద్య సంస్థలతో కుమ్మక్కె ప్రభుత్వ విద్యను నిర్విర్యం చేస్తున్న తెలంగాణ సర్కారు టీఎఫీ గొంతు నొక్కాలనుకుంది. అందుకే.... టీఎఫీ నాయకత్వంపై తప్పుడు కేసులు బనాయించి జైల్లలో నిర్వంధించేందుకు సిద్ధమైంది. టీఎఫీని మావోయిస్టు అనుబంధ సంస్థగా ప్రచారం చేయడం ద్వారా విద్యార్థుల నుంచి టీఎఫీని దూరం చేయాలనుకుంటోంది.

అది మాత్రమే కాదు.. విద్యార్థుల పోరాటాలకు సంఖ్యాభావంగా వెలువడుతున్న స్టూడెంట్ మార్పు పత్రికమైనా

ప్రభుత్వం కళ్ళసాధింపుకు పూనుకుంది. అందులో భాగంగానే స్టూడెంట్ మార్పు సంపాదకుడు జగన్మహితి అక్రమ కేసును బనాయించింది.

ఉస్సానియా యూనివర్సిటీ అనుబంధ సికింద్రాబాద్ పీజి కాలేజీలో ఎకనామిక్స్ లెక్చరర్సగా పనిచేస్తున్న జగన్ విరసం సభ్యుడు. విద్యార్థి దశ నుంచే తెలంగాణ వాదాన్ని వినిపించిన ఉద్యమకారుడు. తెలంగాణ స్టూడెంట్ ప్రథంట్ సభ్యుడిగా టీఆర్ఎస్ పుట్టక ముందు నుంచే తెలంగాణ కోసం విద్యార్థి రంగంలో పనిచేసినవాడు. ప్రశ్నేక రాష్ట్ర ఏర్పాటు అనంతరం కూడా రచయితగా, వక్తగా, అధ్యాపకుడిగా, పత్రికా సంపాదకుడిగా ప్రజల పక్షాన మాట్లాడుతున్న, రాస్తున్న వ్యక్తి. ఇలాంటి ఉద్యమ గొంతును అణచివేయడం కోసమే జగన్మహితి అక్రమ కేసును మోపింది ప్రభుత్వం.

భాగోళిక తెలంగాణతో ప్రజా సమస్యలు పరిష్కారం కావని, ప్రజాస్యామిక తెలంగాణలోనే ప్రజల ఆకంక్షలు నెరవేరుతాయని నమ్మి అందుకోసమే పనిచేస్తున్న తెలంగాణ ప్రజా ప్రథంట్ తెలంగాణలో అసలు సినలైన ప్రతిపక్ష పాత్ర పోషిస్తోంది. ఆదివాసులు, గిరిజనులు సాగుచేసుకుంటున్న పోదుభాముల పట్లాల కోసం ఉద్యమించిన సంస్థ టీఎఫీ. నల్లమలలో యునేనియం తవ్వకాలను వ్యతిరేకించింది. ఓపెన్ కాస్టులకు వ్యతిరేకంగా పోరాడింది. భూ నిర్వసితాన్ని ప్రతిశీంచింది. మల్లన్న సాగర్ ప్రాజెక్టు ముంపు ప్రజలకు అండగా నిలిచింది. మూసేసిన ప్రభుత్వ రంగ సంస్థలను పునరుద్ధరించాలని నినదించింది. తెలంగాణలో ప్రతి పట్లెను చైతన్య వంతం చేసింది. ప్రశ్నను వెంటేసుకు తీరిగింది. ఈ ప్రశ్న పారికులకు కంటగింపుగా మారింది. అందుకే టీఎఫీ నాయకులు నలమాన కృష్ణ, మెంచు రమేష్ మహితి అక్రమ కేసులకు సిద్ధమైంది ప్రభుత్వం.

ఈ అక్రమ కేసులు, అరెస్టులు ఇక్కడితో ఆగేవి కావు. మనం మౌనం వహిస్తున్నంత కాలం మరింత అణచివేతకు, దోషిదీకి గురిచేస్తూనే ఉంటాయి పాలకవర్గాలు. అందుకే ఈ ఫాసిస్టు విధానాలకు వ్యతిరేకంగా, నియంత్రణానికి వ్యతిరేకంగా గళమెత్తాల్సిన సందర్భం ఇది. తెలంగాణలో పోరా, ప్రజాస్యామిక మాక్కుల పరిరక్షణ కోసం ఐక్యంగా ఉద్యమించాలిన సందర్భం ఇది.

* రచయిత: జర్వలిష్ట **T**

ఆర్టీఎస్ సమ్మేళనముల ప్రభుత్వమైఖలి

చిక్కుడు పుధాకర్

తెలంగాణ రాష్ట్ర రోడ్స్ రవాణా సంస్థలోని 49,190 (శ్రామిక, గ్యారేజీ ఉద్యోగులు, మెకానికలు కండక్టర్లు, డ్రైవర్లు) ఉద్యోగులందరూ దాదాపు 26 డిమాండ్లతో అక్టోబర్ నెల 4వ తేదీ అర్థరాత్రి నుంచి సమ్మేళన దిగారు. రవాణా సంస్థలోని గుర్తింపు పొందిన యూనియన్లైన తెలంగాణ మజ్దార్ యూనియన్, తెలంగాణ ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ స్టాఫ్ అండ్ వర్కర్స్ ఫెడరేషన్లు కలిసి ఆర్టీఎస్ జేపీఎస్ గా ఏర్పడ్డాయి. తెలంగాణ జాతీయ మజ్దార్ యూనియన్, బహుజన కార్పొరేషన్ సంఘం, బహుజన యూనియన్, సామాజిక తెలంగాణ మజ్దార్ యూనియన్, కార్పొరేషన్ సంఘులు కలిసి ఆర్టీఎస్ -1గా ఏర్పడి తమ సమస్యల పరిష్కారం కొరకు అగస్టు 31, 2019న సమ్మేళనాలు జర్చారు. ఎంప్లాయిస్ యూనియన్ సెప్టెంబర్ 3, 2019 నాడు సమ్మేళనాలు జర్చారు. యూజమాన్యానికి ఈ సమ్మేళను ఇచ్చిన రోజున కార్పొరేషన్ శాఖ అధికారికి, ప్రభుత్వానికి కూడా ఈ యూనియన్లు సమ్మేళనాలు జర్చారు. ప్రభుత్వం, కార్పొరేషన్ శాఖ అధికారులు, సంస్థ యూజమాన్యం కలిసి ఉద్దేశ పూర్వకంగానే కార్పొరేషన్ యూనియన్లతో చేయవల్సిన చర్చలను నెలరోజులు తాత్కారం చేశారు. భారత పారిశ్రామిక వివాదాల పరిష్కార చట్టం 1947 ప్రకారం కార్పొరేషన్ యూనియన్ సమ్మేళను అందుకున్న తరువాత రోజు నుంచి సమస్యల మీద యూజమాన్యం, కార్పొరేషన్ సంఘాలతో చర్చించి పరిష్కారం కనుగొనాలి. కానీ అలా చేయలేదు. సమస్యలు పరిష్కారం కాకుంటే అదే విషయాన్ని 14 రోజులలో సంబంధిత ప్రభుత్వ శాఖకు పంపాలి. సంబంధిత ప్రభుత్వం కార్పొరేషన్ న్యాయస్థానానికి పంపాలి. కార్పొరేషన్ న్యాయస్థానం దానిని విచారించవలసి ఉంటుంది. కానీ సమ్మేళనాలు అందుకున్న కార్పొరేషన్ శాఖ అధికారులు అలా చేయలేదు.

కార్పొరేషన్ డిమాండ్లు:

- ఆర్టీఎస్ ప్రభుత్వంలో విలీనం చేయాలి.
- ఆర్టీఎస్ పరిరక్షణకు ప్రభుత్వం తగిన చర్చలు తీసుకోవాలి. ప్రభుత్వం ఆర్టీఎస్కి ఇవ్వవలసిన రాయతీ బిల్లు వెంటనే చెల్లించాలి. ఇక మీదట క్రమం తప్పకుండా

ఎప్పటికప్పుడు నిధులు విడుదల చేయాలి.

3. వివిధ చట్టాలకు అనుగుణంగా జీపోవ్ ఎంసీ నుండి రావలసిన బకాయలు వెంటనే చెల్లించాలి.

4. డీజిల్స్ పై పెరుగుతున్న భారాన్ని ప్రభుత్వమే భరించాలి. సామాజిక బాధ్యతతో నడుస్తున్న ఆర్టీఎస్కి ఎం.వి. టాక్సును రద్దుచేస్తూ అన్నిరకాల పన్నులపై మినహాయింపు ఇవ్వాలి.

5. కండక్టర్, డ్రైవర్లకు ఉద్యోగ భద్రత కల్పించాలి.

6. 1 ఏప్రిల్ 2017 నుండి రావలసిన జీతభత్యాల సవరణ వెంటనే చేయాలి.

7. అన్ని కేంగిరీలలో ఉన్న భూళీలను భర్తీ చేయాలి.

8. ఎస్.పి.ఎస్., ఎస్.ఆర్.బి.ఎస్.బి.టి బకాయలను వడ్డీతో సహ చెల్లించాలి.

9. చనిపోయిన ఉద్యోగుల పిల్లలకు ఉద్యోగాలిస్తూ అర్పతలను బట్టి సూపర్ వైజర్ పోస్టులను కూడా ఇవ్వాలి.

10. రిటైర్ అయిన ఉద్యోగులకు సెటీల్ మెంటుతో పాటు, సకలజనుల సమ్మేళన వేతనాన్ని చెల్లించాలి.

11. వన్ టైమ్ మేజర్ క్రింద ఇంటర్ స్టేట్ జోన్/రీజియన్ ట్రాన్స్ఫర్రలు చేయాలి.

12. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మహిళా ఉద్యోగులకు ఇస్తున్న మాదిరిగా సంస్థలోని మహిళా ఉద్యోగులకు వైల్ కేర్ సెలవులు ఇవ్వాలి.

13. మెడికల్ అస్ట్రాఫీట్, కలర్ బైండ్ అయిన ఉద్యోగులకు వెంటనే ప్రత్యామ్మాయ ఉద్యోగాలు ఇవ్వాలి. ప్రభుత్వం సుండి తీసుకున్న మినహాయింపు సర్కులర్లలను రద్దు చేయాలి.

14. రిటైర్ అయిన కార్పొరేషన్ లకు తెల్లరేషన్ కార్డ్, ఆరోగ్యశీల్ కార్డ్, ఆసరా పెస్సన్ ఇవ్వాలి.

15. కాలం చెల్లిన బస్సులను తీసివేయాలి. అడ్డె బస్సులను రద్దు చేయాలి. కొత్త బస్సులను కొనుగోలు చేయాలి.

16. విద్యుత్ బస్సుల ఫేమ్ 2 పథకంలో మార్పులు

చేసి వాటిని ఆర్టీసీ కొనుగోలు చేసేలా చర్యలు తీసుకొని, అలవెన్నులపై ఇస్తున్న రాయితీలు ఆర్టీసికి ఇవ్వాలి.

17. తార్కాకలో ఉన్న ఆర్టీసీ హస్పిటల్సు సూపర్ స్పేషాలిటీ హస్పిటల్గా అభివృద్ధి చేయాలి. వైద్య సదుపాయాలతో పాటు మందులను కూడా సరఫరా చేయాలి. తల్లితండ్రులకు సూపర్ స్పేషాలిటీ హస్పిటల్ సొకర్యం కల్పించాలి.

18. ఎం.టి.డబ్బుయి యూట్ ప్రకారం డ్యూటీలు ఉండాలి. డబుల్ డ్యూటీకి డబుల్ వేజెస్ ఇవ్వాలి.

19. మిగిలిపోయిన కాంట్రాక్ట్/క్యాజువల్ కార్బికులతో పాటు సివిల్ ఇంజనీరింగ్, పారామెడికల్లో పని చేస్తున్న వారిని కూడా రెగ్యులర్ చేయాలి.

20. లీవ్ ఎన్క్యూషన్మెంట్స్ పాటు డి.ఎ ఎరియ్స్ చెల్లించాలి. ఉద్యోగులకు యూనిఫారమ్స్ సరఫరా చేయాలి.

21. ఇంటర్ స్టేట్ ఒప్పందం ప్రకారం బస్సులు నడుపాలి. అక్రమ రవాణాని అరికట్టాలి. కౌరియర్, పార్సీల్, గూడ్స్ రవాణాకు ఆర్టీసిని అనుమతించాలి.

22. స్టోట్ రేషియోకు అనుగుణంగా సూపర్ వైజర్లను పెంచి ఖాళీలను భర్తి చేయాలి.

23. గ్యారేజి కార్బికులపై పనిభారాలను తగ్గించి గ్యారేజీతో సహా అన్ని విభాగాలలో అవుట్ సోర్స్‌సింగ్ ఎత్తేయాలి.

24. సిటీలో పని చేస్తున్న మహిళా కండక్టర్లకు రాత్రి 9 గంటలకే విధులు ముగించేటట్లు డ్యూటీలు వేయాలి.

25. రెగ్యులేషన్ 30లో పని చేస్తున్న ఉద్యోగులను వారు చేరిన తేదీ నుండి రెగ్యులర్ చేయాలి.

టిఎంయుకు చెందిన నోటీసును జాయింట్ కమిషనర్ ఆఫ్ లేబర్ గారు సెప్టెంబర్ 16వ తేదీన అడ్మిట్ చేసి ప్రభుత్వం చెప్పినట్లు నడుచుకుంటూ, చర్యలు జరపకుండానే ఎటువంటి కారణం లేకుండా సెప్టెంబర్ 23వ తేదీకి వాయిదా వేశారు.

ఈ సంస్థ ప్రజల నిత్యావసర సేవల సంస్థగా గుర్తింపు ఉన్న దృష్టి, లేబర్ కమిషనర్ గారు 14 రోజులలో నిరంతరం కార్బిక సంఘాలతో, యాజమాన్యంతో చర్యలు జరిపి సమస్యను పరిష్కరించి సమ్ముఖును నివారించాల్సిన బాధ్యత సంస్థ యాజమాన్యం, ప్రభుత్వానికి, ప్రభుత్వ అధికారిగా అతనికి ఉన్నది. కానీ ఆ విధంగా చేయకుండా ప్రభుత్వం చెప్పినట్లు నడుచుకున్న ఆ అధికారి సెప్టెంబర్ 23 నాటి చర్యలను కూడా ఎటువంటి కారణం లేకుండా భవిష్యత్ చర్యల తేదీని తెలుపకుండా సెప్టెంబర్ 21వ తేదీ నాడు వాయిదా వేస్తున్నట్లు ప్రకటించారు. ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న అసంబధ, చట్ట వ్యతిరేక వైభాగికి నిరసిస్తూ సెప్టెంబర్ 26వ తేదీన టిఎంయు చర్యలను ముగించనున్నట్లుగా ఒక లేఖను కార్బిక శాఖ అధికారికి ఇచ్చింది. దాంతో చర్యలను ముగించినట్లుగా తెలియజేసింది. భారత కార్బిక చట్టాల పరిధిలో, భారత పారిశ్రామిక వివాదాల పరిష్కార చట్టం 1947లోని సెక్షన్ 12 (6) ప్రకారం కార్బిక శాఖ అధికారి 14 రోజులలో సమస్యను సంబంధిత ప్రభుత్వానికి పంపలేదు అలాగే చర్యలను ఎందుకు కొనసాగించలేకపోయారో

తెలువరేదు. సెప్టెంబర్ 30 నాటికి గడువు ముగియగా, మళ్ళీ మూడవ తేదీన చర్చలు కొనసాగిస్తున్నట్లుగా, 4వ తేదీన చర్చలు జరిగేటట్లు నోటీసు ఇచ్చారు. దానికి యూనియన్ నాయకులు హజరైనా చర్చలు జరగలేదు. ఇక ప్రభుత్వం తూతూ మంత్రంగా ఆర్థిక కార్బర్టర్, ప్రత్యేక కార్బర్టర్ ఇతర అధికారులతో కలిసి త్రిసభ్య కమిటీ సెప్టెంబర్ 2న ఏర్పాటు చేసింది. ఈ కమిటీ ఏ ఒక్క సమస్య మీద కూడా నిర్దిష్టంగా కార్బికసంఘాలతో చర్చించకుండానే చర్చలు ముగిసినట్లుగా ప్రకటించింది. కార్బిక సంఘాలకు అనివార్యంగా సమ్మేళన పోవడం తప్ప, మరే మార్గం లేకపోయింది. ఘలితంగా 4వ తేది అర్థరాత్రి సుండి దాదాపు 50 వేల కార్బికులు సమ్మేళోకి దిగారు. సమ్మేళన విచ్చిన్నం చేయడానికి ప్రభుత్వం చేయని ప్రయత్నం లేదు. సామ, దాన, బేధ, దండోపాయాలతో సమ్మేళన విచ్చిన్నం చేయడానికి మంత్రులు, ఎమ్మెల్చీలు, ఎమ్మెల్చీలు ఇంకా ఆర్టిసీని దోచుకున్న, దోచుకోబోతున్న దోపిడిదారులను కూడా వినియోగించి అన్ని రకాలుగా సమ్మేళన విఫలం చేయాల్సిందిగా ఆదేశించింది. కానీ కార్బిక బలం ముందు ఏ బిలం నిలువదని ప్రపంచ చరిత్రలో ఎన్నో సంఘటనలు నిరూపించబడ్డాయి. ఆర్టిసీ సమ్మేళన కూడా అదే రుజువు చేసింది. ప్రభుత్వం చేసిన ప్రయత్నాలు విఫలం చేస్తూ తమలో తమకు ఎన్ని విభేదాలున్నా, ఈ సమ్మేళన విజయవంతం చేసి ఈ సంఘను కాపాడుకోవాలన్న తపస చిత్త శుద్ధి, సంకల్పం ప్రతి కార్బికునికి, కార్బికురాలికి దృఢంగా ఉండడం వలన సమ్మేళన అప్రతిహతంగా కొనసాగుతున్నది. అయితే ప్రభుత్వం నడిపిస్తున్న ప్రత్యామ్నాయ బస్పులను అడ్డుకోకపోవడం వలన కొన్ని బస్పులు తిరుగుతున్నాయి.

దాదాపు 75 వేల కోట్ల ఆస్తులు కలిగిన ఈ సంఘ మీద ఆధిపత్యం చెలాయించి, సంఘను దోచుకునేందుకు రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి పన్నాగం పన్నారు. తెలంగాణలో దాదాపు 550 వరకు బస్టాండ్లను, విలువైన భూములు కలిగి, రాష్ట్రంలోని 97 డిపోలు, 11 రిజయన్ కార్బర్టర్లు, వివిధ వర్క్షాపుల, ఇతర ఆస్తులను దోచుకోవడంతో పాటు తనకు, తన తాబేదార్యిన బడా పెట్టబడిదారులకు నిరంతరం ఆదాయం సమకూర్చడం కొరకు బస్పుల సంఖ్యలో 50:30:20 నిప్పుత్తిలో ప్రభుత్వ, అద్దె, పూర్తిగా పైవేటు బస్పులను తేవాలని నిర్ణయించుకుని సంఘ మనుగడను దెబ్బతీసి అపార సంపదను దోచుకునేందుకు ఆస్తిత్వం కలిగిన యూనియన్లను అప్రతిష్ట పాలు చేసి, తన పట్టం గడువుకోవాలని కార్బిక సంఘాల మీద దుప్పుచారం చేయడం మొదలుపెట్టారు. మొదట

పండగపూట సమ్మేళనమైన చేస్తున్నారని, ఆ తర్వాత యూనియన్ నాయకులకు అక్రమ ఆస్తులు ఉన్నాయని, మరొకవైపు సంస్థను నష్టుల్లో నెట్టేందుకు కార్బిక సంఘాలు ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాయని, కార్బికునికి సగటున 50 వేల జీతం ఇస్తున్నా, ఇంకా జీతభత్యాలు పెంచాలని దిమాండ్ చేస్తున్నారని ప్రభుత్వం సంస్థకు ఇవ్వాలనిన బకాయిల కంటే ఎక్కువనే ఇచ్చిందని, తాము ఎక్కిన కొమ్మను తామే నరుక్కుంటున్నారని నోటికి వచ్చినట్లు మీడియా ద్వారా ప్రచారం చేశారు.

ఈ సమ్మేళన్లో కార్బికుల జీతాల పెంపు కొరకు కాదని, ఈ సమ్మేళన్లో ప్రజా రపాణా సంస్థను కాపాడుకోవడం కొరకని కార్బికుల రాజ్యాంగ, చట్టబద్ధ హక్కులను రక్షించుకోవడానికి అని ప్రకటించి ఆర్టిసీ జేపీసీ, జేపీసీ-1లు సంయుక్తంగా దసరా పండుగ తెల్లవారి అంటే ఆక్టోబర్ 9వ తేదీన రౌండ్ టేబుల్ సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేసి, తెలంగాణ ప్రజలు, రాజకీయ పార్టీలు, ప్రజా సంఘాలు, విద్యార్థి, కార్బిక, ఉద్యోగ ఉపాధ్యాయ సంఘాలు పాల్గొని తమ మద్దతు తెలపాల్సిందిగా కోరాయి. ప్రైదరూబాదులోని సోమాజిగూడ ప్రెస్కబ్లెండ్ ఏర్పాటు చేసిన ఈ రౌండ్ టేబుల్ సమావేశానికి తెలంగాణలోని అన్ని రాజకీయ పార్టీలు, అధికార పార్టీలు, కార్బిక, ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ సంఘాలు, ప్రజా సంఘాలు తెలంగాణ ప్రజాస్టామిక వేదిక, తెలంగాణ ప్రజాప్రాంతుల కూడా హజరై సమ్మేళను సంపూర్చ మద్దతు తెలిపి, కార్బికుల సమ్మేళను “ప్రజాస్టామ్య పరిరక్ష పోరాటం”గా వర్రించాయి. ఇంకాకవైపు ప్రభుత్వం సమ్మేళను విచ్చిన్నం చేసే ప్రయత్నం చేస్తూ, పారశాల, కాలేజీల బస్పులను వారివారి యజమానుల నుండి బలవంతంగా లాక్కొని నడవడం, అనుమతి లేని ట్రైవర్లు, కండక్షర్లను నియమించుకోవడం ఇంకోవైపు సమ్మేళను విరమించేయాలని రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానంలో ప్రజా ప్రయోజనం వాజ్యాం వేయించడం లాంటి తప్పుడు పనులకు ఘ్రానుకున్నది. కార్బికులు, రాజకీయ పార్టీలు, కార్బిక సంఘాలు, ప్రజా సంఘాలు కలిగి సమ్మేళను ఉన్నతం చేయాల్సిందిగా పిలువునిస్తూ న్యాయపోరాటం చేయాలని నిర్ణయించి సెప్టెంబర్ 9న జరిగిన రౌండ్ టేబుల్ సమావేశంలోనే ఐదుగురు సభ్యులతో కూడిన న్యాయ నిపుణుల కమిటీని (జస్పిన్ చంద్రకుమార్, దేశాయి ప్రకాశ్ రెడ్డి, చిక్కుడు ప్రభాకర్, రామచంద్రరావు, రచన రెడ్డి) ఏర్పాటు చేసింది. ఆ తర్వాత జరిగిన కొన్ని సంఘటనల ఘలితంగా రచనారెడ్డి తప్ప మిగతా వారు క్రియాశీలకంగా పనిచేస్తూ ప్రకాశ్ రెడ్డి గారిని డివిజన్ బెంచ్లో, చిక్కుడు ప్రభాకర్ ను సింగిల్ బెంచ్లో తమ

వాదనలు కొనసాగించాలని నిర్ణయించి, అందుకు అనుగుణంగా వాదనలు కొనసాగిస్తున్నారు. ప్రభుత్వం సమైను విచ్ఛిన్నం చేయడానికి న్యాయస్థానాన్ని వాదుకునే ప్రయత్నం బెదిసి కొట్టింది. అది తెలుసుకున్న ప్రభుత్వం మరింత మొండిగా వ్యవహరిస్తూ కార్బికులు తమకు తామే “సెల్వ్ డిస్టిన్” అయ్యారని, 50,000 కార్బికులు ఇక ఆర్టీసీ కార్బికులు కారని, ఆర్టీసీ చరిత్ర ముగిసిందని, తీరని అప్పుల్లో ఉండని, ఆ అప్పును ప్రభుత్వం తీర్చుదని అన్యాయంగా, దుర్మార్గంగా మాట్లాడిన ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ తన నిరంకుశ పాలనను మరింత నిర్వంధాలతో కార్బికులను భయపెడుతూ, సమై మీద పాశవిక నిర్వంధం అమలు చేస్తున్నారు.

ఒకవేష మొక్కవోని డైర్యూంతో సమైను కార్బికులు ఉధృతం చేయుచుండగా, మరొకవేష ఆర్థిక సమస్యలతో అనలే చాలీచాలని జీతాలు కలిగిన ఉద్యోగులు సెప్టెంబర్లో చేసిన పనికి కూడా యాజమాన్యం జీతభత్యాలు చెల్లించకపోవడంతో ప్రభుత్వ దుర్మార్గ మాటలకు బాధ పడి ఇద్దరు మహిళా ఉద్యోగులతో పాటు 23 మంది కార్బికులు ఆత్మహత్యలు చేసుకున్నారు. కొందరు గుండెపోటుతో మరణించారు. సమైను కోర్టు ద్వారా ముగింపు చేయాలని అనుకున్న ప్రభుత్వ దుర్మార్గపు అలోచన యూనియన్ల న్యాయపాదుల సమర్థవంత వాదనలు వలన, రోజురోజుకు సన్మగిల్లతుండగా మరోవేష కార్బికులను సెల్వ్ డిస్టిన్ అన్న ప్రభుత్వం ఒకమెట్టు దిగి వచ్చి ఎక్కడికక్కడ కార్బికుల యూనియన్లతో సంబంధం లేకుండా పనుల్లో చేరాలని కార్బికులకు పిలుపునిచ్చినా, కార్బికులు తమ సమస్యలు పరిష్కారం అయ్యే వరకు విధుల్లో చేరేది లేదని రెండుసార్లు ప్రభుత్వ ప్రకటనలను తిరస్కరించారు.

ఇంకొకవైపు రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానం దేశంలో ఎక్కడాలేని విధంగా స్పందిస్తూ, సంస్థలోని కార్బికులు సమై చేస్తున్నారు, వారి సమస్యలను పరిష్కరించాలిన ప్రభుత్వం ఏ ఒక్కటి కూడ పరిష్కరించడం లేదు. పైగా సామాన్య ప్రజాసీకాన్ని ఇఖ్యాంది పెడుతున్న విషయాలను చాలా లోతుగా పరిశీలించి జేపీల 26 డిమాండ్లో 21 డిమాండు పరిష్కరించ తగ్గవిగా నిర్దారించి, మిగతా వాటిని పరిష్కరించేందుకు ఒక కమిటీ వేయాలని, తక్షణమే కార్బికుల సమస్యలను పరిష్కరించాలిన బాధ్యత ప్రభుత్వానిదేనని సెప్టెంబర్ 18న ప్రభుత్వానికి ఆదేశాలు జారీ చేసింది. తదుపరి విచారణ సెప్టెంబరు 28కి వాయిదా వేయగా, ప్రభుత్వం తన మొండి వైఫారిని సమర్థించుకుంటూ కోర్టు తీర్పును ప్రభుత్వం తమకు అనుకూలంగా అన్న

యించుకుని కార్బికులను తప్పుడోవ వట్టిస్తూ, తూతూమంత్రంగా ఒక కమిటీ వేసి సెప్టెంబర్ 26న రెండు గంటలకు చర్చలకు పిలిచింది. చర్చలకు వచ్చిన కార్బిక సంఘాల నాయకులను భయభ్రాంతులకు గురిచేసింది. పోలీస్ అధికారుల సమక్కంలో చర్చలు జరిపేందుకు ప్రయత్నం చేసింది. ఈ అన్యాయాన్ని తీవ్రంగా నిరసిస్తూ కార్బిక సంఘాలు కోర్టు ఉత్తర్వుల ప్రకారం సంస్థను ప్రభుత్వంలో విలీనం చేసే విషయంతో పాటు మిగతా 25 సమస్యలను చర్చించాలని కోరగా, అందుకు నిరాకరించిన యాజమాన్య ప్రతిభిన్ధుల తీరును ఎండగడుతూ బయటకు వచ్చి సమైను మరింత ఉధృతం చేయాల్సిందిగా పిలుపునిస్తూ ప్రభుత్వ అప్రజాస్యామిక చర్చలను ప్రజలకు వివరించారు. ఇంకొకవైపు సమై కొనసాగుతూ ధర్మ, రాస్టర్కో, ర్యాలీ, బందెలతో తెలంగాణ అట్టుదుకుతుండగా, మంజూర్ నగర్ గెలుపును బలుపుగా మలచుకున్న ప్రభుత్వం అధికార, అర్థ, అంగబలంతో దాదాపు వందకోట్ల పంచకంతో ఎన్నికల్లో నెగ్గినా, సమై ద్వారా జరుగుతున్న ప్రజాపోరాటాన్ని కించపర్చుతూ, ప్రభుత్వ రంగంలో ఇక ఆర్టీసీ ఉండడని, ఆర్టీసీ సమైకు ముగింపు బదులుగా, ఆర్టీసీకి ముగింపు వచ్చిందని, ప్రపంచంలో ఎవరూ దీనిని కాపాడలేరని, “ఆర్టీసీని ప్రభుత్వంలో విలీన సమస్యను జెఎసి న్యాయవాది న్యాయస్థానంలో వదులుకున్నారని, సంస్కు కేవలం ఇరవై నాలుగు వందల కోట్ల అప్పులు ఉండగా, 5 వేల కోట్ల అప్పు ఉన్నదని, అది ప్రభుత్వం తీర్చుదని, ఇప్పాల్సిన దానికంటే ఎంతో ఎక్కువగా ఇచ్చిందని, ఈ ఒక్క సంస్థను ప్రభుత్వంలో విలీనం చేస్తే మరో 57 సంస్థలు కూడా విలీనం చేయమని అడుగుతాయని తప్పుడు మాటలు మాట్లాడిన రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి ఇంకొకవైపు కార్బికులు ఆర్టీసీ నష్టాలకు కారణమని తన విష ప్రచారాన్ని కొనసాగించారు.

మొదటి నుండి కార్బికులు చెబుతున్నట్లుగా, ఆర్టీసీని దోచుకునేందుకు ప్రభుత్వం కార్బికుల మీద నష్టాలను వేస్తున్నట్లుగా భావించిన రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానం సంస్కలోని ఖర్చులను కార్బికుల వనివిధానాన్ని నమీక్షించడానికి పూనుకున్నది. గతంలో ఆర్టీసీకి 3444 రూట్లు, ఉండగా నేడు అవి 3726 చేరుకున్నాయి. గతంలో ఆక్యుపెస్సీ రేటు 69 శాతం ఉండగా, నేడు అది 74.5 శాతంకు చేరుకుంది. గతంలో ప్రతి కిలోమీటరుకు ఆర్టీసీకి 19.1 పైసలు లాభం ఉండగా నేడు అది 37.4 పైసలకు పెరిగింది. గతంలో ప్రమాదాలు ఒక లక్ష కిలోమీటరుకు 0.12 శాతం ఉండగా నేడు అది 0.07 శాతానికి చేరుకున్నది. గతంలో రోజుకు 73 లక్షల

ప్రయాణీకులను గమ్యానికి చేర్చగా, నేడు రోజుకు 97.66 లక్షల ప్రయాణీకులను గమ్యానికి చేర్చుచున్నది. గతంలో 10,000కి 0.01 శాతం ట్రేక్స్‌న్ ఉండగా, నేడు 0.02 శాతానికి తగ్గింది. గతంలో కార్బూకుని ఉత్పత్తి శక్తి 50 ఉండగా నేడు 63 శాతంకు చేరుకుని కార్బూకులు తమ నైపుణ్యాన్ని పెంచుకుని సంస్థ మనుగడకు తమ రక్తమాంసాలను ధారపోస్తుండగా, ప్రభుత్వం కార్బూకుల మీద దుష్టుచారం చేస్తూ, సంస్థ ఆస్తులను అధికారపాట్లో నాయకులకు, ఆ పాట్లో అధినేత బినామీలుగా ఉన్న బడా పెట్టుబడిదారులకు అప్పునంగా అందిస్తుంది. ఇందులో భాగంగా సంస్థకు చెందిన 49 పెట్రోల్ బంకులను కేసీఆర్ వియ్యంకుని బావమర్చి గారైన విఠల్రావుకు అప్పుచెప్పింది. ఆర్యార్లో బస్టాండ్ స్థలాన్ని ఎమ్మెల్చే ఆశన్న గారి జీవన్ రెడ్డికి, కరీంగార్లో మాజీ ఎం.పి. విసోద్ కుమార్కు, వరంగల్లో ఎంపీ దయాకర్కు అప్పు చెప్పింది. మొగా కృష్ణారెడ్డికి 40 ఎలక్ట్రిక్ బస్సులు కాంట్రాక్టు అప్పగించింది. ఇంకా సంస్థకు చెందిన మొత్తం ఆస్తులను అప్పుచెప్పిందుకు ప్రైవేట్ బస్సులు పెంచి ప్రజా రవాణా సంస్థను ప్రభుత్వం నుండి తప్పించి, ప్రజల సహజ వనరులను తన బినామీదారులకు, తాబే దారులకు అప్పుచెప్పిందుకు ఈ దుర్మాగ్ద క్రుటకు తెరతీసింది. కార్బూకుల సమ్ము మీద ఉక్కు పాదం మౌతుతూ నిజాం నవాబును తలదన్నే విధంగా నిర్వంధాన్ని ప్రయోగిస్తున్నది.

తెలంగాణ ఉద్యమంలో కీలకపాత్ర పోషించి ‘సకల జనుల నవ్వు’ ద్వారా తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు ఉద్యమంలో కీలకపాత్ర వహించిన ఆర్టీసి కార్బూకవర్గం నేడు మరో చారిత్రాత్మక పోరాటానికి నాంది వలికింది. దీనిని తెలంగాణ ప్రజలందరు ప్రజాస్వామిక తెలంగాణ పోరాటాలో అగ్రభాగాంగా భావించాల్సిన అవసరమున్నది. పనిచేసిన సెప్టెంబరు నెలకు 49,190 కార్బూకులకు జీతాలు ఇచ్చేందుకు నికారించిన ప్రభుత్వ దుర్మాగ్ద నిర్ణయాన్ని రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానంలో జెఎసీ-1 చాలెంజ్ చేసివెంటనే జీతాలు చెల్లించాలని ప్రభుత్వానికి ఆదేశించాలని కోరింది. ఒకవైపు కార్బూకుల బలిదానాలు కొనసాగుతుండగా, ప్రభుత్వం, ఎమ్మెల్చేలు, అధికార పాట్లో నేతలు సమ్ముఖ్య అమానవీయంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. రెక్కుడితే డొక్కుడని రాష్ట్ర రోడ్స్ రవాణా సంస్థ కార్బూకుల జీవితాలతో చెలగాటమాడుతున్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వైభాగికాలా మూర్ఖంగా ఉన్నది. సమ సమాజ స్థాపన కొరకు, ప్రజల కొరకు తమ అమూల్యమైన ప్రాణాలు ఘణంగా పెట్టి పోరాడిన, పోరాచుతున్న ప్రజా ఉద్యమ నాయకత్వం చెప్పినట్లుగా “ఇది

ప్రజాస్వామ్య ముసుగులో దోషిదీ శక్తుల నియంతృత్వమనే విషయం” నేడు మరింతగా తెలంగాణ ప్రజలకు అర్థం అవుతున్నది. రాష్ట్ర రోడ్స్ రవాణా వ్యవస్థ తెలంగాణ ప్రభుత్వం తెచ్చింది కాదు. ఘ్యాదల్ రాజుల నుండి ప్రభుత్వ ఆధినంలోనే నడుస్తున్నది. ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వంలోనే అంచలంచలుగా ప్రైవేటీకరణకు, దోషిదీదారులకు ఈ వ్యవస్థను అప్పచేప్పిందుకు ప్రభుత్వాలు ప్రయత్నించాయి. కొంత సఫలమయ్యాయి.

రాజ్యాంగంలోని అధికరణ 12 ప్రకారం ఆర్టీసి ప్రభుత్వ విధుల్కోకి వస్తుందనే విషయాన్ని కూడా ప్రభుత్వం మర్చింది. ప్రభుత్వం చేసే అసందర్భ, అన్యాయమైన, తప్పుడు విధానాలు, కార్బూకుల, ప్రజల జీవితాలను ప్రతికూల ప్రభావితం చేసే ఎటువంటి నిరంకుశ విధానాలయినా రాజ్యాంగం అనుమతించదు. ఈ విషయాన్ని 1950 నుండి నిన్నటి వరకు దేశ అత్యున్నత న్యాయస్థానం తమ రాజ్యాంగ ధర్మాసల నుంచి వివిధ తీర్మాలలో చెప్పింది. ప్రజల చేత, ప్రజల కొరకు ఎన్నికగాబడ్డ ప్రభుత్వం అనే ప్రజాస్వామిక స్వార్థిని పూర్తిగా తలకిందులు చేస్తూ ప్రజలకు డబ్బులు, మద్దుం పంచి, అంగ, అర్థబలంతో, మిషన్లను ట్యాంపరింగ్ చేసి గలిచి, దోషిదీదారుల కొరకు అందులో తమ వాటాను పదిలించేనుకునే ఈ కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ప్రజల ఆస్తులను, కార్బూకులు తమ రక్తమాంసాలను వెచ్చించి సంపాదించిన ఆస్తులను, దేశీయ బడా పెట్టుబడిదారులకు, బహుళజాతి సంస్కలను అప్పునంగా ఇచ్చేస్తూ, తమ స్వంత ప్రయోజనాన్ని కాపాడుకుంటున్నాయి. అందులో భాగంగానే దేశాన్ని సర్వం దోషుకునేందుకు బార్లాతెరిచిన మోడి, కేసీఆర్ అటు కేంద్రంలో ఇన్సురెన్స్, రైల్వేలు, బ్యాంకింగ్, ఇతర కీలక రంగాలను, రాష్ట్రంలో ఆర్టీసి, నిజాం మగర్జు, ఇంకా ఇతర కీలక రంగాలను బడా పెట్టుబడి దారులకు అప్పచెబుతున్నాయి.

ఆర్టీసి కార్బూకుల సమ్ము కీలకమయిన డిమాండ్ అయినా సమ్ముకు జీవనాదులును “ఆర్టీసిని ప్రభుత్వంలో విలీనం చేయడం” అనే అంశంను వదిలిపెడితే సమ్ము సారాంశంలో ఏమి మిగలదని గ్రహించిన సంస్థ కార్బూకులు ఈ డిమాండ్ సఫలమయ్యే వరకు బహుముఖ పోరాటాన్ని విడిచేది లేదని పోరాటాన్ని ఉద్ఘాతం చేసారు. ప్రభుత్వ నిర్వంధాన్ని గలిచేస్తూ ప్రధాన డిమాండ్ను సాధించే వరకు విశ్రమించేంది లేదని ప్రతినపూనారు. దేశ కార్బూక ఉద్యమానికి ఈ ఉద్యమం “వేగుచుక్క” లాగా అగుపడుతున్నది. ఎందుకంటే ప్రపంచీకరణ, ప్రైవేటీకరణ, సరళీకరణ, నూతన ఆర్థిక విధానాలు అమలు

జరుగుతున్న గత 25 సంవత్సరాల నుండి లక్ష్లాది కోట్ల రూపాయల ప్రజల ఆస్తులయిన ప్రభుత్వరంగ సంస్థలు దేశీయ బదా పెట్టబడిదారులకు, బహుళజాతి సంస్థలకు కారుచోకగా అమ్మివేశాయి. సవరత్నాలని చెప్పబడుతున్న 1.ONGC, 2.BHEL, 3.NMDC, 4.SAIL, 5.NTPC, 6.BHARATH PETROLIUM, 7.COAL INDIA, 8.GAS AUTHORITY INDIA, 9.INDIAN OIL CORPORATIONలను కూడా ప్రైవేటీకరణ వైపు పరుగెత్తించేందుకు మోడీ ప్రభుత్వం వివిధ దుర్మార్గ చర్యలను చేపట్టింది. ఇందులో భాగంగా ప్రపంచ దేశాలకు తిరుగుతున్న మోడీ, భారతదేశాన్ని దోచుకోండి, మేము మీకు అండగా వున్నామంటూ, భారతదేశం పెట్టబడులకు అనువైన దేశమని ఆహ్వానిస్తున్నాడు. ఇంకకొవైపు మోటార్ వెహికల్ చట్టం, 2019 సవరణ పేరు మీద రహదారుల పర్మిట్లను ప్రైవేటీకరణ చేస్తూ బదా పెట్టబడిదారులకు ప్రజా రవాణా వ్యవస్థను అప్పచెపుతున్న కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు సామాన్య ప్రజల, కార్బూకుల జీవితాలను అంధకారంలోకి నెడుతున్నాయి.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గతంలో ఆట్లీసిని ప్రభుత్వంలో విలీనం చేస్తానని హామీ ఇచ్చి నేడు ఆసలు ప్రభుత్వరంగ సంస్థను లేకుండా చేయాలనే ప్రభుత్వ దుర్మార్గ చర్యలను ప్రజలందరూ అనపోయించుకుంటున్నారు. ప్రజల ఆస్తులు దోచుకుని తమ పబ్లిక్ గడువుకుంటున్న బదా పెట్టబడిదారులు, అధికార పార్టీ ఎమ్ముల్చేలు, మంత్రులు, ఎంపీలు, ఎమ్ముల్చేలు, ఉన్నతాధికారులు మాత్రమే ప్రభుత్వ దుర్మార్గాన్ని సమర్థిస్తున్నారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్వ్యాఖ్యాన చట్టం 2014 సెక్షన్ 53 ప్రకారం, గ్రేటర్ హైదరాబాద్ మునిపాలిటీ చట్టంలోని సెక్షన్ 112(30) ప్రకారం ఆట్లీసికి సంస్కు గత ఐదు సంవత్సరాలుగా రావలసిన బకాయిలు రూ. 1494 కోట్లు, ప్రభుత్వం ఇప్పాటిన బకాయిలు రూ. 784 కోట్లు మొత్తం రూ. 2278 కోట్లు, ప్రభుత్వం ఆట్లీసి నుంచి వాహన టాక్స్, డిజిల్ ట్రౌన్స్, టోల్ ట్రౌన్స్ లాంటివి వసూలు చేయకుంటే 3,000 కోట్లు సంస్థ అప్పులు తీరుతాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జిపోవెంసి ద్వారా చెల్లించాలిన డబ్బులు సాలీన చెల్లిస్తే రాబోయే రెండు సంవత్సరాలలో సంస్కు అప్పులే వుండవు. కానీ ప్రభుత్వం నంస్త ఆస్తులు దోచుకునేందుకు “నూతన ఆట్లీసి పాలసీ” పేరుతో కార్బూకుల మీద, కార్బూక సంఘూల మీద ప్రజలలో తమ ఎల్లో మీడియా ద్వారా దుష్పచారం చేస్తా, నమ్మిపై ఏకవక్క దాడిని కొనసాగిస్తున్నది. రాజ్యాంగాన్ని వివిధ కార్బూక చట్టాలను, భారత అత్యస్త న్యాయస్థాన తీర్పులను ఉల్లంఘించి, నోటిఫిక్ ఏది

వస్తే అది మాట్లాడుతూ కార్బూకుల మరణానికి కారణ మపుతున్నది. విలితంగా కార్బూకుల కుటుంబాలు తల్లిడిల్లుతున్నాయి. ఈ వ్యాసం ముగించే సమయానికి రాష్ట్ర మంత్రివర్గం ఆట్లీసిలోని 5100 పర్మిట్లను ప్రైవేటు ఆపరేట్లకు ఇచ్చే నిర్దయం తీసుకున్నది. ఈ నిర్దయం చాలా దుర్మార్గమైనది. ఈ నిర్దయంతో లక్ష్లాది పేద ప్రజలకు ఇబ్బందులతో పాటు 25 వేల కార్బూకులకు హృదయాల్లో విషాదం నింపింది. ఇంకాకొవైపు 3 రోజులలో కార్బూకులు ఉద్యోగాల్లో చేరకుంటే మిగితా 5100 పర్మిట్లను కూడా ప్రైవేటుకిచ్చి సంస్థ నడిపే 10,400 బస్సులను ప్రైవేటువరం చేస్తామని అహంకారంతో మాట్లాడారు. మాటల్లో సంక్షేపమం, చేతల్లో బదా పెట్టబడిదారులకు ప్రజాధనం దోషించే చేయడం, ఇదే బంగారు తెలంగాణ అని చెప్పకనే చేసి చూపేడుతున్నారు. ఒక అబద్ధాన్ని పదే పదే ప్రచారం చేయడం ద్వారా, దాన్ని నిజమని ప్రజలను నమ్మించాలని చూసే గ్లోబల్ స్కూల్సాన్ని తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి అధినేత, రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి అమలు చేస్తున్నారు. అందులో భాగంగానే ఒక పథకం ప్రకారం అధికారం చేతిలో ఉంచుకొని లక్ష్లాది కోట్ల రూపాయల తెలంగాణ ప్రజల ధనాన్ని, సహజ వనరులను, బదా పెట్టబడిదారులకు అప్పచెపుతూ తమ వాటాలను పొందుతున్నారు. ఇందులో భాగంగా దోచుకున్న సామ్య బయలీకి వస్తే గత అవినీతి రాజకీయ నాయకులకు పట్టిన గతే తమకు పడుతుండని భావించి, గత ఐదుస్తు సంవత్సరాలుగా దాదాపు 45 వేల జీవోలను ప్రజలకు అందుబాటులో ఉండకుండా దాచిపెట్టింది. నీళ్ళు, నియమకాలు, నిధులను సమపాల్కలో ప్రజలకు పంచాలనే నదుదే శంతోసే ప్రజాస్ామివిక తెలంగాణ పోరాటం మొదలుయినది. సాధించిన భాగోళిక తెలంగాణలో అధికారం చేపట్టినప్పటి నుండి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అందిన కాడికి దోచుకుంటూ, మల్లీ హ్యాడల్ రాజుల పాలనకు తెరతీస్తున్నది. అందులో భాగంగానే సింగరేణి, ఆట్లీసిని, ప్రభుత్వ భజనాను, దివాళా తీయించి, రాష్ట్రంలోని భూములన్ని బదా పెట్టబడిదారులకు అమ్ముకుంటూ ప్రజల జీవన ప్రమాణాలను పూర్తిగా దెబ్బతీసింది.

లక్ష్ కొత్త ఉద్యోగాలు రాలేదు. పది లక్షల ఎకరాలకు నీరు రాలేదు. కొత్త పరిశ్రమలు రాలేదు. ఉన్న ఒక్క నిజాం మగర్స్ గతంలో ఎన్నడూ లేనివిధంగా మూతపడింది. కానీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధినేతలు ప్రజల ధనం దోచుకుని అపర కుబేరులయ్యారు. ధనిక రాష్ట్రాన్ని దివాళా తీయించారు. సకల

వనరులు ప్రజలకు ప్రజాసాధ్యమిక పద్ధతిలో దక్కులనే ప్రజాసాధ్యమిక తెలంగాణ పోరాటాన్ని తీవ్ర నిర్వంధానికి గురిచేస్తూ, ప్రజాసాధ్యమిక తెలంగాణ పోరాట, ఉద్యమ సంఘల నాయకుల మీద దుష్పుచారం చేస్తూ, ప్రజల సమస్యలను వరిష్టరించాలని, ప్రజాసాధ్యమిక తెలంగాణ ద్వారానే ప్రజల సమస్యలు వరిష్టరించాలని పోరాడుతున్న వివిధ ప్రజా సంఘాలను ప్రజల నుండి దూరం చేయాలని కుట్ట పన్ని తెలంగాణ ప్రజాసాధ్యమికవేదిక, తెలంగాణ ప్రజాశ్రంట భాగసాధ్యమ్య పక్కాల సంఘాల నాయకులను తప్పుడు కేసులలో ఇరికిస్తున్నారు. ఇందులో భాగంగా సమై మొదలవగానే గద్దులలో కుట్ట కేసు నమోదు చేసి తెలంగాణ విద్యార్థి వేదిక నాయకులు మద్దిలేటి, నాగన్న, బలరామ్, విరసం నాయకులు, స్వాదెంట మార్క్ సంపాదకులు జగన్, తెలంగాణ ప్రజాప్రంట ఉపాధ్యక్షుడు నలమాస కృష్ణలను అరెస్టు చేసి జైల్లో నిర్వంధించి తప్పుడు కేసులను బినాయించారు.

ఇంకాకవైపు రాజకీయ బైదీల విడుదల కమిటీ నాయకుడు అనిల్, విద్యార్థి సురేఖీను అక్రమంగా బంధించి తప్పుడు కనెప్షన్ స్టేట్ మెంట్ ను న్యాయస్థానానికి సమర్పించి ప్రజా జీవితంలో కొనసాగుతూ, రాజ్యాంగబద్ధ చట్టబద్ధ పోరాటాలను ముందుకు తీసుకుపోతున్న ప్రజాసంఘాల, హక్కుల సంఘాల నాయకులను, న్యాయవాదులను అక్రమ

కేసుల్లో ఇరికిస్తూ భయబ్రాంతులకు గురిచేస్తున్న ప్రభుత్వ వైభారిని ప్రజలు, ప్రజాసాధ్యమికవాదులు, ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ, కార్యకులు, రాజకీయ పార్టీలు, తెలంగాణ సమస్త సమాజం ముక్క కంరంతో ఖండించి ప్రజాసంఘాలను హృదయానికి హత్తుకోవాల్సిన అవసరమన్నది. వీరిని రక్షించుకోవలసిన బాధ్యత తెలంగాణ సమాజంపై వున్నది. నేడు ఆర్టీసి సమైలో కార్యకులకు అండగా తెలంగాణ మొత్తం సమాజం పోరాడడం ద్వారా ఆర్టీసి పరిరక్షణ పోరాటాన్ని ప్రజాసాధ్యమిక తెలంగాణ పోరాటానికి వేగుచుక్కగా భావించి ప్రత్యామ్నాయ బస్సులు నడుపకుండా వీరోచితంగా పోరాడాలి. అప్పే ప్రభుత్వం దిగివచ్చి ఆర్టీసిని ప్రభుత్వంలో విలీనం చేయడం ద్వారానే, కార్యకుల సమస్యలు వరిష్టరమవుతాయి. ప్రజా రవాణా వ్యవస్థకు గుండెకాయ లాంటి ఆర్టీసిని, దానికున్న ఆస్తులైన దాదాపు 75,000 కోట్ల రూపాయలను కాపాడుకోగలం. ప్రజల ఆసులను బడా పెట్టుబడిదారుల, అధికార పార్టీల నాయకుల చేతుల్లోకి పోకుండా అడ్డుకోగలుగుతాం. ఎన్ని నిర్వంధాలు ఎదురైనా, ఎంతటి దమనకాండకు ప్రభుత్వం పాల్పడినా, మొక్కవోని దైర్యంతో ప్రభుత్వ కుటులను ఎదిరిస్తూ తెలంగాణ సమాజం బహుముఖ పోరాటం చేయడం ద్వారా “ప్రజాసాధ్యమిక తెలంగాణ పోరాటానికి వేగుచుక్కంచు” ఆర్టీసిని రక్షించుకుంటాం.

* రచయిత: కిర్ణివర్ణ, తెలంగాణ ప్రజాసాధ్యమిక వేదిక **T**

రచయితలకు సూచనలు:

1. రచనలను పేజీకి ఒకవైపు మాత్రమే అర్థమయ్యేలా రాసి పత్రిక అడ్రెస్‌కు ప్రతినిల 15వ తేదీలోగా పంపగలరు.
2. డిటీపీ చేయించి పంపేవారు ప్రతినిల 18వ తేదీలోగా ఓపెన్‌ప్లైలో పంపించగలరు.
3. చేతి రాతలో పంపే రచనలను స్కూన్ చేసి మెయిల్ ద్వారా కాకుండా పోస్ట్ ద్వారా పంపించగలరు.
4. స్కూప్‌ఫోన్లో ఫోటోలు తీసి వాట్పు ద్వారా రచనలను పంపించవద్దు.
5. ఇతర పత్రికలకు పంపే రచనలను మాకు పంపవద్దు.
6. అర్థం కాకుండా, కొట్టివేతలతో ఉండే వ్యాసాలను పత్రిక అంగీకరించదు.
7. పరిశోధకులు పంపే రచనలు కచ్చితంగా తమ ఆమోదపత్రం జతచేసి పంపించగలరు. గతంలో ముద్దించిన వ్యాసాల్లోని పేరాలు ఎత్తి రాసి పంపవద్దు.

-సం.

లేత మెదడ్లలో మత బీజాలు!?

ఎన్నిషాటి శంకర్

భూరతదేశం భిన్న జాతుల, భిన్న మతాల, భిన్న కులాల ప్రజలతో భిన్నత్వంలో ఏకత్వం అంటూ లొకిక రాజ్యం అని చెప్పుకుంటూ సాగిపోతున్న దేశం. ఇన్ని రకాల వాళ్ల ఒకే ప్రదేశంలో కలిసి జీవించడమనేది ఒక గొప్ప విషయమే. అయితే సామెతులు చెప్పుకున్నంత తేలికగా, కాగితాల మీద రాసు కున్నంత సులభంగా ఇక్కడ ప్రజల జీవనం సాగిపోతలేదనేది అక్కర సత్యం.

మనది సర్వసత్తాక ప్రజాసాధ్మిక, సామ్యవాద, లొకిక రాజ్యం అంటూ మన రాజ్యంగాన్ని అపూర్వంగా భావిస్తాం. ప్రపంచంలో మరక్కడా లేని అతి పెద్ద లిఖిత రాజ్యంగమని ఛాతీ కొట్టుకుంటూ మరీ చెప్పుకుంటాం. మంచిదే. కాని మనం అనుకున్నట్టే రాజ్యంగం అమలవుతుందా? అని ప్రశ్నించుకుంటే ‘లేదు’ అని నిర్మాహమాటంగా చెప్పగలం. ఇందులోని ఒక్క ‘లొకిక’ అనే దాన్నే కాస్త విశేషించి చూదాం.

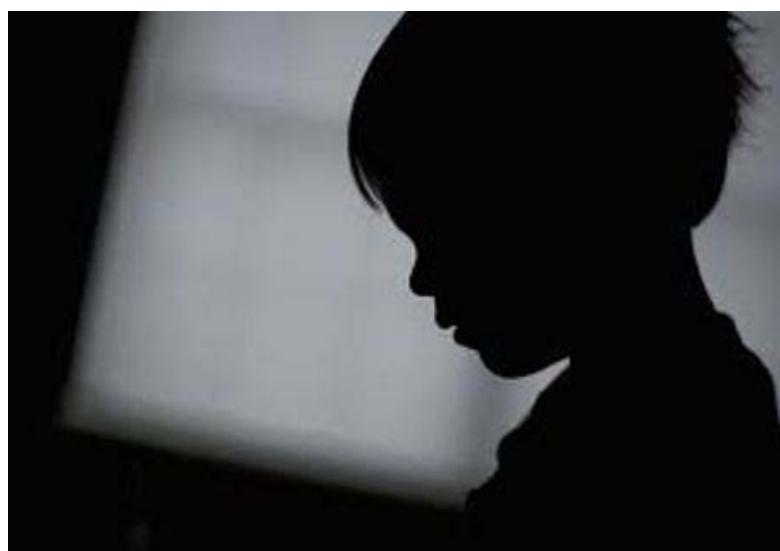
లొకికవాదమంటే ఆంగ్లంలో ‘Secularism’ అని అర్థం. ‘మతాతీత’ అని వాడుకలో చెప్పంటాం. అంటే మతాలకీతంగా అని అర్థం. ముందే చెప్పుకున్నట్లు ఈ గడ్డ మీద ఎన్నో మతాలున్నప్పటికీ ‘రాజ్యం’ మతాల కీతంగా వుండాలని చెప్పడం వ్యక్తులుగా ఎవరే మతం అవలంభించినా మరొకరు దాన్ని ఆక్షేపించరాదు. అలాగే ఏ మతాన్ని ఆచరించకున్నా

ఆక్షేపించరాదు. ప్రభుత్వ పరంగా అధినేతలు ఏ ఒక్క మతాన్ని తలపైకెత్తుకోవడం అనుచితం. కాని అడుగుగునా మన పాలకులు, ప్రతి పనిలోనూ ‘హిందూ మత’ విధానాలనే ఆచరిస్తారు.

ప్రభుత్వ ప్రాజెక్టుగానీ, ప్రభుత్వం నిర్వహించే ఏ పథకంగానీ, కొబ్బరికాయ కొట్టడం, పసుపు కుంకాలు చల్లడం, అందరికీ బొట్టు పెట్టడం, ఈ తంతునంతా జరువడానికి ఓ బ్రాహ్మణుడు వుండడం, ఇక్కడ భిన్న మతాల, కులాల వారుంటారన్నప్పుడు ఒక మతానికి సంబంధించిన ‘తంతు’ను ప్రభుత్వ కార్యక్రమంలో చొప్పించడం ఏ రకంగా రాజ్యంగ బద్దం అవుతుంది?

ప్రతి జాతీయ పండుగలకు ‘జెండా’ నెగుర వేసేముందు గద్దెకు కుంకుమ బొట్టు పెట్టడం, కొబ్బరికాయ కొట్టడం గ్రామీణ స్థాయి నుంచి జిల్లా స్థాయి కార్యాలయాలు, విద్యాలయాల్లో తరచుగా చూసే ‘జెండా’ను గౌరవించాలి. కాని వ్యాజించ కూడదు. గౌరవస్థానం నుంచి వ్యాజించే స్థాయికి తీసుక పోవడమంటే వ్యక్తుల చైతన్యాన్ని, ఆలోచనల్ని నిర్వీర్యం చేసి మనుషుల్ని యాంత్రికం చేయడమన్నమాట. పైగా ‘జెండా’ను వ్యాజించలేదని, కొబ్బరికాయ కొట్టలేదని ఎందరో ప్రధానోపాధ్యాయులపై ప్రతి నంవత్పరం ఫిర్యాదులు చూస్తుంటాం. విచిత్రమేమంటే హిందూ మతంలోని సవాలక్క అనంబద్దతలను వ్యతిరేకించే విగ్రహాధనను వ్యతిరేకించే బొద్దం స్వీకరించిన రాజ్యం నిర్మాత అంబేద్కర్ మహాత్మున్ని వ్యాజించి ఆ మహానుభావుని చైతన్య పూరిత ఆశయాలను ఆచరించకుండా చేస్తాం.

ఇక గ్రామీణ-పట్టణ స్థాయాల్లో వుండే విద్యాలయాల్లో ఎదిగి చైతన్య మూర్తులు కావల్సిన భిన్న విద్యార్థుల వెదడ్లలో అడుగుగునా మత చాందసాన్ని నింపి హేతుబద్ధత లేకుండా చేస్తున్నాం.

ప్రతిరోజు ఉదయం జరిగే అసెంబ్లీలో ముఖ్య సమావారం, ఏదేని సూక్తిని చెప్పడం, పిల్లల్లో స్నార్టినించే మాటలో, పాటలో వుండాలి. కానీ ఇవన్నీంటినీ తలదన్నే విధంగా ‘ప్రార్థనలు’ చేయించడం అనవాయితీగా మారింది. పైగా ప్రతి శుక్లవారం రోజు నరస్వతీ పట్టానికి మొక్క కొబ్బరికాయ కొట్టి ప్రసాదాన్ని అందిరికి ఎంతో భక్తిగా పంచడం ప్రతి పారశాలలో గదులన్నా లేకన్నా, విద్యుత్త సరఫరా వున్నా లేకన్నా సిబ్బంది, ఉపాధ్యాయులు వున్నా లేకన్నా ఆ ప్రాంగణంలో ‘సరస్వతి దేవి’ విగ్రహాన్ని ప్రతిష్ఠించడం ఈ మధ్య ‘ప్రైసెన్స్ లా మారింది. కొబ్బరికాయ కొట్టడం, బొట్టు పెట్టడం, ప్రసాదం పంచడం ద్వారా మనం వాళ్ళకు ఏం చెప్పున్నట్లు? వసిఫిల్లలు వైతస్వవంతులు కాకుండా, నిటారుగా ఎదగకుండా, బ్రాహ్మణీయ భావజాలాన్ని చొప్పించి పరోక్షంగా ‘కర్తృసిద్ధంతాన్ని’ నమ్మేట్లు చేయడం.

ఈ మధ్య మరో కొత్త సంప్రదాయం మొలకెత్తింది. నారాయణ, చైతన్య, భావ్యం లాంటి కార్పోరేట్ పారశాలలు, కళాశాలల యాజమాన్యాలు వారి వారి సంస్థలకు సంబంధించిన విద్యార్థుల హార్టీ టికెట్లను ‘బాసర’ లాంటి ప్రదేశాల్లోకి బోయి సరస్వతి అమ్మారి పాదాల చెంత పెట్టి పూజించి వాటిని విద్యార్థులకు ఇవ్వడం. అలా చేస్తేనే ‘బాగా’ మార్పులు వస్తాయని యాజమాన్యం నమ్ముతూ పిల్లల్ని భక్తి మార్గాన నడిపించి నీ మార్పులకు సంబంధం నీ కృషి, పట్టుదల కాదు. అమ్మారి ఆశీస్తులే అని చెప్పు పిల్లల్ని తిరోగున దారిలో నడిపిస్తున్నారు. ఇవన్నీ పైకి ఎవరో వ్యక్తులు నడిపిస్తున్నట్లు కనబడినా ‘రాజ్యం’ పక్షులందీగా వ్యక్తుల వైతస్వం బలపడకుండా వారిని అణచిపెట్టి ఒక కుట్ట మాత్రమే అని మనం తెలుస్కోవాలి.

శాస్త్రజ్ఞానం ఒకవైపు పెరుగుతున్నా మన వ్యవస్థలో అశాస్త్రియ భావజాలాన్నే హసిమెదళ్లలో ఒక ప్రాణాశికా బద్ధంగా నింపుతున్నారు. చిన్నపుటి నుంచే పిల్లల్ని హేతుబద్ధంగా ఆలోచించచేసే బదులు ‘కర్తృ’ సిద్ధంతాన్ని, పూర్వ జన్మ సుకృతమనే భావనల్ని వాళ్ళ మెదళ్లలో బలంగా చొప్పించి వైతస్వ పూరితంగా ఆలోచించని వారిగా తయారు చేస్తున్నాం. ఎక్కడ ఈ తరం తల ఎత్తి వ్యవస్థ లోపాలు ఎత్తి చూపుతుందోననే భయంతో వాళ్ళను నిరీక్షపించే విధానాలే మనం చూస్తాం. ప్రశ్నించే మెదళ్లను నిద్రపుచ్చడమే దీని లక్షం.

చిన్నపుటి నుంచే పిల్లలకు దైవభక్తి సేర్పితే తప్పేమిటి? పైగా వాళ్ళ చెడుమార్గం పట్టకుండా దోషాదపడిన వాళ్ళమపుతాం అంటూ కొండరు సన్నాయి నొక్కులు నొక్కుతుంటారు. పిల్లలకు ‘భక్తి’ సేర్పితే ఆదెలా క్రమశిక్షణో ఎవరికి అర్థం కాదు. ‘నీతిబోధ’ పేర చాలామంది ఉపాధ్యాయులు బాబాల గూర్చి, సన్మానుల

గూర్చిన జీవితాంశాలను చెప్పంటారు. సామాన్య జీవితాన్ని వదిలి కాశాయ వస్తొలు ధరించి ‘పలాయనవాదాన్ని ప్రవచించే స్వాములు, సాముల గూర్చి చెప్పడం ఏ రకమైన నీతి బోధో ఎవరూ ఆలోచించరు(బాబాలు వారి ఆత్మమాలు ఎవరికి ఉపయోగపడ్డాయి? అక్కడ ఏ అసాంఖ్యిక కార్యక్రమాలు జరుగుతాయో ఏ మాత్రం ఆలోచించని ఒక దుష్ట సంప్రదాయాన్ని పాటింప చేస్తూండడం ఇక్కడ చర్చించడం లేదు.)

ఈ తంతులన్నీ వ్యక్తులు జరుపుతారని భావిస్తే మనం పప్పులో కాలేసినట్లే.

పాలకులు ఏ పార్టీవాళ్ళయినా వాళ్ళ పాలన సజావుగా సాగడానికి తమ ప్రజల్ని(వాళ్ళ దృష్టిలో ఓటల్లే) భక్తి పేర, క్రమశిక్షణ పేర ఇలాంటి బోధనలు జరిపిస్తారని మనం మరువద్దు. కాకుంటే ఒక్కొక్క పార్టీ ఒక్కొక్క విధానాన్ని అవలంచిస్తూ ఎంతో అభ్యుదయ వాదుల్లగా కొన్ని కొన్ని నినాదాలు ఇవ్వడం కూడా వాళ్ళ పాలనను భద్రపరుచు కోవడానికి!

మరీ ముఖ్యంగా మనది విచిత్రమైన పరిస్థితి. అత్యస్తు సాంకేతిక పరిజ్ఞాన ఘతితాలు అనుభవిస్తూ అత్యంత తిరోగుమన విధానాల్ని నేర్చుతుంటాం. కాకుంటే ఇప్పటికీ ఏ ఛానల్ చూసినా జ్యోతిష్యం, వాస్తు, తాయెత్తుల మహిమలు, ఉంగరాల మహిమలు వగ్గిరా ఈనాటికీ ఎలా చూడగల్గుతున్నాం?

ప్రభుత్వాలే వివిధ విశ్వవిద్యాలయాల్లో జ్యోతిష్యం, వాస్తు మొదలైన పురాతన అంశాల మీద పీఱి కోర్సులు పెట్టుంటే ఓ నాలుగురాళ్లు సంపాదించుకుండామని అన్ని విలువలకు తిలోదకాలిచ్చిన ఘక్క వ్యాపార చానళ్లను ఇంక ఏమని ప్రశ్నించగల్గుతాం?

ప్రభుత్వ ఆర్థిక సహాయంతో నడిచే విద్యాలయాల్లో, ప్రభుత్వ విద్యాలయాల్లో ‘మత’ ప్రచారం జరుపరాదని రాజ్యాంగం చెప్పినా ‘మెజారిటి’ భావనే ఈ అవసర్య ఆలోచనలకు, భావాలకు ఆలంభనం.

ఎది ఏమైనా ఈ దేశ భవితవ్యాన్ని కాపాడవలసిన నేటి బాలల్ని వాళ్ళకి క్రూరంగా తెలియకుండానే మత రొంపిలోకి దింపి వాళ్ళ మెదళ్లు ఎదగకుండానైతే ఓ ప్రణాళికాబ్దమైన కుట్ట సాగుతోంది. ప్రగతి శీలురైన విద్యార్థి సంఘాలు, అభ్యుదయ కాముకులు ఈ విషయంలో ఓ బృహత్త కార్యక్రమంలో ప్రణాళిక వేసుకొని తుదకుంటూ పోరాడితేనే ఈ లేత మెదళ్లను మనం రక్షించుకోగల్లుతాం.

* రచయిత: ప్రీలాన్ జర్వలిష్ట **T**

ఎమ్మోర్స్ సజీవ దహనానికి బాధ్యతెవరు?

• అరణంద్

బ్రేకింగ్ న్యూస్.. ప్రైదరాబాద్‌లోని అబ్బల్లా పూర్ వెట్ ఎమ్మోర్స్ లంచం అడిగినందుకు ఒక రైతు సజీవదహనం చేశాడనే వార్త గుప్పుమన్నది. ఇప్పుడు వైరల్ అవ్గా.. సామాజిక మాధ్యమంలో ట్రైండింగ్ అయినది. ఆ ఎమ్మోర్స్ పక్కం మీడియా తలెతుకుంది. ముఖ్యంగా మిడిల్ కల్స్ మానవత్వం పేర అధికారినిని చంపేస్తారా? అంటూ స్పృందిస్తున్నారు. ఇలా స్పృందిస్తున్నవాళ్ళల్లో ఒక్కశాతమైనా లంచం వేధింపులు తాళలేక సామాన్యాలు, రైతులు చచ్చిపోతుంటే, విల్లలతో సహ కుటుంబాలు భగభగ మండిపోతుంటే మీ మానవత్వం ఎక్కడ పోయిందంటూ మరికొందరు ప్రశ్నిస్తున్నారు. మన మనిషితనం మృగాలుగా మారి లంచాల పేర వేటాడే వారి వైపా! లేకపోతే అన్యాయంగా బలవుతన్న సామాన్యాల వైపా? అంటూ మరో పక్కం వాదిస్తున్నది. ఇలా వాదిస్తున్న సమూహంలో అనేకమంది లంచాలతో, అవినీతితో ఇబ్బందులకు గురయినవారే అధికం.

మరో వర్గం అధికారిణి పక్కం వుంటూ ఒక అధికారిని పట్టువగలు ఆఫీసులోనే సజీవ దహనం చేస్తుంటే ఎలా సమర్థిస్తారు.? అసలు మనమలేనా.? అంటు ఆక్రోశంగా పోస్టులతో విరుచువడుతున్నారు.

ఒక మనిషిని దారుణంగా సజీవదహనం చేయడాన్ని ఎవరూ సమర్థించలేం. ఎలాంటి పరిస్థితితులలోనైనా. అలా నెరాల్ని సమర్థిస్తే తప్పుపట్టువలసిందే. మరోవైపున అంతే స్థాయిలో ఎందుకు హింస ఆ స్థాయికి ఎగబాకింది అనే విషయాన్ని ఆలోచించగల మెచ్చారిటీ ఎవరికైనా ఉన్నదా.? మనిషిని చంపే హక్కు ఎవరికి లేదని వాదిస్తుండడం మానవీయమైన కోణం. అదే మానవీయతను.. కంటికి కన్ను, వంటికి పన్ను అని సురేష్కి ఉరిశీక్ష అంటూ వస్తున్న కథనాలను కొణ్ణిపారేనే మానవీయతను ప్రదర్శించగలమా.! మన మానవత్వాన్ని అధికారి, సామాన్యాడి ఇద్దరి విషయాలలోనూ సమంగా ప్రదర్శించగలమా.!?

మరోమాట.. ఎమ్మోర్స్కు మద్దతుగా ఉండడమంటే అవినీతికి మద్దతుగా ఉన్నట్లు కాదు. సురేష్కి మద్దతుంటే హత్యకు మద్దతుగా ఉండడం కాదు. ఇలాంటి విషాదమైన ఘటనలలో ఆపేశాలు, భావేద్యగాలు అదుపులో ఉంచుకోగలిగితే సత్యం షైపు వెళ్ళగలం. లేకపోతే ఏ ప్రభుత్వ నిర్లక్ష్యం వలననైతే ఇంత దారణం చోటు చేసుకుందో.. ఆ ప్రభుత్వం హాయిగా తప్పించుకుంటుంది. యథేచ్చగా, నిర్మయంగా మరో చోట ఇలాంటి ఘూతుకానికి స్థానం కల్పిస్తుంది. ఈ ఘటనలో ప్రభుత్వ పాత్రపై ఫోకస్ చేయకుండా ఉంటే.. కేవలం నేరస్తుడిగా సురేష్ మాత్రమే భాధ్యదుగా మిగులుతాదు. నిజానికి అతడు మాత్రమేనా దోషి..?

కాయకష్టం చేసి బతుకీధే సురేష్ ఈరోజు ఒక ఎమ్మోర్స్ గా ఉన్న అధికారిని చంపగలిగే స్థితిని ఎందుకు కల్పించబడింది? ఒక సామాన్యాదు ఇప్పటిదాకా లంచం వేధింపులతో తనకు తాను చచ్చిపోవడం జరిగింది. మీకేమైనా ఓపిక ఉంటే రాష్ట్రంలో ఏదో ఒక జిల్లా పేవరర్ తీసుకుని చూడండి. ఎమ్మోర్స్ ఆఫీసులో ఓ రైతు ఆత్మహత్వ అనో, ఆత్మహత్వాయత్తుం అనో వార్త ఉంటుంది. ఈ అంశం ఎప్పుడు సమస్యగా అనిపించలేదు. ఈ విషయం ఎప్పుడూ సామాజిక సమస్యగా భవించలేని మనం. ఈ ఘటన సామాజిక సమస్య అని అంటున్నాం. ఇప్పటికేనా ఆప్టోనించవలసిందే..

ఎమ్మోర్స్ విజయరెడ్డి సజీవదహనం

రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల రాజధానైనా ప్రైదరాబాద్‌లోని అబ్బల్లాపూర్ మెటల్లో ఎమ్మోర్స్గా విజయరెడ్డి విధులు నిర్వహిస్తున్నది. 150 ఎకరాలను రైతులు విభజించుకుని సాగు చేసుకుంటున్నారు. అది కూడా 50 ఏక్కుగా.. ఇప్పుడు పాన్ పుస్తకాల దగ్గర కటకట మొదలైంది. కొన్నేళ్ళగా రేపు-మాపు అంటూ తిరగడం మొదలైట్టారు. అసలు భూ యాజమాన్యాన్ని కుటుంబం లేదు. సాగు చేసుకుంటున్న వారికి దక్కుకుండా బడా నేతలు కలుగచేసుకుని కొన్నేళ్ళగా మేం భూ యాజమానులం

అని తెరమీదకు వచ్చారు. ఈ కేను స్థానిక కోర్టులో తీర్పు నకిలీల వైపు వచ్చింది. ఇప్పుడు హైకోర్టులో నడుస్తోంది. ఈ క్రమంలో ఏకపక్షంగా ప్రత్యార్థులకు భూములు ముట్టచెపువద్దని సాగుదారుల వైపు వాదన.. అలా వదే వదే తిరిగిన వారిలో ఒకరు సురేష్. ఈ క్రమంలో భూమి అటు వైపు వెళ్లకుండా తమ ప్రయత్నం తాము చేస్తున్నారు. ఈ క్రమంలో లంచం అడిగిందని ఆగ్రహించి ఇప్పుడు ఎమ్మార్ఫోను సజీవ దహనం చేశాడని ప్రాథమికంగా సురేష్ వాగ్మాలం తెలియపరుస్తుంది. సజీవదహనమైన విజయరెడ్డి ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయురాలి నుండి ఎమ్మార్ఫోగా ఎదిగినట్లు, కోట్ల రూపయుల విలువ చేసే ఇక్కు ఉన్నట్లుగా సోషల్ మీడియాలో వైరల్ అయింది. అనలు నిజాలేమిటో తేలావ్సిపుంది. విజయ్ రెడ్డి సజీవ దహనంలో కార్ డ్రైవర్ గురనాథం, సురేష్లు చికిత్స పొందుతూ మృతి చెందారు.

దేశంలో అవినీతి సమస్య

తినే దొడ్డు బియ్యం తీసుకునే రేపణ్ కార్డ్ నుండి మొదలు భూమికి పట్టపుస్తకాల కోసం, ఇంటి రిజిస్ట్రేషన్ కోసం, లోన్ కోసం, ఏదైనా సంక్లేషమ పథకం కోసమైనా.. ఆఖరకు పుట్టిన, మరణ తేది ధృవీకరణ పత్రాల కోసమైనా వెంటాడేది లంచం.. లంచం..లంచం..

గత కొద్దిరోజుల క్రితం ఒక జిల్లా కలెక్టరీట్ ముందు కుటుంబంతో సహా అధికారులు తమ సమస్యలను పట్టించు

కోవడం లేదని మంటల్లో బూడిదైంది. ఆ భగభగ మండిపోయిన వారిలో ఇద్దరు పసిపిల్లలు కూడా ఉన్నారు. ఈ విషయాన్ని కార్పున్గా గీసిన బాలను నాన్ బెంగాల్తో బంధించారనుకోండి. ఆ మనుషుల మరణాలు ఆ ఇద్దరు పసిపిల్లల దహనాలు దేశంలో హింసగా, సమస్యగా అనివించలేదు. మన మానవత్వం సానుభూతిగానైనా కురవలేదు.

ఈ రెవెన్యూ ఆఫ్ న్ అపెండరీగా వని చేసే అతి చిన్న ఉద్యగిపై రైద్ చేస్తే.. పై అధికారికి బినామీగా ఉండటంతో అవినీతి డబ్బు కోట్ల రూపాయలలో బయటపడడం. తెలంగాణలో ఈ మధ్య కాలంలో తాజా వార్గా నిలిచిన ఒక ఎమ్మార్ఫో ఇంట్లో 93 లక్షల డబ్బుతో పాటు, 40 తులాల బంగారం, ఎంతో విలువైన భూమి పత్రాలు స్వీధిన పర్మకున్నామని ఆధికారులు స్పష్టం చేసారు. ఈ డబ్బంతా గ్రామాల్లో పంటకు పంటకు పోగేసిన రైతుల సామ్మా ఇలాదోచుకుతింటున్న తిమింగళాల సంఖ్య వేలల్లో ఉంది. దేశంలో పాతే లక్షల్లో ఉంది.

ఎమ్మార్ఫో సజీవదహనం ఘటన లంచం పేర జరిగిందంటూ వచ్చిన వార్తలతో సురేష్కు మర్దతు లభించింది. మరో కోణమైన బడానేతల హస్తం అనేది మొదటగా వెలుగులోకి రాకపోవడంతో చర్చకు తావివ్వేదు. రెండు పక్కాలలో మరోకోణంలో తావు లేకుండా అనారోగ్యకరమైన చర్చ జరిగింది.

ఎమ్మార్ఫో సజీవదహనంపై ప్రభుత్వం

తెలంగాణ ప్రభుత్వం రెవెన్యూ డిపార్ట్మెంట్‌ను తొలగించేందుకు దుర్మార్గమైన ప్రయత్నం చేస్తోంది. తమ తమ ఆధిపత్యాన్ని అడ్డుకుంటున్న రెవెన్యూ చట్టాల ఉల్లంఘనలకు పాల్గొదుతుండడం తెలిసిందే. ప్రభుత్వం రెవెన్యూ శాఖాపై తీవ్రమైన వ్యక్తికరణలు, దుష్టచారం చేస్తోంది. నరిగ్గా చెప్పుకుంటే.. ఇంట్లో ఎలుకలు చౌరబడ్డాయని ఇంటిని తగలబెట్టుకొన్న చందంగా.. రెవెన్యూ శాఖలో అవినీతి ఉండని మొత్తం శాఖను ఖూని చేసే ప్రయత్నం ఎంతటి దుర్మార్గమైనది.

రెవెన్యూ విభాగంలో అవినీతి ఉన్నది. ఉన్నదానిని ప్రక్కాళన చేయకుండా మొత్తం శాఖను ఎత్తివేసే కుట్టను ఎమ్మార్ఫ్స్ సజీవ దహనం కేను నంధర్షంగా అమలు చేసే ప్రయత్నం కనపడతోంది. రెవెన్యూ శాఖలో ధరణి సాంకేతికతను ప్రైవేటు సంస్కరు కాంట్రాక్టగా ఇప్పగా పదినెలలో అది చేతులత్తేసింది.. తప్పుల తడకగా ప్రతాలు. ఇటు రైతులకు, అధికారులకు నిత్యం వార్ మొదలైంది. కొన్ని చోట్ల చిరు చిరు ఘర్షణలు. ఆ క్రమంలో వీటిని పరిష్కరించలేదు. అవి మరితగా జటిలమయ్యాయి. అధికారులకు, ప్రజలకు ఘర్షణపూరితమైన వాతవరణాన్ని సృష్టించాయి. ఇంత దారుణం చోటు చేసుకుంటే ప్రభుత్వం పరిష్కారం చూపకపోవడం. హస్యాస్పదంగా బాటిల్స్ లో పెట్రోల్ నింపకూడదని పెట్రోల్ బంకలకు హకుం జారిచేయడం.

ప్రతిపక్షాల పాత్ర

రాష్ట్రంలో ఎలాంటి సంఘటన జరిగినా అధికార పార్టీని విమర్శించడం ప్రతిపక్షాల పరిపాటి. అవి ఏ పార్టీ అయినా ఇదే సూత్రబద్ధంగా వ్యవహారిస్తాయి. ఘటనలో హతురాలు అధికార యంత్రాంగంలో కిందిస్తాయి అధికారి. హంతకుడు సామాన్యుడు. ఆ సామాన్యుడిని నేరస్థుడిగా కోర్పు శిక్ష విధిస్తుంది. ఎందుకంటే సామాజిక, రాజకీయార్థికంగా బలహీనమైన వర్గం కదా. సమాజంలో అధికార యంత్రాంగంలో భాగస్వామ్యం పంచకుంటూ లంచాల రూపంలో శ్రమను దోచుకుంటున్న ఆర్థిక నేరస్థుల విషయాన్ని ప్రతిపక్షాలు ఆలోచిస్తాయా? సామాన్యుడు నేరస్థుడిగా ఎందుకు మారాల్చి వచ్చిందో ఆలోచించగలవా? విజయరెడ్డి సజీవదహనంపై సిటీంగ్ జడ్డ చేత విచారణ జరిపించాలని డిమాండ్ చేయగలవా? భూ మాఫియాకు కొమ్ము కాస్తున్న బడానేతలపై ఫోకస్ చేయగలవా? సజీవదహనం కేసలో సమగ్ర విచారణకు డిమాండ్ చేయగలవా? అనే ప్రశ్నలకు సమాధానంగా ప్రతిపక్షాలు తమ పాత్ర పోషిస్తాయా!?

పోర సమాజం పాత్ర

నేరంలో నేరస్థుడి పాత్ర ఒంటరిగా మాత్రమే ఉండదు. నేరం వ్యవస్థిక్షతంగా ఉంటుంది. లంచం అనేది నిజమైతే రైతులు అలసిపోయి తమను తాము బలితీసుకునే గతాన్ని ఇప్పటిదాకా చూశాం. సరికొత్తగా ఎదుటి అధికారిని బలి తీసుకోవడమనేది సురేష్ చర్యతో చూశాం. లంచం కాదు

బడానేతలు వేసిన ప్లాన్లో సురేష్ బలై ఎమ్మార్ఫ్స్ సజీవదహనం చేశాడనేది ఒక ఆరోపణ వినపడుతున్నది. అదే నిజమైతే అసలు హంతకులను పట్టుకోమని డిమండ్ చేయాల్సిపుంది. ఘటన విషయంలో ఇప్పుడు శిక్షించడానికి సురేష్ బతికిలేదు. దారుణానికి కారణమైన సమస్యలు అలాగే, అంతకంటే జటిలంగా వ్యవస్థలో అనేకం వున్నవి. సురేష్లూ మరికొందరు ప్రవర్తించే అవకాశాలు ఉన్నాయన్నది కొట్టిపడేయలేని అంశం.

నిందితుడైన సురేష్ భాధితురాలిగా ఉన్న విజయరెడ్డి చనిపోయారు. ఇలాంటి ఘటనలు చేటుచేసుకోవడం, వాటిలో మనుషులు చనిపోవడం ఒక విషాదం. విషాదంలోకిల్లా విషాదమల్లా మరణాలను సమర్థించడం. మరణాలపై విద్యేషం చిమ్ముడం. మరణాలను ప్రోత్సాహకంగా వ్యవహరించడం.

మరణాలపై సానుభూతి బదులుగా విద్యేషం కక్కుతుండడం. మనిషి ప్రాణం పోతే తిరిగిరానిది. పోయినవాళ్ళంతా మంచివారని కాదు. పోయిన ప్రాణాలు అధివత్య వ్యవస్థలో మాములు వాళ్ళే. వారిలో వారిని పోల్చితే భేదాలు ఉండవచ్చగాక. అధికారిగా-రైతుగా స్వాల్ప వైరుధ్యం ఉండవచ్చు. కానీ, శత్రు వర్గాలుగా చిత్రించడం. అలాంటి విద్యేషాలకు తావిష్యడం దురదృష్టకరం.

నేర ఘటనలలో నేరం అంటే తేలీనివారైన పిల్లలు ఎక్కువగా సామాజిక శిక్షలకు గురవుతారు. హతురాలికే కాదు. హతుడికే పని పిల్లలున్నారు. ఈ విషయాన్ని మీడియా విన్నారిన్నట్టున్నది. దానికి తోడుగా సమాజం విన్నారిస్తే అర్థమేముంది? ఇరువైపులా పిల్లలను సమాజం భవిష్యత్తులో ఎలా ట్రీట్ చేస్తారనేది ప్రశ్న సమాజంలో హింస ప్రవృత్తి అధికమవుతుంది.

అవనన్నా కాదన్నా దేశంలో అవినీతి పెరిగిపోయింది. అడ్డుకట్ట వెయ్యాలనే ఉద్దేశ్యంలో ప్రభుత్వం లేదు. వుంటే ఇలాంటి విషాదమైన స్థితి నేడు ఆవరించి ఉండేది కాదు. ఇప్పటికైనా అన్ని ప్రభుత్వ సంస్లను ప్రక్కాళన చేసే దిశగా పోర సమాజం అలోచించాలి. ఎందుకంటే నిజమైన దేశ భక్తంటే ఇదే కదా.! శాంతియుతమైన సామాజిక వాతావరణం. ఆరోగ్యకరమైన పాలనా విధానం. బాధ్యతయుతమైన పోర సమాజ నిర్మాణం జరగాలి.

* రచయిత: పీటీ విద్యార్థి, తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం **T**

ఆ గుండె ఆగెపోదు

● బల్ల రహింద్రనాథ్

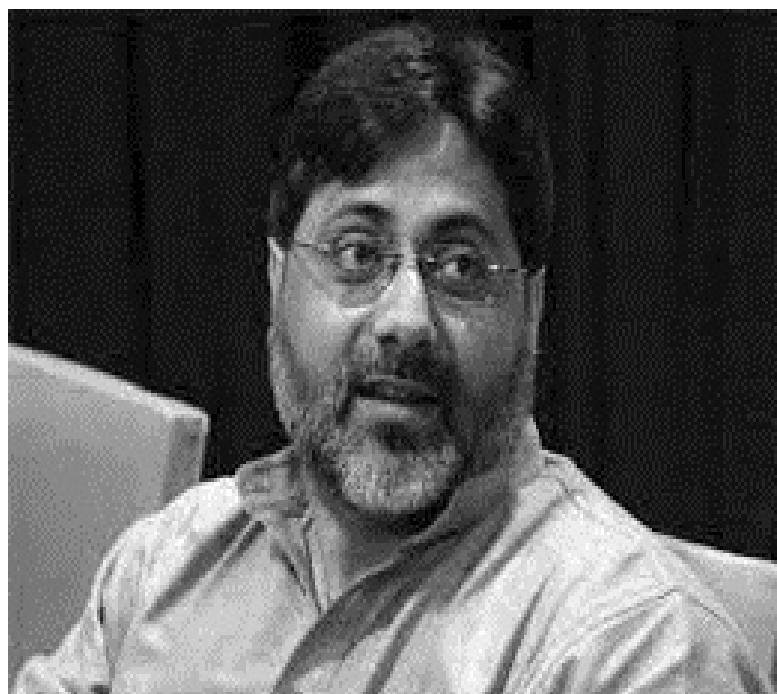
సర్ గిలాని అనగానే అందరికీ పార్లమెంటు మీద దాడి కేసు గుర్తుకు వస్తుంది. హిందూత్వవాదులు, భారత ప్రభుత్వం ఆయన్నే పెరురిస్తుగా, దేశద్రోహిగా, వేర్పాటువాదిగా చూస్తారు. కళ్ళీర్ ప్రజలు, ముస్లిం షైనారిటీలు, దళితులు, ఆదివాసీలు, జాతి ఉద్యమకారులు, ముఖ్యంగా భారతదేశ వ్యాపితంగా ఉన్న రాజకీయ క్లౌదీలు గిలానీని ఆత్మియంగా, ప్రేమగా భాయి, దోష్టు, సాబ్ అంటూ పిలుచుకుంటారు. ఎక్కడో కళ్ళీరు లోయలో పుట్టిన గిలాని భారత ప్రజల మనసుల్లో చెరగని జ్ఞాపకం అయ్యాడు.

సయ్యద్ అబుద్ రెహుమాన్(ఎన్‌ఎఫ్‌రెండర్) గిలాని 1969లో కళ్ళీరు లోయలోని ఓ పేరున్న కుటుంబంలో పుట్టాడు. గిలాని తండ్రి సయ్యద్ అబ్బుల్ వలి ఉల్లాషా గిలాని మత సంస్కరణవాది. కళ్ళీరీ ముస్లింలు మూడు నమ్రకాల నుంచి బయట పడటానికి ఆయన చాలా కృషి చేసారు. గిలాని తన అన్న బిస్కిల్లాతో పాటు చిన్నప్పటి నుంచి కళ్ళీరులో జరుగుతున్న అణచివేత,

దాడులను చూసాడు. తిరుగుబాటు ఎందుకు అనివార్యమో గ్రహించాడు. తండ్రి నుంచి వచ్చిన ప్రజాస్వామ్య భావాలు, అభ్యర్థయ ఆలోచనలు ఆ అన్వయమ్యాలిద్దరినీ ఎన్ని కష్టాలు వచ్చినా, నష్టాలు వాటిల్లినా చలించకుండా జీవితకాలం ప్రజాస్వామ్యిక విలువలతో నిలబడేలా చేసాయి. గిలానీ ఉన్నత చదువుల కోసం కుటుంబాన్ని కళ్ళీరులోనే వదిలి, ధిలీకి వచ్చి అక్కడే ధిలీ యూనివర్సిటీ జాకీర్ హస్సేన్ కాలేజీలో ఉన్నోగం సంపాదించాడు.

విద్యార్థి దశ నుంచి ధిలీ యూనివర్సిటీ ప్రాఫెసర్గా గిలాని ఎన్నో పోరాటాలు చేసాడు. వృత్తి రీత్యా అరబిక్ ప్రాఫెసర్ అయినా కళ్ళీర్ చరిత్ర, భారత భద్రతా దళాల అణచివేత, కళ్ళీరీల తిరుగుబాటు మొదలైన విషయాలు తోటి విద్యార్థులకు, ఉపాధ్యాయులకు వివరిస్తా నభలూ, నమావేళీలు నిర్వహించేవాడు.

2001 డిసెంబర్లో పార్లమెంటు మీద జరిగిందని లేదా జరిపించబడిన దాడి కేసుతో ఒక్కసారిగా సర్ గిలాని పేరు దేశమంతా మార్కోగింది. దాడికి పాల్పడిన ఐదుగురు వ్యక్తులతో పాటు సెక్యూరిటీ గార్డ్స్, గార్డెనర్ మరో 7 మంది పోలీసులు చనిపోయారు. కేవలం రెండు రోజుల్లో కేసును పరిష్కరిస్తున్నా మంటూ ధిలీ పోలీసులు చెప్పా గిలాని, డాక్టర్ అప్పల్గురు, అతని కజన్ పాకత్ హస్సేన్ గురు మరియు షాకత్ భార్య అఫ్సాన్ గురుల పేర్ల మీద కేసు నమోదుచేస్తారు. ప్రాసిక్కాష్టన్ కథనం ప్రకారం ఆ దాడికి మొత్తం గిలానీనే ప్రణాళిక రచయిత, బాధ్యాడు. వెంటనే గిలానీని అదుపులోకి తీసుకొని, నిర్మంధంలో తీవ్రమైన చిత్ర హింసలకు గురిచేసారు. అవమానించారు. బండ బూతులు తిట్టారు.

“నేరాన్ని ఒప్పుకోకపోతే నీ భార్యను అత్యాచారం చేస్తాం” అని బెదిరించారు. ఎన్ని అమానుష పరిస్థితులు ఎదురైనా గిలాని తనపై మోహిన తప్పుడు ఆరోపణలను అంగీకరించలేదు. ఎటువంటి బెదిరింపులకు లొంగని ధృడమైన చిత్తం, ఉక్కుగుండె గిలానీది. దాదాపు 2 సంవత్సరాలు జైలు శిక్ష అనుభవించాడు.

పొటూ చట్టం కింద ప్రత్యేక కోర్టులో విచారణ జరిపి రాజ్యానికి వ్యతిరేకంగా యుద్ధాన్ని ప్రకటించి, కుట్రపన్నార్న ఆరోపణలకు గిలాని, అప్పుల్గురు, పొకత్ గురులకు మరణశిక్ష అష్టాన్కు 5 సంవత్సరాల జైలు శిక్ష విధించింది ప్రత్యేక కోర్టు. ధీటీ యూనివర్సిటీ విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, మేధావులు, బుద్ధిజీవులంతా పెద్ద ఎత్తున నిరసన కార్యక్రమాలు, ప్రచారం, పోరాటం మొదలుపెట్టారు. దేశవ్యాప్తంగా ఉన్న ప్రముఖులు, మేధావులు అందరూ గిలానీ విడుదల కోసం గొంతు కలిపి తీవ్రమైన పోరాటం చేసారు.

ప్రస్తుతం భీమా కోర్టుగాం కుట్రకేసులో నేరస్తుడిగా పూజె, ఎరవాద జైలులో నిర్వంధించబడిన మా సీఆర్ఎపీపీ ప్రబీక్ రిలేఫ్స్ కార్యదర్శి రోనా విల్సన్, అహోరి కుట్రకేసులో జీవితశైలు విధించబడి నాగపూర్ అండాసెల్ నిర్వంధించబడిన ధీటీ యూనివర్సిటీ ప్రోఫెసర్ సాయిబాబ, జెవన్యు విద్యార్థి హేమమిక్రాలు గిలానీ విడుదల కోసం అలుపెరగకుండా పోరాటం చేసారు. పొటూ ప్రత్యేక కోర్టు విచారణలో ఓడిపోయినపుటికీ ఈ బృందం విత్రమించకుండా వారి ప్రచారాన్ని ఉధృతం చేసి తీవ్రమైన న్యాయపోరాటానికి కృషిచేసారు. పెద్ద ఎత్తున వచ్చిన ప్రజా ఉద్యమాల కారణంగా ధీటీ ప్రైకోర్టు గిలాని మరణశిక్షను రద్దుచేసింది. గిలానీ, అష్టాన్లు ఇద్దరూ ఎటువంటి నేరారోపణ లేకుండా బయట పడ్డారు. ధీటీ పోలీసులు సుప్రీంకోర్టుకు అప్పేలుకు వెళ్లారు. గిలానీ, అష్టాన్లతో పాటు పొకత్ గురు కూడా నిర్దోషిగా నిరూపించబడ్డారు. ఎటువంటి ఆధారాలు లేకున్న కేవలం ప్రజల మనోభావాల కోసం అప్పుల్గురుకు సుప్రీంకోర్టు ఉరిశిక్షను ఖరారు చేసింది. జైలు నుంచి విడుదలైన తర్వాత గిలాని అన్యాయంగా అప్పుల్గురుకు సుప్రీంకోర్టు విధించిన ఉరికి వ్యతిరేకంగా గొంతు విప్పి ప్రజాసాధ్వానిక శక్తులన్నింటినీ ఏకం చేసి ఉరిశిక్ష రద్దు కోసం చాలా పోరాటం చేసాడు.

చిన్నవుటి నుంచి తీవ్ర నిర్వంధం, అణచివేత, అన్యాయాలు, దుర్మార్గం, బూటకపు ఎన్కోంటర్ హత్యలు,

అత్యాచారాలు ఇలాంటన్నింటినీ చాలా దగ్గరగా చూస్తూ ఎదిగిన గిలానీకి స్వతపోగానే భారత ప్రభుత్వ ప్రజా వ్యతిరేక విధానాలు, సామ్రాజ్యవాద పోకడల పట్ల వ్యతిరేకత, వాటికి నిరసన తెలుపుతూ మాట్లాడటం అత్యంత సహజంగా జరిగింది. బహుశా అది ఒక కశ్యేరీకి సాధ్యమైనంతగా మిగతావారికి అంత సులువు కాదేమా! ఏ ఒక్క కశ్యేరీని వదిలేయకుండా, లోయలోని తిరుగుబాటును అణచివేయడానికి రాజ్యం ఉపయోగించే అమానుష పద్ధతులు డాక్టర్ చదువుతున్న అప్పుల్గురును కూడా చాలా ఆలోచించవేసాయి. అతను కశ్యేరీల విముక్తి కోసం పోరాటున్న ఒక ప్రజాసాధ్వానికప్పాడి. భారత న్యాయ చరిత్రలోనే అత్యంత అరుదైన, విషాదకరమైన సంఘటన అప్పుల్ ఉరిశిక్ష.

ఒక రాజకీయ భైదీగా ధీటీ తీపోర్ జైలులో ఒంటరి చీకటి సెల్లలో ఎంతో నిక్షప్తమైన పరిస్థితుల్లో(నగ్నంగా ఉంచడం) మగ్గిపోయినా గిలానీ స్వతంత్ర ఆపేక్ష ఆగిపోలేదు. అది “అజాదీ కశ్యేర్”ను మరింత పెంచింది. అంతేకాదు తనతో పాటు జైలులో ఉన్న చాలా మంది జీవితాలను దగ్గరగా చూడటం, చిన్న చిన్న నేరాలకు తీపురిశిక్షలకు ఎలా గురవుతారో చూసాడు. పెద్ద పెద్ద ఆర్థిక నేరాలు, అసాంఖ్యిక కార్యకలాపాలకు పాల్వడ్డ పెద్దవారు ఎలా శిక్షలు తప్పించుకుంటారు, అమాయక ఆదివాసీలు, ముస్లింలు, దళితులు చేయని నేరాలకు ఎలా శిక్షలు అనుభవిస్తారో అనుభవపూర్వకంగా తెలుసుకున్నాడు. ఒక్క కశ్యేరు యువత మాత్రమే కాదు, దేశవ్యాపితంగా ఉన్న ముస్లిం యువత “బెర్రిస్టు” ముద్రతో ఎలా సమాజం నుంచి దూరం చేయబడతారు, ఆ ఒక్క ముద్రతో ఎటువంటి నేరారోపణలు లేకున్నా రుజువు కాకున్నా ఆ వంకతో ఎలా అక్రమంగా అరెస్టు కాబడి, రకరకాల చిత్రహింసలకు గురవుతాడు, ఎన్కోంటర్ ఉలా అవుతాడు, బ్రతికున్న జీవచ్చవంలా ఎలా మారతాడో, నేరం రుజువు కాకున్నా యావజ్జీ శిక్షలు, ఉరిశిక్షలు ఎలా పడతాయో, అవి ఎలా అమలవుతాయో అనుభవ జ్ఞానంతో ఆకలింపు చేసుకున్నాడు.

జైలు నుంచి బయటికి వచ్చాక రాజకీయ భైదీల, మైనారిటీల విడుదల కోసం, వారి హక్కుల కోసం తీవ్రంగా పనిచేసాడు. ఇదే క్రమంలో 2008 మార్చిలో ధీటీలో “కమిటీ ఫర్ ద రిలీజ్ ఆఫ్ పొలిటికల్ ప్రిజనర్స్” సంస్థ ఏర్పడింది. అప్పటి ఎన్వెఅర్ గిలానీ గురించి నేను పేవర్లలో చదివాను, వార్తల్లో విన్నాను. ధీటీ సమావేశంలోనే మొదటిసారి గిలాని కలిసింది, చేయి కలిపింది.

“ప్రాదరూబాదు నుంచి మీకు ఒక కత్తి లాంటి కార్యకర్తను ఇస్తాను అన్నాను కదా! ఇదిగో ఇతనే” అంటూ ప్రో. సాయిబాబు నన్ను గిలానీకి మొదటిసారి పరిచయం చేసాడు. అతన్ని మొదటిసారి కలిసినప్పుడే ఎంతో ఉద్ఘాగుత, ఇన్నపిరేషన్కు లోనయ్యాను. చాలా మృగువుగా, సూచిగా మాటల్లడతాడు. ఎంతో ఆత్మియంగా ఉంటాడో, విషయాల పట్ల అంత స్పష్టంగా, నిక్కబ్బిగా ఉంటాడు. 2008 సీఆర్పీపీ ఆవిర్భావ సభ ఫిల్లో, దేశంలోని ప్రముఖ మేధావులు, నాయకుల సమక్షంలో జరిగింది. అక్కడ సర్ గిలానీ సీఆర్పీపీ సెంటర్ ఛాప్టర్ ఉపాధ్యక్షుడిగా ఎన్నుకోబడ్డారు. నేను సెంటర్ ఇ.సి.మెంబర్. 2009 మార్చిలో అంధ్రప్రదేశ్ ఛాప్టర్ ఏర్పాటులో గిలానీ చాలా సహకరించారు. నేను జనరల్ సెక్రటరీగా బాధ్యతలు స్వీకరించి ఆ రోజు నుంచి గిలానీతో సమన్వయంగా పనిచేస్తున్నాను. రాజకీయ ఔడిల విడుదల కోసం మనం ఎన్ని కష్టాలు వచ్చినా లెక్కచేయకూడా పనిచేయాలి, షైక్షలో వారి దుర్భార పరిస్థితులు, మానసిక ఆందోళనలు ఎలా ఉంటాయో, మన ఆవశ్యకత ఏమిటో గిలానీ కేవలం మాటల్లో మాత్రమే కాకుండా ఆవరణలో చూపిస్తూ అందరికి ఆదర్శప్రాయంగా ఉండేవాడు. ఎ ప్రైండ్, ఎ ఫిలాసఫర్, ఎ గైడ్ అనేవి గిలానీ విషయంలో ఆక్రర సత్యం. ఆయనో సజీవమైన సాక్షాం. ఒక సాధారణ వ్యక్తి దేశభద్రతకు పెనుమప్పుగా ఎలా ముద్రవేయబడతాడో అనేదానికి గిలానీ జీవితమే గొప్ప ఉదాహరణ.

సీఆర్పీపీకి ఇందియున్ ఛాప్టర్ అని కాకుండా సెంటర్ ఛాప్టర్ అని పెట్టడంలోనే కశ్మీరీల స్వయం ప్రతిపత్తి, ఈశాస్య రాష్ట్రాల, జాతుల స్వయం నిర్ణయాధికార స్వేచ్ఛ ఆకాంక్ష ప్రతిబింబిస్తాయి. వారు భారత సాపూజ్యవాదాన్ని ఎంతగా తిరస్కరిస్తూ వారి స్వేచ్ఛ స్వీతంత్రాల కోసం, హక్కుల కోసం పోరాదుతున్నారో దాన్ని గొరవిస్తూ సెంటర్ ఛాప్టర్గా ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. తర్వాత క్రమంలో సీఆర్పీపీ సెంటర్ ఛాప్టర్ అధ్యక్షుడిగా బాధ్యతలు స్వీకరించి తుదిశ్శాస వరకు నిబద్ధతతో పనిచేసాడు. కమ్యూనిస్టు భావజాలాన్ని ముస్లిం మైనార్టీలు సమర్థింకచకపోయినా, వారు కలిసి రాకపోయినా సర్ ఈ దేశంలో ఆదివాసీల తర్వాత అంతటి నిర్వంధానికి, అణవివేతకు గురయ్యేది ముస్లిం మైనారిటీలే. కాబట్టి మనమే వారిని కలుపుకొని ఓపికతో పనిచేయాలంటూ నుతిమెత్తగా దిశానిర్దేశం చేసేవాడు. 2005లో న్యాయవాది నందితా

హస్కర్తతో చర్చించి ఆమె ఇంటి నుంచి బయటికి వచ్చినప్పుడు గుర్తుతెలియని అగంతకులు జరిగిన కాల్యూల్లో 4 బుల్లెట్ గాయాలకు లోనయ్యాడు. మరణం అంచుల వరకు వెళ్లాచ్చాడు. 2 బుల్లెట్లు తీస్తే ప్రాణానికి ప్రమాదం అని వెన్నుపూనలో బుల్లెట్ను అలానే పదిలేసారు. వెన్నులో బుల్లెట్లు ఉన్నా కార్యరంగంలో వెన్నుచూపకుండా చివరి వరకు కొనసాగాడు.

2013లో అప్పల్గురు ఉరికి వ్యతిరేకంగా దేశవ్యాప్తంగా నిరసన కార్యక్రమాలు నిర్వహించారు. 2016లో ఓ నిరసన కార్యక్రమంలో పాల్గొంటే మరోసారి ఈ ప్రభుత్వం దేశదోహం కేసుపెట్టి నిర్వంధించి మరో నెల రోజులు జైల్లో పెట్టింది. అప్పల్గురు అమాయకుడు అని గిలాని చివరి వరకు నమ్మారు. భారతదేశానికి భగవ్తేసింగ్ ఎటువంటి వాడో కశ్మీర్కు అప్పల్ అటువంటివాడు అని చెప్పేవారు.

25 డిసెంబర్, 2016లో నను టీడీఎఫ్ నిజనిర్ధారణ బృందంతో తెలంగాణలో అక్రమంగా నిర్వంధించబడి చంత్రీనగడ్ రాష్ట్రంలోని సుకుమా జైలులో ఆరునెలలు అక్రమంగా నిర్వంధించినప్పుడు మా విడుల కోసం చాలా కృషిచేసాడు.

అర్టికల్ 370 రద్దు చేయడం, కశ్మీర్ ప్రజలను చీకటిలో తీవ్ర నిర్వంధానికి గురిచేయడం, భారత ప్రభుత్వ ఏకపక్క నిర్ణయాలను తీవ్రంగా వ్యతిరేకించాడు. స్వేచ్ఛ కోసం పరితపించే కశ్మీరీలను కనీస స్వేచ్ఛ లేకుండా, కరంటు లేకుండా, ఇంటర్వెట్, ఫోన్ సౌకర్యాలు నిలిపివేసి బాహ్య ప్రవంచంతో సంబంధాలు లేకుండా తీవ్ర నిర్వంధానికి గురిచేయడాన్ని గిలానీ ఎటువంటి పరిస్థితిలోనూ జీర్ణించుకోలేకపోయాడు. టెర్రిరిస్టు ముద్ర, అక్రమ నిర్వంధం, తీవ్ర చిత్రహింసలు, దుర్భార జైలు జీవితం, తపాకీ గుండ్లు ఏవీ కూడా సర్ గిలానీ దృఢ సంకల్పాన్ని దెబ్బతియలేకపోయాయి. కానీ 370 రద్దు తర్వాత పరిస్థితులు మాత్రం ఆయన్ను తీవ్రంగా కలిపించాడు.

ఎటువంటి అనారోగ్య సమస్యలు లేకున్నా ఆయన కశ్మీరీల గురించి ఆలోచించడం మానలేదు. అకస్మాత్తుగా 24 అక్షోబరున ఆయన మరణవార్త వినడం చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. శ్వాసించినంత కాలం కశ్మీరీల స్వేచ్ఛ కోసం, రాజకీయ ఔడిల విడుదల కోసం పరితపించిన ఆయన గుండె ఆగిపోవడం మాత్రం ఎట్లి పరిస్థితుల్లోనూ సహజ మరణం కాదు. అది కచ్చితంగా ప్రభుత్వ, అధివత్య భావజాలానికి ప్రతీక. అది

కల్పించిన తీవ్ర మానసిక ఒత్తిడి, అందోళన వలన జరిగిన హత్యగానే దీన్ని మనం పరిగణించాలి.

గిలానీ మరణానంతరం ధీశ్వరీ పోలీసుల, ప్రభుత్వ చర్యలు కూడా చాలా దుర్భాగ్యంగా ఉన్నాయి. డెడ్బాడీని స్థాధినం చేయడం విషయంలో, దాన్ని అత్రమంగా తరలించాలని చూడటం, అంబులెన్స్ కున్న కరెంటు తీసివేసి బాధికి ఐస్ లేకుండా చేయాలని చూడటం, చివరకు ఆయన గెండ పరితపించిన ఆజాదీ కశ్మీర్కు, అతని జన్మస్థలానికి అంతిమ సంస్కరణలకు కూడా అనుమతించకుండా ఇక్కడే ధీశ్వరీలో చేసుకోండి. కశ్మీర్కు అనుమతి లేదు అంటూ ఆయన

మరణానంతరం కుటుంబాన్ని కూడా తీవ్రమైన మానసిక ఒత్తిడికి గురిచేసారు. ధీశ్వరీ యూనివర్సిటీ విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, కుటుంబ సభ్యుల నిరసనలతో చిరకు ఆయన్ను కశ్మీర్కు తరలించడానికి అంగీకరించారు. స్వేచ్ఛ కోసం పరితపించిన ఆయన గుండె ఆగిపోయినా ఆకాంక్ష ఆగిపోలేదు. అలానే కొనసాగుతున్నది. జీలం నది ఒడ్డున, కశ్మీరు లోయలో ప్రశాంతంగా నిదురిస్తున్న ఓ నా ప్రియమిత్రుడా నీ గుండె మంట నిరంతరం మందుతూనే ఉంటుంది. స్వేచ్ఛ పిపాసను రగిలిస్తూనే ఉంటది. కచ్చితంగా ఆ రోజులు వస్తాయి... శెలవు మిత్రమా.

* రచయిత: సీఆర్ఎఫ్ఎఫ్నాయకుల **T**

పూర్వస్నాన్లలో 'మోడీ-హాదీ' హంగామా

ఎ.నర్సింహరెడ్డి

అమెరికా టెక్సస్ రాష్ట్రంలోని సముద్రతీర హ్యాప్సన్ నగరంలో సెప్టెంబర్ 22 నాడు జరిగిన మొగా 'హాదీ-మోడీ' నభ ఊహించినట్లుగానే ఆర్థాటంగా, జనరంజకంగా, సంచలనాత్మకంగా, అనందాతిరేకాల ప్రదర్శనగా జరిగింది. జాతీయ అంతర్జాతీయ కార్బోరేట్ మీడియా, సంఘపరివార్ శసెపెంట్ మేనేజ్మెంట్లో అడ్యుక్షణగా ప్రచారం చేసుకొచ్చారు. మనదేశ వార్తా పత్రికలన్నీ ప్రధాన శీర్షికలు రాష్ట్రే, రోజంతా ఎలక్ట్రోనిక్, డిజిటల్ మీడియా అంతా టెక్నాన్ రాష్ట్రం నుంచి ప్రచారం చేస్తూనే ఉంది. ఈ వేదికపై నుంచి మోడీ-ట్రంప్ జోడి అపూర్వ కలయికగా గారడి వాళ్లలాగ విన్యాసాలు, విచిత్ర హాఖ్యావాలను ప్రదర్శించారు. ఒకరికాకరు ఆలింగనాలు, పొగడ్లలు, తుల్సింతలు చేస్తూ సర్ఫ్సెన్సు మించిన రక్తి కట్టించారు. దేశాభిమానాన్ని దురభిమానంగా మార్చేశారు. మోడీని ట్రంప్, ట్రంప్ని మోడీ పొగడ్ల పర్మాలతో ముంచేత్తగా స్టోర్ముంలో నిండిన 50 వేల మంది ప్రవాస భారతీయులు (ఎక్కువ మంది) వరవశించిపోయారు. నిజానికి వరస్వర రాజకీయ ప్రయోజనాలు, వ్యాపార ప్రయోజనాల కోసమే ఈ సభను నిర్వహించారు. ఈ సభ నిర్వహణనూ, ఏర్పాట్లనూ కూడా అమెరికా-భారత వ్యాపార సామ్రాజ్య కార్బోరేట్ కంపెనీలు చేశాయి.

మోడీ హాదీ ప్రచారాన్ని ఆకాశానికట్టి ప్రసారం చేస్తున్న సమయంలోనే, హ్యాప్సన్లలోనే ఇంటర్వెషన్ల హ్యామాని బీరియ్ శోండేషన్, అలియ్ ఆఫ్ జస్సిస్ అకోంటిబులిటీ (ఎజెప్) వంటి అనేక సంస్థలు ఈ సభను వ్యతిరేకిస్తూ రోడ్డుపై ప్రదర్శనలు జరిపి మోడీ గో బ్యాక్ అంటూ నినాదాలు చేశారు. ఆ సభకు ఎదరుగా మూడు వేల మందికి పైగా 'మోడీ హిట్లర్' అంటూ ప్రదర్శన నిర్వహించారు. కాశ్చరీయులపై ఆంక్షలను ఎత్తివేయాలని డిమాండ్ చేశారు. ఒకే సమయంలో రెండు కార్బోక్మాలు జరిగినా మన మీడియాలో దాని ఊనే లేదు, అనలేమి ప్రచరించలేదు. విదేశీ మీడియా మాత్రం ఆ నిరసన కార్బోక్మాన్ని కూడా ప్రసారం చేసింది. ఆ వేదిక మీద నుంచి

భారత్ అభివృద్ధి వెలుగుల్లో ఆకాశంలో విహరిస్తున్నదంటూ చేసిన ప్రసంగంలోని వాస్తవం ఏమిటి? అనేది ప్రజాస్వామికవాదులు, దేశభక్తులు వేధిస్తున్న ప్రశ్న.

2020లో జరుగున్న అమెరికా అధ్యక్ష ఎన్నికలకు చెందవసారి రివబ్లికన్ అబ్యర్థితాన్ని సాధించాలని ఉపిత్సూరుతున్న అమెరికా అధ్యక్షుడు డోనాల్డ్ ట్రంప్కు కలిసం అరడజను సమావేశాలు నిర్వహిస్తే తప్ప ఇంతమంది ప్రేక్షకులు లభ్యమయ్యే అవకాశం లేదంటే అతిశయ్యకి కాదు. ఈ సభ ప్రత్యేక ప్రసారాన్ని తిలకించినవారంతా ట్రంప్ను మోదీ ఎంతగా ఆకట్టుకున్నారో గమనించే ఉంటారు. స్టోర్ముం చుట్టూ సభికులకు అభివాదం చేశామని మోదీ ప్రతిపాదించడం, ఆ వెనువెంటనే అందుకు ట్రంప్ అంగీకారం తెలిపి, ఆయన ఎటు తీసుకేళ్ళ అటు కదలడానికి సిద్ధపడటం ఆసక్తి కలిగించే అంశం. అంతేకాదు, మరోసారి డోనాల్డ్ ట్రంప్ అధికారంలోకి రావాలని మోదీ నినాదం ఇచ్చారు. అధ్యక్షుడిగా ఎన్నికైన వారిని లాంఘనంగా అభినందించడం తప్ప గతంలో ఏ ప్రధానీ అధికారంలో ఉన్నవారికి మద్దతుగా ప్రచారం చేసిన దాఖలా లేదు. అలాగే అమెరికా అధ్యక్షుడెవరూ గతంలో వేరే దేశాల అధినేతలు పాల్గొనే సభకు హోజురైన సందర్భం లేదు. ఇంత పెద్ద సభకు హ్యాప్సన్ ను ఎంచుకోవడం యాదృచ్ఛికం కాదు. ఈ నగరం డెమోక్రాట్లకు పట్టుండే టెక్నాన్ రాష్ట్రంలోనిది. ఈ సభ ట్రంప్కు, రివబ్లికన్సుకూ ఎంతవరకూ సాయపడతుందో వేచిమాడాలి.

అమెరికా అధ్యక్ష స్థానానికి పోటీ చేయనున్న ట్రంప్కు ఇది ఫక్ట్ ఎన్నికల సభ కాగా, ప్రధాని మోడీకి హర్యానా, మహారాష్ట్ర అసెంబ్లీ ఎన్నికలు - ఉప ఎన్నికలు కూడా ప్రధానమైనవే. ప్రజల దృష్టిని ప్రధాన మాలిక సమస్యల నుండి మళ్ళించడంలో సిద్ధహస్తదేన మోదీ హ్యాప్సన్ సభతో సఫలీకృతుడయ్యాడు. అంతక్రితమే నిర్మాలా సీతారామన్ ఆర్థిక సంక్షేభాన్నంచి బయటపడటానికి కార్బోరేట్ టూక్సును 10 శాతం తగ్గించి మన ఖజానాకు ఒక లక్ష 45 వేల కోట్ల

howdy modi

రూపాయలు సష్టుం చేకూర్చి, ఈ మొత్తాన్ని ప్రజల నెత్తిపై భారం మోపటానికి రంగం సిద్ధం చేసుకోగా, ప్రజల నిరసనను మైమరిపించటానికి హృష్ణవ్వన్ సభను చక్కగా వాడుకున్నారు. ఈ సభలో ట్రంప్ టక్కరి తనం వొలక బోస్తూ మోడీని భారత జాతిపిత అని ఆకాశానికెత్తాడు. ఏ జాతిని నిర్మించాడో? ఏ నీతిని, ఏ రీతిని ప్రదర్శించాడో? పీడకులను, విద్యేషకులను జాతిపితలంటూ కీర్తించడం, ఒక నియంతను ఆకాశానికెత్తడం మరో నియంత అయిన దురాక్రమణారుదైన ట్రంప్ నకే చెల్లింది.

గడిచిన 45 సంవత్సరాలలో ఎన్నదూ లేనంత నిరుద్యోగ సమస్యలో యువత సంక్షేపంలో ఉండగా, దేశంలోని సంపద ప్రజల పక్కాన గాక కార్బోరెట్ల వైపు ఉన్నందుకు గానూ కొనే ప్రజల్లేక అమ్మకాలు లేక అన్ని ఉత్తుత్తి రంగాలు కుదేలైపోయిన తరుణంలో ‘హాడీ’, ‘హాడీవ్’ అన్నట్లు ఆరిక సంక్షేభాన్ని ఎత్తి చూపుతున్న వేళ మోడీ ప్రచార వేదిక అసలు సమస్యను మాసిబాసి మారేడు కాయ చేయటానికి ఉపయోగపడింది. రిజర్వుబ్యాంకు నిధుల్లో లక్ష 76 వేల కోట్ల రూపాయలను ప్రభుత్వం లాక్కొని రిజర్వు బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా నుండి రిజర్వును తొలగించి ‘బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా’గా చేయడంపై

(పోషల్ మీడియా నుండి) దేశంలో సర్వొత్తమ నిరసనల నడుమ హోస్ట్ హాడావిడితో జనాలు ఈ విషయాన్నే మర్చిపోయారు. ఆర్డికల్ 370 రద్దు పేరట 80 లక్షల తోటి భారతీయులను హాస్ అరెస్ట్ చేసి గత 52 రోజుల నుండి నిర్వంధించిన మోడీ ప్రభుత్వ అక్రమ పాలనను ప్రశ్నించకుండా ఉండటానికి ఈ విదేశి స్టేజ్ నాటకం చక్కగా ఉపయోగపడింది.

ఆర్ఎస్‌ఎస్ ఏర్పాటు చేసిన సభ :

హృష్ణవ్వ సభ గురించి ప్రముఖ జర్నలిస్ట్ పి.జె.జేమ్స్ విశేషణ ప్రకారం “హిందూత్వ, మితపాద శక్తులు ఈ సభను ఏర్పాటు చేసాయి. కశ్యోర్ విషయంలో ట్రంప్ నిశ్చింగా ఉన్నందుకు గానూ, ట్రంప్ తరఫున మోడీ ఎన్నికల సభను నిర్వహించారు. ఎన్ఱెర్జి ఫుట్బాల్ స్టేడియంలో 50 వేల మందిని తీసుకురావటానికి మోడీకి మీడియా మేనేజర్లు సహాయ పడ్డారు. ట్రంప్ ఈ సభకు రావడం వెనక... తెలివిగా ఒక వాటిజ్య ఒప్పందానికి మోడీతో ఆమోదం చేయించుకున్నాడు. 2020 మార్చి 31 నుండి ఈ ఒప్పందం కార్బోరూపం దాల్చావచ్చు, అది గ్యాసుకు సంబంధించిన ఒప్పందం. అమెరికా నాచ్యరల్ గ్యాస్ కంపనీ, పెట్రోసేట్ ఎల్వెనజి లిమిటెడ్

(పివెల్వెల్) ఇండియాతో ఎంటయాపై సంతకం చేయటం జరిగింది.

ఈ ఒప్పందం ప్రకారం పివెల్వెల్ 50 లక్షల టన్నుల ఎల్వెన్జిని ట్రిప్ప్లీ ఉండ్స్‌లోని తెల్లురియాన్ ఉత్పత్తి స్థలం నుండి కొనటానికి ఒప్పుకుంది. ట్రంప్ ఒత్తిడి మేరకు ఇరాన్ నుండి, వెనుజులా నుండి దిగుమతులను ఆపి, అమెరికా నుండి దిగుమతి చేసుకోవటానికి మోడీ ఒప్పుకున్నాడు. డాలర్లతో కాకుండా రూపాయాతో చెల్లించే వీలున్న, అప్పు తెచ్చుకునే వీలున్న (60 రోజుల్లో రుణం చెల్లించే విధంగా), తక్కువ ధరకు దిగుమతి చేసుకునే ఇరాన్, వెనుజులా చమురును కాదని.. మన భారతదేశ ప్రయోజనాలను ట్రంప్కు తాకట్టు పెట్టాడు మోడీ. చైనా తనకు కావాల్సిన తప్ప వంతు చమురు ఇరాన్ నుండి దిగుమతి చేసుకుంటూ, అమెరికా ఒత్తిడిని బేఖాతరు చేసింది. ఒకవైపు రూపాయి విలువ వడిపోతుండగా, అంతర్జాతీయ చమురు ధరలు పెరుగుతుంటే, భారతదేశం ఆర్థిక వ్యవస్థ సంక్షోధనలో ఉండి కూడా ఎక్కడో దూరం నుండి అమెరికా చమురును ఎక్కువ ధరకు కొనుకోవాల్సిన అవసరం నరేంద్ర మోడీకి ఎందుకు వచ్చింది. జాతీయ పొరసత్వం సమస్య, కశ్మీర్ సమస్యలను లేవెనెత్తిన మోడీ ఈ రెండు విషయాల్లో మర్చతు పొందడానికి ట్రంప్కు వంతపాడుకున్నాడు.

మోడీ - ట్రంప్ ప్రేమ పండగ :

ప్రపంచ సోషలిస్టు వెబ్‌సైట్లో “మోడీ-ట్రంప్ ల ప్రేమ పండగ హృష్ణస్వన్లో యుద్ధకంక్కను ధృవీకరించింది” అని రాసింది. మనదేశాన్ని యువన్ గ్లోబల్ వ్యవహోత్క భాగస్వామిగా పిలుస్తూ చైనాతో నడుపుతున్న వాణిజ్య యుద్ధానికి తోడు మిలటరీ యుద్ధానికి ట్రంప్ భారత్ను దరి చేర్చుకున్నాడని రాసింది. ఇప్పటికే భారతదేశంలోని నోకాశ్రయాలన్నింట్లో అమెరికా యుద్ధ నోకలు రావడానికి ఒప్పందం కుదిరిందనీ, భారత్-అమెరికా ద్రైపోక్షిక ఒప్పందాలను నాలుగు దేశాల మధ్య ఒప్పందాలకు తీనుకెళ్లిందని పేర్కొంటూ జపాన్, ఆస్ట్రేలియాలతో భారత్ను తెలివిగా ఈ కూటమిలోకి లాగింది. 2002 గుజరాత్ అల్లర్లో ముస్లిములను ఊచకోత కోసిన మోడీని మానవ హక్కుల ఉల్లంఘనకారిగా పేర్కొంటూ అయినకు అమెరికా వీసాను తిరస్కరించింది. ప్రధాని కాగానే అప్పోనించింది.

అమెరికా ప్రభుత్వం నేడు ఆసియా-పసిఫిక్‌లో భారతదేశ ఉనికికి ఉన్న విశిష్టత దృష్టి చైనా వ్యతిరేక కూటమిలోకి భారత్ను తెలివిగా మచ్చిక చేసుకుని నేడు మోడీని ట్రంప్ పొగుడుతున్నాడని ఈ ఆనెలైన్ ప్రతిక పేర్కొంది. భారత్ అమెరికాకు చేరువుతున్న సమయాన పాకిస్తాన్‌ను చైనా చేరదించిందని, ప్రతిష్టాత్మకమైన చైనా పాకిస్తాన్ ఎకానమికల్ కారిడార్ నిర్మాణాన్ని వేగవంతం చేసిందని రాసింది. మోడీ హృష్ణస్వన్ సభకు వచ్చిన ప్రేక్షకులకు నించే బెట్టి మరీ ట్రంప్కు స్టాండింగ్ ఓవేషన్ ఇప్పించాడనికి, దీన్ని ఉగ్రవాదాన్ని ట్రంప్ ఎదిరిస్తున్నందుకని మోడీ పేర్కొన్నాడని, వాస్తవానికి ఉగ్రవాదం అనే విషసర్పాన్నికి పాలు పోసి పెంచింది, బిన్లాడెన్‌ను తయారుచేసింది అమెరికా సాప్రాజ్యవాదమని పేర్కొంది. 1950 దశకంలోనే పాకిస్తాన్‌కు 500 కోట్ల డాలర్ల ఆర్థిక సహాయం చేసి, ఆయుధాలనిచ్చి కశ్మీర్ విషయంలో భారత్కు వ్యతిరేకంగా తీవ్రవాదులను తయారు చేసింది అమెరికానే అనే విషయం ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేసుకోవడం సముచితంగా ఉంటుంది.

2004లో మోడీ మొదటిసారి ప్రధాని అయి-అప్పటివరకు అమెరికా పర్యాటనపై ఉన్న నిషేధం తొలగిపోయి అధికారం చేపట్టిన తొలి సంవత్సరంలో అమెరికాలోని నూయార్క్ మాడిసన్ స్టేర్స్‌లో ఇటువంటి అట్టహోసపు సభ్య జరిగింది. ఇప్పుడు ఆయన రెండో హాయాం మొదటి సంవత్సరంలో ఈ సభ జరిగింది. ఈ రెండో సభకు ఇతర సందర్భాలున్నాయి. ఒకటి, వచ్చే సంవత్సరం అమెరికాలో అధ్యక్ష ఎన్నికలు జరగనున్నాయి. ట్రంప్ రెండో దపా పోటీపడుతున్నారు. రెండు, విదేశీ వాణిజ్య సంబంధాల విషయంలో ఆయనకు ఈ మధ్య సానుకూల పరిస్థితులు లేవు. ఇండియాతో సహ త్రానేక దేశాలతో భీషణ ప్రతిజ్ఞలు చేసి, వాటి నుంచి బియటకు రాలేక సత్తమతమవుతున్నారు. మూడోది, ఈ సభ జరిగిన టెక్స్ రాఫ్టుంలో రిపబ్లికన్ పార్టీ పరిస్థితి బాగాలేదు. అందువల్లనే ప్రవాస భారతీయులను ఉద్దేశించి ట్రంప్‌ను మళ్ళీ గలిపించాలని నరేంద్ర మోడీ పిలుపునిచ్చారు. ఇది ఆ దేశ అంతరంగిక రాజకీయ వ్యవహారంలో తల దూర్భద్రమే అవుతుంది. అంతకు మించి మోడీ అమెరికా సర్కారుకు, ట్రంప్కు సాగిలపడే తన వ్యవహారాన్ని నగ్నంగా ప్రదర్శించాడు.

దేశంలో ఆర్థిక సంక్షోధం పెరిగింది. నిరుద్యోగం 45 సంవత్సరాల క్రితం స్థాయికి పోయింది. విదేశీ మారక నిల్వలు

ఆవిరై పోతున్నాయి. ద్రవ్యేల్చణం పెరిగిపోతోంది. 9.5 లక్ష్ల పారు బాకీలతో బ్యాంకులు దివాళా తీశాయి. పరిశ్రమలు మూత పడుతున్నాయి. ఇప్పటికే పది లక్ష్ల మంది కార్బూకులు బజారు పాలయ్యారు. మోడీ ప్రభుత్వం కార్బోస్టల్కు లక్ష్ల కోట్ల రాయితీలు ప్రకటించి ఆర్థిక సంక్లోభం నుంచి తెములుకోవాలని ఉబలాట పడుతున్నది. నిర్మాణ, సర్వీసు, పారిశ్రామిక రంగాలు దెబ్బతింటున్నాయి. వృషపొయ రంగం సంక్లోభ స్థాయిలోనే ఉన్నది. నోట్ల రద్దు, జిఎస్టి దేశానికి అనర్థాలు తెచ్చి పెట్టాయి. ఈ వైఫల్యం దేశ ఆర్థిక రంగాన్ని కుదేలు చేస్తున్నది. దానిని కపిపెట్లుకోవడానికి మతోన్నాదాన్ని, పాక్షమై విద్యోపాన్ని ఒక ఉన్నాదంగా పెంచి పోషిస్తున్నారు. మరోవైపు ఏడాదికి రెండు కోట్ల ఉద్యోగాల కల్పన, రైతుల ఆదాయం రెట్టింపు, స్వావలంభన, స్వదేశీయత అన్ని అటకెక్కించారని నిరసనలో తెలిపారు.

ప్రవాసులకు నిరాశ మిగిల్చిన హృద్యాస్తన్ సభ

మరోవైపు హృష్ణును వేదిక నుంచి ఎలాంటి ప్రకటనలు వెలువడుతాయొనని ప్రపంచమంతా ఉత్సవకత కనబర్చింది. ముఖ్యంగా అమెరికాలో స్థిరపడిన భారతీయులు కొంతకాలంగా అవెరికాలో ఎదుర్కొంటున్న అభ్యర్థత, అనిశ్చితి నుంచి ఉపశమనం దొరుకుతుందనే ఆశ, ఉత్సాహం భారతీయుల్లో కనపడటం గమనార్థం. మొదటి నుంచీ తన విదేశీ పర్యాటనల వలన దేశానికి ఏ ప్రయోజనమూ లేకపోయినా, వాటికి అంతులేని ప్రచారం కల్పించి వాటిని తన వ్యక్తిగత ప్రతిష్ఠ పెంచుకోవడానికి ఉపయోగించుకోవడంలో మోడిది అందేవేసిన చేయి. ఇప్పుడా ‘బ్రాండ్ ఇమేజ్’ మేనేజ్మెంట్కు పరాకాష్టే ఈ హాడీ, మోడీ! లేదంటే మరో ప్రయోజనమేమన్నది? భారత అవెరికా నంబంధాల్లో ఏవైనా మార్పులు చోటు చేసుకోబోతున్నాయా? అమెరికా భారత్తోపై విధించిన వాటిజ్య అంక్షలనేమైనా ఉపసంహరించుకుందా? అంటే అదేమీ లేదని తేలిపోయింది. ఇర్వాన్ నుంచి చమురు దిగుమతులపై అమెరికా అంక్షలు విధించిన నేపథ్యంలో అమెరికా నుంచి ఇంధన దిగుమతులు పెంచుకోవటం, వాటిజ్య సంబంధాలను మెరుగుపరచుకోవటం లక్ష్యాలుగా మోడీ ఈ పర్యాటన చేపట్టినట్టుగా ప్రభుత్వ వర్గాలు చెబుతూ వచ్చినా, అటువంటి స్పష్టమైన ప్రకటనలేచి నేతలిరువురి నోటింగ్ రాకపోవడం గమనార్థం!

ఈ పూర్వాన్నన్ ‘హసాడీ వోదీ’ నభలో ఆశించిన

ప్రకటనలేవీ రాలేదు. దీనితో భారతయులను ఒకింత
నిరాశవర్షిందనే చెప్పాలి. నిజానికి అమెరికాలోని మొది మధ్యతు
దారులంతా గత ఎన్నికల్లో ట్రంప్ కే ఓటీశారు. ట్రంప్
అధికారంలోకి వచ్చినప్పటి నుంచి వలసలపై, విదేశీయులు
ఉద్యోగాలు చేయటంపై, హెచ్-1బీ వీసాలపై తీసుకున్న
నిర్ణయాలు భారతీయుల్లో తీవ్ర భయానందోళనలు రేకెత్తించాయి.
కొండరైతే ఉద్యోగాలను, చదువులను మధ్యలోనే వదిలేసుకొని
భారతీకు తిరిగొచ్చారు. కొందరు కుటుంబసభ్యులు, సన్మిహాతుల
పెంట్లు, ఇతర శుభ, అశుభ కార్యాలకు కూడా రాకుండా
అమెరికాలోనే ఉండిపోయారు. భారతీకు వస్తే తిరిగి అమెరికా
వెళ్లిందుకు పరిస్థితులు అనుకూలంగా ఉంటాయో ఉండవోనన్న
భయాలు ఆవరించాయి. దేశీయ కంపెనీల సంరక్షణ పేరిట
ట్రంప్ తీసుకున్న నిర్ణయాలు భారతీకు వ్యుతిరేకంగా ఉన్నాయి.
భారత్ నుంచి అమెరికాలోకి దిగుమతి అవుతున్న ఉక్కు
అల్యామినియం ఉత్పత్తులపై నుంకాలు భారీగా పెంచేశారు.
దీనికి ప్రతిగా అన్నట్లు భారత్ కూడా కొన్ని అమెరికా
ఎగుమతులపై నుంకాలు పెంచటం గమనించడగింది.

అమెరికా-భారత్ వాణిజ్య, సాహార్డ్ సంబంధాలకు ప్రతీకగా సాధారణ ప్రాధాన్యాల వ్యవస్థ (జివన్‌వి) ని పేర్కొంటారు. ఇది ఇరుదేశాల వాణిజ్య సంబంధాల్లో ఐదు దశాబ్దాలుగా కీలకంగా ఉన్నది. అమెరికా భారత్కు ఇస్తున్న ప్రాధాన్యాన్ని చాటిచెప్పేది. అలాంటి దాన్ని ట్రంప్ అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత రద్దు చేయటం విస్మయపర్చింది. ఇలాంటి ఆనేక విషయాల పై హాడీ మోదీ సభలో ఇరు దేశాధినేతుల సమక్కణలో సానుకూల ప్రకటన వస్తుండని భారతీయులు గంపెదాశతో ఎదురుచూశారు. కానీ అలాంటిదేమీ లేకుండానే ఘుఘ్యస్వన్ సభ ఓ ‘ఈవెంట్’గా ముగియటం భారతీయులను తీవ్ర నిరాశ పర్చిందనటంలో సందేహం లేదు. నరేంద్ర మోదీ తాజా అమెరికా పర్యటన వాణిజ్య, దౌత్య సంబంధాలను బల్లోపేతం చేసే దిశలో కాకుండా పూర్తిగా రాజకీయ పర్యటనగా మారటం ఆశ్చర్యకరం.

శరణార్థులు - వలసదారులు :

మోడీ-ట్రుంప్లకు ఒక కామన్ పాయింట్ ఉందని, అది శరణార్థులను పోరసత్వం పేరిట వేదించటమని పేరొస్తు డబ్బువెన్డబ్బువెన్ పుత్రిక అమెరికా సరిహద్దులో మెక్సికోకు వ్యతిరేకంగా ట్రుంప్ గోడ కడుతున్నాడని, హిందూ-ముస్లిమ్ విభజన పేరిట అసోంలో 1971 ముందు భారతీయత అంటూ

జాతీయ పోరచట్టం తీసుకొచ్చి ముస్లిములను దేశం నుంచి బయటకు పంపించే ప్రయత్నం మోడీ చేస్తున్నాడని రాసింది. ఐక్యరాజ్యమితి ఇటీవల విడుదల చేసిన నివేదికలో ప్రపంచంలో 10 దేశాల నుండి పలసవాదులు వేరే దేశాలకు వెళ్తుండగా అగ్రస్థానంలో మనదేశం కోటీ 75 లక్షల ప్రపాన భారతీయులు వేరే దేశాలకు వెళ్తారని తెలిపింది. 2015 సంవత్సరంలో ఈ సంఖ్య కోటి ఏబై తొమ్మిది వేలు మాత్రమే. మెక్సికో రెండవ స్థానంలో కోటీ 20 లక్షల తోనూ, మూడో స్థానంలో చైనా కోటి 10 లక్షలతోనూ ఉన్నది. కనీసం 45 లక్షల మంది భారతీయులు అమెరికాలో ఉన్నారు. మోడీ సభకు వచ్చినవారిలో చాలామంది హెన్స్ 1 విసాలు, గ్రీన్కార్బులపై ట్రంప్ ప్రకటన కోసం వచ్చారని విశ్లేషకులు భావిస్తున్నారు. కొద్ది సంవత్సరాల అమెరికా జీవనానికి భారత పోరసత్వాన్ని వదులుకొంటున్న భారతీయులు మోడీకి జీజేలు పలకటం ఇదో రకమైన దేశభక్తి.

మిలటరీ ఒప్పందాలు

జప్పటికే లాజిస్టిక్స్ మిలటరీ ఒప్పందాలు మనదేశంతో చేసుకొన్న అమెరికా వచ్చే నెలలో మనదేశ ఆర్మీ, నేపీ, ఎయిర్ఫోర్స్లలతో కలిపి మిలిటరీ వియాసాలు చేయబోతున్నది. ‘భద్రతా సంబంధాల’ పేరిట న్యూఫీల్స్ వాపింగ్స్ ఒప్పందాలు చేసుకోనుందని ట్రంప్ ప్రకటించాడు. రానున్న కాలంలో మనదేశం అమెరికా నుండి మిలిటరీ ఆయుధాల్ని మరిన్ని కొనుగోలు చేసి జిడిపిలో ఆ మిలటరీ ఇర్చులను పెంచుకోనుంది. రానున్నకాలంలో ఆక్రమిత కశ్చర్మసు వశవర్షకునే విధంగా యుద్ధ సన్నాహలకు అమెరికా తోడ్పటును ఇచ్చే అవకాశాలు ఉన్నాయని విశ్లేషకులు భావిస్తుండగా, అదే సమయంలో చైనా మద్దతు పాకిస్తాన్కు ఉండటంతో దక్షిణ ఆసియాలో రానున్న కాలం తీవ్ర ఉద్రిక్తతలకు నెలవుకానుందని అంచనా. ఇదే జరిగితే భారత్ పాకిస్తాన్ల మధ్య సంబంధాలు యుద్ధ సంబంధాలుగా తయారవుతాయి. దీనివల్ల లభ్య పొందేది ఆయుధ విక్రయదారులేనని చరిత్ర నుండి గుణపారం నేర్చుకోవాలి. ప్రజల జీవన ప్రమాణాలు దిగ్జిటారుతున్నా దేశభక్తి పేరిట ఎన్నికలలో మతాలతో ప్రజలను వేరుచేసి అధికారంలో కొనసాగే ఔఱరిని నిరసింధం.

ఆర్టికల్ 370 రద్దుకు ముందు కశ్చర్ విషయంలో భారత్-పాకిస్తాన్ల మధ్య ‘మధ్యవర్త్యం’ వహిస్తానన్నపుడు మన దేశం నుండి తీవ్ర నిరసనను ఎదురొస్తున్న ట్రంప్ మరలా

సెప్టెంబర్ 24 నాడు పాక్ ప్రధాని ఇమూన్బాన్ ను ఐక్యరాజ్య సమితి సర్వసభ్య సమావేశాలలో భాగంగా కలుసుకొన్నప్పుడు ఇలాంటి మాటే అన్నాడు. నాకు ఇరు ప్రధానులతో మంచి సంబంధాలున్నాయి కనక కశ్చర్ సమస్యను పరిష్కరిస్తానంటూ మన అంతరంగిక విషయాల్లో జోక్యం చేసుకోంటున్నాడు. ముందే చెప్పినట్లుగా, భారత్తతో అమెరికా వాటిజ్యం పెంచుకోస్తున్న నేపథ్యంలో భారత్ ఎల్వెన్జి దిగుమతిదారు పెట్రోనెట్ అమెరికన్ కంపెనీ పెల్లారియన్లో 250 కోట్ల దాలర్లు పెట్టుబడి పెట్టే ఒప్పందంపై సంతకాలు జరిగాయి. సంవత్సరంలో 50 లక్షల టన్నుల గ్యాస్ దిగుమతికి ఇది ఉద్దేశించింది. ఒప్పందం తుది రూపం భారారు కాకమనుపే లాంఘనప్రాయంగా సంతకాలు చేశారు.

అంతకుముందు 17 ఇంధన కంపెనీలతో మోడీ జరిపిన సమావేశంలో వాటి అధికారులు భారతదేశంలో ఆర్టిక్స్ట్స్, పరిష్వార ఏర్పాట్లలో మార్పులను కోరారు. అంతేగాక పెట్రోలియం, గ్యాస్, జగ్గ, పునరుజ్జీవ ఇంధన విషయాలకు వేర్పరు మంత్రిత్వశాఖలు గాక ఏకీకృత మంత్రిత్వ శాఖ ఏర్పాటును పరిశీలించాలని కోరారు. అమెరికా నుండి సాలీనా 58 లక్షల టన్నుల ఎల్వెన్జి కొనుగోలుకు గెయిల్ 2011లోనే రెండు అమెరికన్ కంపెనీలతో ఒప్పందం చేసుకుంది. అయితే దేశంలో డిమాండ్ తక్కువగా ఉన్నందున అందులో చాలాభాగం తిరిగి అమ్మివేసింది. అరబ్ దేశాల నుంచి సరఫరా కోల్పోయి అమెరికా నుండి పెట్రోలు, గ్యాస్ దిగుమతి చేసుకోవటమంటే రవాణా ఖర్చులు భారీగా పెరిగి వాటి విక్రయధర హెచ్చుగా ఉంటుంది. అయినా ‘మిత్రత్వం’ కేసం మోడీ సిద్ధపడుతున్నారు. ‘స్వదేశీ’ సిద్ధాంతాన్ని విశ్లేషించే పార్టీనేత విదేశీ పెట్టుబడులకు అప్రాపు చాచటమే కొనమెరుపు. అదే అంతర్జాతీయ ద్రవ్య పెట్టుబడి ప్రభావం.

ముగింపు :

2019లో బిజెపి-ఆర్వెన్స్ ఎన్ తిరిగి అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత నరేంద్ర మోడీ, అమిత్షాలు దేశ పాలన పగ్గాలు తమ చేతుల్లో మరింత బలంగా బిగించుకుంటున్న నేపథ్యంలో హిట్లరిస్ట్ ఎజెండాను బిజెపి-ఆర్వెన్స్ ఎన్లు రంగం మీదకు తెచ్చాయి. మాట్లాడే వాళ్ళు, పోట్లాడే వాళ్ళు, వ్యక్తిత్వాన్ని, అస్తిత్వాన్ని నిలువుకొనే వాళ్ళను, మైనార్టీలను, భిన్నాభిప్రాయాలు గల వాళ్ళను వెంటాడి వేటాడి వేధిస్తున్నది. అందులో భాగంగానే

దేశ వ్యాప్తంగా మూకచాడులు, దురహంకార రీతులు చెలరేగి పోతున్నాయి. రాజ్యంగ సంస్కరిత ఎన్నికల కమీషన్, సిబిలి, ఇడి, సివిలి తదితర సంస్కరితోపాటు న్యాయ వ్యవస్థ కూడా స్వయంపుత్తి, స్వప్తంత్రతను కోల్పేయాయి. అన్ని సంస్కలు మోదీకి జేబుసంస్కలుగా పని చేస్తోన్నాయి. నాజీ జర్జునీ పోకడలకు ఏ మాత్రం తీసిపోకుండా మోదీ పాలన మరింత పకడుందిగా ఈ దేశంలో ఫాసిస్టీకరణ చేస్తోంది. బుద్ధిజీవులు, మధ్యతరగతి, మీడియా, కార్బోరేట్ వర్గాలు, రాజకీయాలు, శాసనాధికారాలు అన్ని ఫాసిస్టీకరణ ముందు వెన్నెముక లేని జీవుల్లా వంగి నంగి వ్యవహరిస్తున్నాయి.

యూపిఎ పాలనలో ఉత్సవమైన అనేక సమస్యలు మోదీ పాలనలో తీవ్రమవడమేగాక కొత్త సమస్యలనేకం తలెత్తాయి. అయినా భావేద్వేగాల మాటలు దేశాన్ని మాయజేసి మరోసారి అధికారంలోకాచ్చింది మోదీ ప్రభుత్వం. ఇప్పుడా సమస్యలు మరింత ముదిరి దేశాన్ని సంక్లోభానికి గురిచేస్తున్నాయి. గాడితప్పిన ఆర్థిక వ్యవస్థ, పెరుగుతున్న నిరుద్యోగ తీవ్రత, అకలిచావులు, మూకచాడులతో పాటు లెక్కకు మించిన రాజకీయ వివాదాలు దేశాన్ని ఉక్కిరిబిక్కిరి చేస్తుండగా ఈ సమస్త సంక్లోభాల నుంచి ప్రజల దృష్టి మళ్ళించడమే ఈ హోదీ మోదీ అంతర్యమన్నది యిదార్థం. మహోరాష్ట్ర, హరియాలా రాష్ట్రాలతో పాటు దేశంలోని 64 స్థానాలకు జరుగుతున్న ఉప ఎన్నికల నేపథ్యంలో ఈ విశేషమాన తీసిపారేయలేం. మొత్తంగా చూస్తే హ్యాప్సన్ సభ మోదీకేమో గాన సభగా, దేశంలో మతతత్త్వం.

హిందూత్వా, ఫాసిస్టీ పాలనకు ప్రపంచ పెద్దన్న (ట్రంప్) లైసెన్స్ ఇచ్చిన సభగా మారిపోయిందనడంలో ఎలాంటి సందేహం లేదు. కాబట్టి ఈ కుతంత్రాల పట్ల అప్రమత్తమై కీలెరిగి వాత పెట్టడమే నేడు ప్రజల కర్తవ్యం.

ఈ నేపథ్యంలోనే ఫాసిస్టీకరణ, కార్బోరేట్ కరణ రాజకీయ జమిలిగా నడుస్తోన్నాయి. వీటికి జాతీయ మద్దతే కాదు. అంతర్జాతీయ మద్దతూ కావాలి. మన మార్కెట్సు సామూజ్యవాద కార్బోరేట్ కరణలో మరింత భాగస్వామ్యం చేయాలి. ట్రంప్ అక్కడ శ్వేత జాతి దురహంకారంతో నెట్టుకొస్తున్నాడు. ఇక్కడ మోదీ మెజార్టీ మత దురహంకారంతో చెలరేగి పోతున్నాడు. అందుకే ఇద్దరిదీ జాత్యహంకారం మైనార్టీ వ్యక్తిరేకత, మితవాద, మతవాద దృక్పథం. దేశ సమస్యలు, ప్రజల సమస్యలు, ఆర్థిక సంక్లోభం నుండి ప్రజలను అబద్ధాలతో కృతిమ భ్రమలతో పక్కదారి పట్టిస్తున్నారు. జాతి విద్యేష భావజాలంతో సయ్యట లాడుతున్నారు. మోదీ ట్రంప్లదీ అంతర్జాతీయ ట్రీడ-ఇద్దరికీ ఇద్దరు విద్దేష, ఉన్నాద పునాదుల మీద ఎదిగిన వారు. నెత్తులీకాడుకు, రక్తపు భాషకు, కార్బోరేట్ రాజకీయాలకు, మాయమాటల గారఢీలకు అలవాటు పడ్డవారు. ఇక ముందు ముందూ భారత్ అమెరికా సైనిక వ్యాహంలో, మైనార్టీ మార్కెట్ మతలబుల్లో నిండా మునుగుతుంది. ఇద్దరు కలసి రెండు దేశాలు కలిసి ప్రపంచంలో ఏ విపత్తులు సృష్టిస్తారో అన్న సంశయం ప్రజాస్వామికవాదుల్లో నెలకొంది.

T

‘నడుస్తున్న తెలంగాణ’ను ఆర్థికంగా ఆదుకోండి

నడుస్తున్న తెలంగాణ మీది. మాది. మనందరిది.

నొసటి నుంచి రాలిన చెమట చుక్కది. పోరులో చిందిన నెత్తుటి బొట్టుది.

అంటరాని వెలివాడది. ఆశయాల బదుగు జీవిది.

విద్యార్థులది. అధ్యాపకులది. ఉద్యోగులది. వ్యాపారస్తులది.

కనుక ఈ పత్రికను నడపడానికి మీకు తోచిన ఆర్థిక సహాయం చేయండి.

పత్రికను పదికాలాలు నిలబెట్టండి.

“వినాష్టాయచ దుష్టుతం”

పశుర

‘యదాయదాహి ధర్మస్య గ్లానిర్భవతు... .. సంభవామి యగేయగే... సంభవామి..’ పూజ గదిలో డిజిటల్ సొండ్ సిస్టంలో మంద్ స్వరంలో ఘంటసాల గీతాలాపనా స్తోత్రం మీదే ధ్యానతో కళ్ళు మూసుకున్న భాగ్యలక్ష్మి.

‘ముకుందా ముకుందా..’ పూజ గది నానుకున్న హల్లలో నుంచి, సెల్ కాలర్ ట్యూన్ మోత, ఒక్కసారి కాదు, రెండవ మూడవసారి మోగుతూ ఏకాగ్రతను భంగంచేస్తున్డంతో ‘అఖ్య! యాళలే పాళలే, కనీసం ఆగైనా ఆగరు, పూజ భగ్యమైంది’ విసుగును బైటకే వ్యక్తికరిస్తూ, పూజా పీరం ముందు నుండి లేచింది.

‘ఇక్కడే కూచున్నరు. కొంచెం ఫోనెత్తుడమో, కట్ చేయడమే, సైలెంట్ మోడ్ లోనికో మార్చడమో చేయకూడదా’ విసక్కుంటూ హల్ల లోనికి వచ్చింది.

అర్థాంగి అసహానం కొత్తదేమీకాదన్నట్లు వినీవిసనట్లు కుర్చీలో కూర్చుని పేపర్లోనికి తీక్షణంగా దేనినో చూస్తున్నదు రఘురామ. పెళ్ళిముందు అల్లుడు కూతురికి మాటిచ్చిన కారును బుక్ చేసిన రిసిప్పేను, మొదట భార్యకూ, కారు వచ్చినంక కూతురు, అళ్ళులకూ చూపించి, వాళ్ళనూ సర్ట్రైష్ చేసి వాళ్ళ కళ్ళల్లో సంతృప్తిని, బిడ్డను కారులోనే తిప్పి యాత్రలు చేయించాలనే మధురోహల్లో తేలుతూ.

బెను మరి, పెళ్ళి నాలుగేళ్ళెంది. ఏడాదిన్నర తర్వాత బిడ్డ తల్లింది, కానీ ఒక అన్వాంటెడ్ ఆడపిల్లకు, ముందన్నగా రాబోయేది ఆడపిల్లని తెలుసుకొని కడుపు తీయద్దామని వియ్యంకులంటే ఒప్పుకోక, ‘కాకుంటే పిల్లను తావే పెంచుకుంటం, ఇంకో కాన్పు చూడండని బతిమిలాడి ఒప్పిస్తే, మళ్ళీ రెండున్నరేండ్లకు ఇప్పుడు నీళ్ళాడింది బిడ్డ.

జప్పుడైనా మనవడిని చూడాలని ఇరువైపులా అందరి ఎదురుచూపులు. ఇటు భార్య, అటు కూతురితో పాటు వియ్యంకులు, తావే గాక కోడలినీ, పూజలు ముమ్మరంగా చేయమనీ, తీర్థయాత్రలు చేయించమనీ తమమీద వత్తిశ్లు,

వెనులుబాటు లేక కారు కొనివ్వడంలో ఆలస్యం. ఈ రెంటి నడుమ బిడ్డ నలిగిపోవడం చూడలేక, ఇక దైర్యం చేసి, లోన్ మీద కారు బుక్ చేయించిందు రఘురామ. ప్రాసెన్ అంతా అయి, అది రావడానికి ఇంకో నెలైనా పడుతది. ఒప్పుకున్న కట్టుంలో ఇంకో పది లక్షల బకాయి ఉండనే ఉంది.

‘హల్లో హల్లో..ఆ..ఆ..ఆ..ఆ!’ అవలినుండి ఫోన్ కట్ అయింది. ఫోన్తో సహి కుప్ప కూలిన భార్యను చూసి, చేతిలోని పేపర్ను జారవిదుస్తూ లేచి వచ్చి భజంపై చేయవేసి ఊపుతూ, ‘భాగ్య భాగ్య ఏం..ఏమైంది..భాగ్య’

భార్య స్పుందించక పోవడంతో, పక్కనే పడిన ఫోన్ తీసి, రిసీవ్డ్ కాల్ నెంబర్ కు దైర్ల చేసాడు. మోగుతున్న ఫోన్ను ఎదుమభుజానికి, చెవికి మధ్యన అదిమి వట్టి, నీళ్ళకై వంటింట్లన్ని ఫిల్టర్ వద్దకు నడిచాడు.

‘అయ్యా, అమ్మకు..’ హల్ల లోనికి వస్తూ సామ్మసిల్లిపడిన యజమానురాలిని చూస్తూ అడిగింది, అప్పుడే వచ్చిన పనిమనిషి రేఱుక.

తనరాకనుగాని, ప్రశ్నను గానీ పట్టించు కోకుండా, అవతల నుంచి స్పుందనలేని ఫోన్నుండి మళ్ళీ మళ్ళీ రింగ్ చేస్తూ, తన భార్యమైపై చూపిస్తూ, ‘ఆవిడ సంగతి చూడన్నట్లు సైగ చేస్తూ, అందించిన నీళ్ళగల్లన్తో యజమానురాలి పక్కన కూర్చున్నదావిడ.

సాగ్గవసారి ఫోన్ చేస్తున్డగా, మేసేజ్ సిగ్నల్ సొండ్ వచ్చింది.

మేసేజ్ చదివి దిగ్రమతో మానంగా ఫోన్ను టీ పాయ్ మీదుంచి, పనిమనిషి పరిచర్యతో లేచిన భార్యను కుర్చీలో కూచో బెదుతూన్న భార్యతో, ‘వెళదాం పద’. అంటూ బెడ్ రూమ్ లోనికి నడుస్తూ, మేసేజ్ను మళ్ళీ మళ్ళీ గుర్తు చేసుకుంటూ బెడ్ రూమ్ లోనికి నడిచి బ్యాగ్లో బట్టలు సర్దుతున్నదు.

ఎంతడిగినా బదులివ్వకుండా కళ్ళ నుంచి ధారలుగా కారుతున్న కన్నీళ్ళను కూడా తుడుచుకోకుండా కుర్చీలో

జారగిలబడి కుర్కీ వెనుకంచుకు మెడను వాల్చిన యజమానిని వదిలి, వంటింట్లోనికి నడిచి పాలు కాబి, హర్షిక్కు కలిపి గ్లాసుల్లో తెచ్చేసరికి, సర్దిన బ్యాగ్‌తో సిద్ధంగా ఉన్న ఇద్దరి ముందుకూ తో ను చాపుతూ, ‘అమ్మా అయ్యా, అమలమ్మ కేమన్నయిందా? ఒంట చేయలే, ఇద్దరూ ఏం తినలే, ఇదో ఈ పాలైనా తాగి పోండి. పోయేటాల్లకు యా పొదెతదో!’ అంది.

తన సందేహానికి సమాధానం ఆశించలే. పెద్ద కీడేదో తప్పకుండా జరిగి ఉంటుందనే నిర్ధారించుకొని తనే పోయి అటోను తీసికొచ్చింది.

‘అమ్మా ఏం కాదులే, నీ పూజ, నీ భక్తి ఊకనే పోదులే. ఎంత కష్టమైనా ఆ పరమాత్మడు తీరుస్తడులే పోయిరా తల్లి. నీవ పరేపానై అమ్మను బయపెట్టకు సారు, అమలమ్మను సలగ తీస్తాన్ని రాండి’. అటో ఎక్కిపు యజమానులకు దైర్యం చెప్పి సాగనంపిందే గాని, ఆమెకూ ‘ఈ దేవుడు నెఱోడు నిజైంగాకడు, మంచోడు, మంచివైపే ఉండేటోడు, బలమున్నోడాగడు-అపుడెపుడో సచ్చినంక మంచోల్లకు సుకాల సర్గానిచ్చెటోడు, సెడ్డోల్లకు సిచ్చులేసెఱోడాకడు ఇప్పుడే మన నడ్డునే ఉంటే ఎంత బాగుండు...’ తనలోనే అన్నట్లు గొఱగుతూ, గేటువేసి బైటకు నడుస్తుంటే

‘ఏందొదినా ఏందో నీ లోపల నీవే మాట్లాడు కుంటున్నవ్వు’ ఆదే వీధిలోని మరికొన్ని ఇండ్లుల్లో పనిజేసే దోస్తు

ఒకామె ఆడిగింది.

‘ఏందొదినా, ఆ దేవుడనేటోడు మన ముంగబే మన నడ్డునే ఉండి, మంచోల్లను కాపాడుకుంట, సెడ్డోల్లను సిచ్చించు కుంట ఉంటే ఎంత బాగుండె అంటాన్న..’

‘ఎట్ల సీస్టులల్ల ఈరోల లెక్కొనా’

‘ఆ ఆ. అట్ల’

‘ఆ వాల్లు రారు, ఆ దేవుడూ రాడు, ఈ ఈరోలు ఉండి రారు. దేవుడూ...ఊ.. అసలున్నడోలేదో ఎవల్లు సూసింట్రు?’

- - -

మేసేజ్‌ను సరించి సూటిగా హస్పిటల్కే పోయే సరికి, బర్ను వార్డ్ అత్యవసర విభాగం బైట వరండాలోని కుర్సులమీద కూచున్న అమల మామ, వియ్యాంకులను చూసి, లేచి నిలబడి, విచార వదనంతో చూసి తలదించుకున్నడు. అత్త లేచి ముందుకు వస్తూ, ‘వదినా ఎంతపైపాయెనమ్మా..ఆ’ అంటూ, వియ్యపురాలిపైబడి ఫ్లోల్లు మన్నది. భగవంతుని ముందు బుద్ధిగుచొని పూజ చేస్తుంటే ఇంత గోరమై పోయిందొదినా ఆ..’ జరిగినట్లు చెప్పాలనుకున్న దాన్ని, వలపోతలోనే ఏకరువు పెట్టింది. ‘..మామూలుగ రాత్రి వాళ్ళ రూమ్‌ల ఏదో చిన్న గొడవ జరిగిందొచ్చు. పొదెకిందాన్న లేవలే. ‘పడుకోనీలే, నీళ్ళు పోసుకున్నపిల్ల, పైగా రాత్రేందో గొడవ పడినట్లుంది’ అనుకొని

లేపలే. ఎన్నిది దాటుంక లేసింది, అప్పట్టి వంటింటి శుద్ధి పని నేను పూర్తి చేసినంటని చెప్పి ‘వంటదేముంది తర్వాత చేసోబచ్చు’. నీవ పూజ జేసోబిడ్డని చెప్పిన. అట్లే తన కాలకృత్యాలూ, స్నానం ఐనంక, ఎందుకో మనుషపడి పెంపై పట్టు చీర కట్టుకొని పూజ గదిలోనేకిభీంది. మీయన్న బజారుకు కూరగాయల కంటని పోయిందు. శేఖర్ తలనొస్తుందంటని, అణ్ణిసుకు పోకుండ ఇంట్లనే ఉన్నదు... అమ్మాయి పూజగదిలో కెల్లినంక నేను వంటింట్లకు హోయిన. బియ్యంకడిగి, పూరీలకని పిండి గల్పుతుండంగ, పూజగదిలోనుండి ధభాల్న సప్పుడైంది. ఊరికి చూస్తేముంది దీపాల చెమ్మె కిందబడి ఉంది. అమ్మాయి మంటల్ల.

ఆరే శేఖర్ అంటనరిన్నే వాడొచ్చిందు. వాడొచ్చినా దగ్గరికి పోయెటట్లు లేదు. వాడు నేను కేకలేస్తుంటే పొరిగింటి జనం రానే ఒచ్చింద్రు.....’ తన కథనాన్ని ఆవిడనుకున్న దానికంటే బాగానే చెప్పింది.

వియ్యపురాలి మాటలను వింటున్నది. ‘...ఎప్పుడొచ్చిందో సూసి, మల్లపోయిందో, అంబులెన్న తోనే ఒచ్చిందాయన. .... పోలీసులు వచ్చి ప్రమాదస్థలాన్ని చూసి, హస్పిటల్కే వచ్చి మమ్మల్ని వివరాలడిగి, అమ్మాయి వాగ్మ్యాలం తీసికునే పరిస్థితి లేదని డాక్టర్లు చెప్పడంతో, ఇంతకు గంటా గంటన్నర ముందే వచ్చి వెల్లిందు.

మీరొచ్చినంక చెప్పుమని తనకు చెప్పి పోయింద్రంట.

పోలీసులొచ్చి తమ అభిప్రాయాన్నడిగినపుడు భాగ్యాలజ్ఞీ అనలు వాళ్ళతో కాదు గదా మరప్పరితోనూ మాట్లాడే స్థితిలో లేకుండా, మౌనంగా అత్యవసర విభాగం బయట పొడవు కుర్చీపీద ఒరిగి దుఃఖ సముద్రంలో మునిగపోయి ఉంది. రఘురాం అమ్మాయి కోలుకుని మాట్లాడితే తప్ప తనేమీ ప్రత్యేకంగా చెప్పులేననీ, అప్పటికి వియ్యపు వాళ్ళు చెప్పిందే తనకు తెలుసనీ, అంతకు మించి సంఘటన గురించింకేమీ తెలియదన్నదు. గతంలోని వత్తిళ్ళు బాధల గురించి, తన అనుమానాల గురించి అడిగితే, చెప్పడం ఇప్పుడు తగదని అన్నదు.

పేషంట వాగ్మ్యాలాన్ని తీసికునే పరిస్థితి కూడా లేక తచ్చాడుతూ ఎప్పె డాక్టర్తో మాట్లాడి వెళ్లపోయాడు.

అడ్డిట్ చేసినప్పటి నుండి సుమారు ఐదు గంటల

తర్వాత జూనియర్ డాక్టర్ ఒకతను బైటకు వచ్చి, ఎదురు చూస్తున్న వాళ్ళతో, ప్రాణాపాయం మాత్రం తప్పినట్లే యనీ, పూర్తి వివరాలు రాత్రివరకు చెబుతామని చెప్పి వెళ్లిందు.

‘భగవంతుడా ప్రాణాన్ని కాపాడినవా తండ్రి’ అంటూ నీళ్ళలేని కండ్లను తుడుచుకుంటూ, ఒదినా రాత్రి దాన్ని మనను సూడనియురంట పా, ఆత్రంల తినాచ్చిన్నో లేదో, మేం గుడ మంచినీళ్ళ సుక్కగూడ ముట్టలే, ఇంటికి పోదం రాండి. ఆ పూజ గదిల ఆక్షిడెంట్ పరిస్థితినీ చూర్చుపుపా. అట్లే ఇంత సల్వాడి ఒత్తం పొంది’ అంటూ వియ్యపుటింటివాళ్ళతో కొడుకుతో నపో కదిలింది పరమేశ్వరి.

‘ఎప్పె నన్నోకసారి అబ్బాయితో వచ్చి కల్పమన్నదు, మేము పోలీసుస్తేషన్ కు పోయి వస్తం, నీవ గుడ రారా..’ అంటూ కొడుకును వెంబడించుకొని, ‘మీరు పదండి.’ అంటూ వియ్యంకుడు, కొడుకు శేఖర్తో స్వాముర్సు తీసికొని వెళ్లి పోయిందు.

నాలుగు రోజుల తర్వాత, రోగిని చూడ్డానికి అనుమతించింద్రు డాక్టర్లు. తల ఉపరితల భాగం చాలా ధ్వంసమైందనీ కనీసం మాట్లాడి విని చూడగలిగే స్థితిలోకి తేవడానికి నాల్గు ప్లాస్టిక్ సర్జరీలు చేయవలిసాచ్చిందనీ, ఐనా రెండ్రోజుల దాన్ని మాట్లాడించే ప్రయత్నం చేయుద్దనీ పోచూరికగా సూచించిపు. మరుసటి రోజు బర్మింగ్ జనరల్ హాస్పిట్ లోనికి మార్చిపు. సందర్భకులకు చూడ్డానికి తేపకు ఇద్దరికి మించి అనుమతించలేదు. తల్లి భాగ్య లక్ష్మీ దగ్గరుండి సపర్యలు చేసున్నది. మరో సుమారు వారం పది రోజులవరకు ద్రవ్యరూపాఫోరమే. అదీ పైపుల ద్వారానే. తరువాతే మాట్లాడడం, మాట్లాడించడం, నోటీఫ్యూరా ఆఫోరాన్నిప్పుడం.

చెస్తుందనుకున్న కోడలు బతుతుందని డాక్టర్లు నమ్మకంగా చెప్పడం, మాటలు కూడా రేపో మాపో మొదలో తాయనే సమాచారం పరమేశ్వరిని, శేఖర్నూ నిద్రకు దూరం చేసింది. ఐనా రోజుకు రెండు సార్లు వియ్యంపురాలికి కాలకృత్యాల కైతేనేం, స్నానాదికాలకు, స్ఫుల్ప విశ్రాంతి నిచ్చే పేరిట ఉదయం పది గంటలకు వచ్చి గంటా గంటన్నర సేవ ఇంటికేళ్ళ అవకాశం ఇస్తున్నరు.

‘ఏయ్ అమలా బతికి బైటవడినవ్. కనుక మా ఇంట్లో ఉండక తప్పదు. నోరు నిజాన్ని బైటకు పెట్టిందో జీవితమంతా రోజు నరకం తప్పదు. పెద్దపిల్లలు మనింట్లనే అపురూపంగానే పెంచుకుందం. పొరపాట్లో జరిగిపోయింది. కడ్పులనే చచ్చిన

పిల్లను, నీ ప్రాణంను కాపాణ్ణికి తీసేసింద్రు డాక్టర్లు. గతించిన చేదును తవ్వుకొని మల్ల బతుకులను బజార్ల వదేస్సును డెందుకు? సద్గుతున్నదానివి. బాగా ఆలోచించు. ఎట్లైనా నీ బిడ్డకోసమన్నా నీవ్ బతకాల్సిందే.’ జనరల్ బర్నోవార్డ్ లోన్ని మార్చిన రెండోరోజున, వియ్యమురాలినింటికి వంపిన సమయంలో కోడలికి బుద్ది చెప్పింది, హెచ్చరించింది.

మాట్లాడలేని స్థితిలో నుండి, ముఖమంతా బ్యాండేజీతో నున్న అమల నిశ్చబ్దంగా, తల ఊపి ఆదేశాన్నంగికరించినట్లు తలూపింది.

తరువాత వచ్చిన తల్లితో, ఒక ప్యాడ్ మీద రెండు కాగితాల నుంచి, ఒక పెన్సునీయమని స్వల్పంగా కాలిన గాయాలున్న చేతుల సైగతో కోరింది.

ఒక రోజు ఒక పగలు అనేక విరామాలతో రాసిన ఉత్సర్వాల్సి.. ‘అమ్మా ఎందుకమ్మా నా బతుకిట్టింది – “ప్రమాదమని ప్రచారం చేసిన ముందురోజు సాయంకాలం పరీక్షకని డాక్టర్ కాడికి తీసుకపోయిందు. స్యానింగ్, ఇతరపరీక్షలన్నీ చేయించిట్టు. ఏం ఎట్లా మేనేజ్ చేసింద్రో తెల్పురుకాని, కడ్పులో పెరుగుతున్నది ఆడపిల్లేని తెలుసుకున్నరు. అక్కడక్కడే ఏం అనలేదు. నాకేమీ చెప్పులే. డాక్టర్ ప్రెస్క్రీబ్ చేసిన మందులూ తీసుకున్నదాయన. భోజనంచేసి పడుకోనీకి పడగ్గదిలోకి అలస్యంగానే వచ్చిండాయన. విషయంచెప్పినాక కడ్పుల శిశవును తీసేద్దామని అన్నదు. నేను ఒప్పుకోలేదు. చాలా సేపు బుజ్జిగిస్తూనే ఒప్పించే ప్రయత్నం చేసిప్రు. నేను ససేమిరా ఒప్పుకోలే. అప్పుడు ఘరువైంది ఘర్షణ.

మాటలు దాటి చేతలు హింసకు దిగిండాయన. ఆయన విడిగుర్చుల తన్నుల నుండి కడ్పుల బీబిని కాపాడుకుంటూ ఏడ్వకుండా పెద్దగా అరవకుండా భరించిన. అలిసి పోయిందో, అప్పుడే ఇంకో ఉపాయమేందో తట్టిందో, ఆగి నిశ్చబ్దమై పడుకున్నదు. అర్ధరాత్రి దాటినంక, తెల్లవారేముందు సుమారు మూన్మాలున్న గంటల ముందు నిద్రపట్టింది. ఒళ్ళంతానొప్పులతో లేటగనే తొమ్మిది తర్వాత లేచిన. నన్నెవరూ లేపలే. లేచేవరకు ఇంట్లో ఎన్నడూ లేనంత ప్రశాంతంగా ఉంది. నేను స్నానంచేసి, మామూలు దస్తులతో హూజగదిలోకి వెళుతుంటే, అతమ్ము చూసి ఇవాళ శుక్రవారం పట్టుచీర కట్టుకోమ్మా అని అనునయంగా అన్నది. కాదనడమెందుకని, ఆమె చెప్పినట్లే పెళ్ళినాటిపట్టు చీర జాకెట్ తొడుక్కాని, మనసును మరింత దేవునిపై నుంచి హూజగదిలో కెళ్ళి హూజా విగ్రహాలను హూజా ప్రత పందిరిని

కడిగి శుభ్రంచేసి హరతి చెమ్ములోని దీపాలస్నీ కొత్తవత్తులతో వెలిగించి పూజచేసి, కండ్ల మూసుకొని కూచుని ధ్యానంలో ఉన్న.

నాలుగైదునిమిపాల్సో తలమీద గోరువెచ్చని ధార. మెల్లగా కారుతున్న నేఱి వాసనతో కొద్దిగా మెలకువ వచ్చినా, ఏదో మహిమానుభూతితో కళ్ళు తెరవలే. ధార ఆగింది. వెంటనే ధభాల్చు, కూచున్న నాముందు సుమారు రెండడుగుల దూరంలో నున్న దీపం చెమ్ము, నాబడిలో పడింది. కండ్ల తెరిచే వరకు ఎదుట ఉరిముతున్న కండ్లచూపులతో అత్తమ్ము లేవబోతె వెనుక నుంచి ఎవరో కిందకు తోసింద్రు. అరుస్తూ పొర్లుతూ పెడబోఖులు పెట్టిన. తర్వాతిక ఏమైందో గుర్తులేదు.’

బిడ్డ నివేదిక చూసి నిశ్చేష్పురాల్సింది తల్లి. కుమిలి కుమిలి ఏధ్యింది. తెల్లారి వచ్చిన రఘురామ్ చేతిలో బిడ్డ రాసిన పేజన్నర కాగితాలను పెట్టింది.

ఆయన వస్తున్న కన్నీళ్ళను తుడుచుకొని, పోలీసు సేషన్సు బెల్లేరడానికి సిద్ధమైందు.

‘అత్రపడకండి. అమల బతకబోతుంది.

తర్వాత.... ....’

- - -

ఒక రోజంతా ఆలోచించింది. ఎన్నో ఆలోచనలతో సంఘర్షించింది.

యాడాది కింద పక్క వీధిలో ఇటువంటి సంఘటనలోనే అరెస్టు జైలు శిక్షపడి, లోపలికి వెళ్ళి బెయిల్తో బైటుకు వచ్చి బలాదూర్ల కేసులకు తిరుగుతున్న యువకుడూ, అతని తల్లి గుర్తుకొచ్చిందు. మరో బంధువుల కేసులో కాలం గడిచే కొద్దీ దుఃఖతీప్రత, కని తీవ్రత పలుచబడి, పోయిన బిడ్డ రాదనే ఉదారానికి గురై, అధిక మొత్తంలో డబ్బు వత్తిళ్ళకు లొంగి పోయి, కేసును ఉపసంహరించుకున్నది గుర్తుకొచ్చింది.

చూత్య హింస నుండి తేరుకుని, కేసుని గలిచి సేరస్తులకు దీర్ఘకాలిక శిక్షలను వేయించగలిగినా, గలిచిన బాధిత ఆడవాళ్ళ నిస్సేజ యాంత్రిక జీవితం గుర్తుకొచ్చిన అనేకానేక విషాద ఆలోచన సుడిగుండాలలో తిరిగింది.

- - -

బతుకుతదని నమ్మకంగా నిర్ధాణగా తెలిసిన కోడలు

మరణించిందనే వార్త ఆరవరోజు తెల్లవారు రుహమున నాల్గు గంటలకే అందడంతో ఆమితాశ్చర్యానికి గురిచేసింది. ఒకటైపు పీడా వదిలిందనే ఉపశమనం కల్గినా, కారణం కొరకు ఆసక్తిని రేపింది.

రఘురామ్ పరిస్థితికూడా అందుకు భిన్నంగా ఏమీలేదు. దాక్షర్సు కూడా ఏమీ చెప్పేలేకపోయిన్నాడు. వాళ్ళకూ ఆశ్చర్యం, తమ కృషియంతా నిర్దిష్టకమైందనీ పెదవి విరిచింపజేసింది.

అందరూ హస్సిటల్ చేరే వరకు, స్టైచర్ మీద తెల్లబట్ట కప్పిన దేహం, దానిమీద ఒరిగిన భాగ్యలక్ష్మి

అమల మృతిచెందిన రెండ్రోజులకే వియ్యంకులింటి వాళ్ళు, సమస్య నుండి పూర్తిగా విముక్తులైనా, మరకేమాత్రం పడకుండా, మరి ‘కాన్ని’ కారణాల కోసం తీవ్ర మనస్తాపం దుఃఖాన్ని ప్రదర్శించి కృతకృత్యులయ్యారు. తామే దశదిన కర్మ కాండను నిర్వహిస్తామన్న కోర్డెసు భాగ్యలక్ష్మి, ఎంతమంది చెప్పినా చివరకు, ‘అది శాస్త్రమని’ రఘురామ్ చెప్పినా వినకుండా ఒప్పుకోకుండా చివరకు, తమ ఇంట్లోనే జరగాలనే, చెయ్యాలనే షరతుతో అంగీకరింపజేసింది.

కర్మ ముగించిన రోజు అందరూ గాఢనిప్రతో నిప్రిస్తున్నరు. శేఖర్ బోడగుండుతో అర్ధనగ్న దేహంతో కర్మకాండ జరిపిన హల్ పక్క గదిలో నేలమీద, పీటమీద ఉంచిన అమల ఫోలో ముందుంచిన వత్తి దీపం ప్రమిదకు మూన్మూలడుగుల దూరంలో సాంప్రదాయంగా తాగిన మద్యం మత్తులో గాఢ నిప్రతో ఉన్నడు.

అర్ధరాత్రి దాటినంక అమల మరణించిందనే నిర్ధారణ జరిగిన సమయానికి దదేల్మనే శబ్దంతో కొందరులిక్కిప్రహదినా ఏందోలే అని మళ్ళీ అటుతిరిగి ముడుచుకున్నరు. రఘురామ్ మాత్రం మేల్కొని తన పక్కకు రెండడుగుల దూరంగా నున్న పక్కమైపు చూసిందు. భార్షిగా కన్నించింది. తెలియని అందోళనకూ భయానికి గురై మెల్లగా నక్కతూ శబ్దం పచ్చిన పక్కగది వైపు అడుగులేసిందు.

గది గదప దాటినంక కనబడిన దృశ్యం, మరింత భయానికి గురిచేసి, ‘భాగ్యా..’ గొంతు పెగల్లేదని అనిపించి

సవరించుకొని ధైర్యం కూడ గట్టుకొని దగ్గరగావెళ్ళిందు, ‘భాగ్య ఏందిది?’ దాదాపు అరిచిందు.

జవాబు లేకుండా మొనహోన్నా, కట్టు విప్పార్పి ‘శిష్టులను

రక్షించ లేకున్నా, దుష్టులను శిక్షించే వచ్చిన కలికావతాణి నేను’ ఆమె కూడా అంతే బిగ్గరగా అరిచినట్లే జవాబిచ్చింది.

ఈ లోపున ఒక్కాక్కరుగా కొందరు గదిలోనికి ఒచ్చిపు.

‘కొడుకా శేఖరా..’ అంటూ ఫోల్లుమని కుప్పుకూలింది. ముక్కలు ముక్కలుగా చిద్రమైన కొడుకు తలభాగాన్ని చూసి ఏ మాత్రం చెదరని మొండం మీద పడి పరమేశ్వరి.

‘అమ్మా భాగ్యా!’ భాగ్యలక్ష్మి ఏంది భయంకరమైన పనీ, రూపం దగ్గరగా వచ్చి ఎడమచేయి ఆవిడ భుజం మీద చేయివేసి, కుడిచేత్తో బిడ్డముఖంమీద చిల్లిన రక్తాన్ని తుడుస్తూ అడిగిందు, ఆమెతండ్రి.

‘నేను కలకత్తా కాళిని . ఉగ్రరూపంగాక మరేముంటది. పక్కకు జరగండి’ ఆదేశిస్తూ కదిలింది.

అడివరకే ఆ భయంకరదృశ్యాన్ని క్షణాల కాలంచూసి ఇక చూడలేక బయటకు వెళ్ళిపు.

భాగ్యలక్ష్మి చిద్రమైన అల్లుడి తల పక్కన పడి ఉన్న పాతకాలపు వినుర్మాయి ఒక(పై)భాగాన్ని ఆప్యాయంగా ఎత్తుకొని బిడ్డను ఎత్తుకున్నట్లు చంకలోనికెత్తుకొని బైటకు గది గడవ దాటింది.

‘ఎక్కడికమ్మా’తండ్రి అడిగిన మాటను పట్టించుకోకుండా నడుస్తూ గేటు దాటింది.

రఘురామ్, మామతో కలిసి వెంటనే నడుస్తూ, ‘ఏడికి భాగ్య ఈ చీకట్లో’

‘పోలీన్ స్టేషన్కు. చీకట్లను ఇప్పుడే కద పగలగాట్టి వెలుగు లోనికొచ్చింది” అంటూ నడుస్తూటే, చేసేది లేక అనుసరించారు.

- - -

మారణాయిధంతో స్వయంగా నేరాన్నంగికరించి లొంగిపోయిన భాగ్య స్టేట్మెంట్సు రికార్డు చేసి, కోర్టులో హోజరు పరిచారు పోలీసులు.

‘ఏందమ్మా ఎందుకట్లా చట్టాన్ని చేతిలోనికి తీసుకున్నావు. పోలీసులున్నరు, న్యాయ స్థానాలున్నవనీ తెలియదా నీకు.’

ఆ వ్యవస్థలన్నీ ఉన్నయనీ, అవెట్లున్నవో తెలును యువరానర్. ఎన్నడో ఎంతకాలానికో వచ్చే న్యాయమే గావచ్చు.

అంతదాన్న ఎదురు చూసే ఓపిక లేదు సార్. ఆలస్యంగా దొరికిన న్యాయం నిరాకరించినట్టేయనీ మీ కలియుగ న్యాయ సూత్రమే యువరానర్. అందుకే భారతంలో కృష్ణ పరమాత్ముడినే ఆవాహన చేసుకొని అందుబాటులో అందిన చక్రాయుధంతోనే నా న్యాయాన్ని సేనే సాధించుకున్న సర్!

‘ఇది ద్వాపరయుగం కాదు. బాగా చదివిందానివే. ఇది కలియుగం!..’ గట్టించినట్లుగా, ‘..యుగాన్ని బట్టి ధర్మం మారుతది. ఈ యుగ ధర్మాన్ని బట్టి పర్వతిని అతిక్రమించినవ్. నీవు చేసింది క్షమించరాని నేరం. నీకు శిక్ష ఖరారు చేసేముందేమైనా చెప్పుదలుచుకుంటే చెప్పు.’

బా నేను కలినమైన శిక్షకు అర్పుకూలినే.

ఐతే నేనింకో హత్య చేసిన. అది నా కూతురు, ఒకే ఒక్కకూ...,’కొన్నిక్షణాలు తలదించుకుని ఉచికి వస్తున్న దుఃఖాన్ని నియంత్రించుకుంటూ, ‘నా ..కూతురు అమలనూ చంపిన. రెండుహత్యలు.’

జ్ఞాని నిరుత్తరుడై, క్షణాల్లో దిగ్రాంతి నుండి తేరుకొని, ఈవిడను సైకియాట్రిస్టుకు చూపించి వారం రోజుల్లో మళ్ళీ హజరుపరచండని ఆదేశించాడు.

వారం తరువాత నేరస్థరాలితో సహా సైకియాట్రిస్టునూ ప్రవేశపెట్టారు.

‘భాగ్యులక్ష్మి అనే ఈవిడ సరిట్యున మానసిక స్థితిలోనే ఉంది. ఆవిడ నాకిచ్చిన బిడ్డ ఈ వాగ్మూలప్రతిని, మెడికల్ రిపోర్టులనూ చూడండి యువరానర్.’

జడ్జ అందించిన రాత పైల్ ను చదివి,

‘ఏందమ్మా నీ ఈ వైఖరి?..’ఆగ్రహిస్తూ ‘బటికే బిడ్డనూ చంపుకుంటవ్. ఆవిడకో రెండుస్నరేండ్ల పాప ఉండనీ తెలుసు. అల్లుడినీ చంపుతవ్. అంతా నీ ఇష్ట మేనా:’ గద్దించాడు.

‘క్షమించండి యువరానర్. అసలు బతకడానికి జీవితమైతే మనుషులకు పెళ్ళిందుకు సర్? బతకడంలో జీవించడంలో ఇంకేమీ లేదా? ఆ ఉన్నదాన్ని లేకుండా చేసి, నిత్య స్ఫురియంతఱ వత్తిది, అవమానాలతో బతికుతూ చావమనే కదా రామలక్ష్మిలు శూర్పవం ముక్కు చెవులు కోసి విడిచి పెట్టింది.

ఇరవైపేళ్ళ పిల్ల. ఎంతలేదన్నా ఇంకో ఇరవై ఏళ్ళ పాటు మగపాడి అవసరమైన పిల్ల. అదేమీ లేకుండా ఉన్న బిడ్డ కూడా తన తల్లేని గుర్తించలేక దగ్గరకు చేరలేని జీవితం ఎందుకనిపించింది. ఆవసరం లేదనిపించింది సర్. అందుకే మొదట ఆమెనూ, తర్వాత ఆమెనా స్థితికి నెట్టిన అతన్నీ చంపిన యువరానర్. నేనే శిక్షకైనా సిద్ధమే. రెండు సార్లు ఉరితీయమని శిక్ష ప్రకటించండి సర్! నా బిడ్డ లేని జీవితం నేనై నేను చంపుకున్న నేరాన్ని గర్తు చేసికుంటూ బతికే జీవితం నాకొద్దు సార్. నా..నాకు మరణ శిక్ష..వీడి కలినమైన మరణ శిక్ష వేయండి సా..ర్’ వెక్కుతూ బోనులో కుప్పకూలింది.

కోర్టులోని జనం లాయర్లతో పాటు నిశ్చేష ప్యాలెన నిశ్చబ్ధ స్థితిలో జడ్జ కేసును పై కోర్టకు సిఫారసు చేసి ఆ రోజుకిక కోర్టు వ్యవహరాన్ని ఆపివేస్తున్నానని ప్రకటించి నిప్పుమించాడు.

T

‘నడుస్తున్న తెలంగాణ’లో

మీ ప్రకటనలకై సంప్రదించండి

చివరి కవర్(కలర్లో పూర్తి పేజీ) : రూ.40,000

రెండవ కవర్(కలర్లో పూర్తి పేజీ) : రూ.35,000

మూడవ కవర్(కలర్లో పూర్తి పేజీ): రూ.30,000

పూర్తి పేజీ(బ్లక్ అండ్ వైట్) : రూ.25,000

ప్రజా కళారూపాలు-సామాజిక అధ్యయనం-పరిరక్షణ

జమ్ముడి మహాందర్

సమాజం నిత్య చలనశీలమైనది. సమాజం అంటే ప్రజలు. శ్రమజీవులు. కళలు శ్రమలో భాగంగానే పుట్టాయి. శ్రమ నుంచి తాత్కాలిక విరామం దొరికినప్పుడు కష్టాన్ని మరిచి పోవడానికి, కష్టంతో పాటు నడవడానికి కళలు ఉపయోగ వద్దాయి. ఈ కళలు సామాజిక ప్రయోజనం దృష్టో ప్రతిఫలించినప్పుడు అవి ‘ప్రజా కళారూపాలు’ అవుతాయి. అటువంటి కళలకు సామాజిక ప్రయోజనం ఉంటుంది. ఈ కళలు ప్రజలవైపు, సమాజం వైపు, పీడితుల వైపు నిలబడ్డప్పుడు అవి నిజమైన ‘ప్రజా కళలు’ అవుతాయి. ఇవి ప్రజలను చైతన్యవంతం చేస్తాయి. వారిని అభ్యర్థయం వైపుకు నడిపిస్తాయి. ప్రశ్నిస్తాయి. కలబడుతాయి. చివరకు విజయం సాధించే దిశకు కదులుతాయి. ఈ చర్యల వల్ల సామాజిక ప్రయోజనం సెరచేరుతుంది. సమాజం చైతన్యవంతం అవుతుంది. ఇప్పుడు వీటి అస్తిత్వానికి ప్రమాదం ఏర్పడింది. సామాజిక ప్రయోజనాన్ని అశించే కళలు ఒకవైపు, దానికి తగ్గట్టు సన్నద్ధం కాని సమాజం మరొకవైపు. అన్ని వైపుల నుండి దాడులు చేసే మత, కుల, భూస్వామ్య, పెట్టుబడిదారి భావనలు. ఇన్ని అటంకాల మధ్య ప్రజలను సమూహిక చైతన్యవంతం చేయాలంటే వీటి మధ్య వైరుధ్యాన్ని అధ్యయనం చేయాల్సి ఉంటుంది.

1. కళలు - వాటి పుట్టుక:

కళలను అధ్యయనం చేయడమంటే సమాజాన్ని, అందులోని సామాజిక వైవిధ్యాన్ని, అంతరాలను అధ్యయనం చేయడం. అంతిమంగా మన గురించి మనమే అధ్యయనం చేయడం. మానవుడు తన పరిణామ క్రమంలో ఆహార సేకరణ దశ నుండి ఆహారాన్ని ఉత్పత్తి చేసే దశకు చేరుకున్నాడు. ఆహార ఉత్పత్తిలోని మాలిక సూత్రాన్ని మానవుడు తన అనుభవం ద్వారా తెలుసుకున్నాడు. తద్వారా గుంపులుగా జీవించడం, కుటుంబ వ్యవస్థలు, ఆచారాలు, సంప్రదాయాలు, కష్టాలు, సుఖాలు, భాదులు, సంతోషాలు, కోపం, ఈర్ష ద్వేషాలు అయిన భావనలు తన మనస్సులో చోటు చేసుకున్నాయి. తన జీవితంలో భాగంగా

ఉన్న అంశాలు, తనకు అనుభవంలోకి వచ్చిన వివిధ అంశాలను ఇతరులకు చేరవేసే క్రమంలో కళలు పుట్టాయి. పనిలో భాగంగా ఉండి మొదటిసారి చెప్పినదాని కంటే రెండవసారి చెప్పడానికి ప్రయత్నం చేసినప్పుడు కళాత్మకత చోటు చేసుకుంటుంది. విషయావగాహన ఉన్నప్పుడు విషయాన్ని కాస్త కళాత్మకంగా బోధించడం మానవ మైజం. తన కళలో చూసిన వాటికి రూపం కల్పించే క్రమంలో మొదటగా చిత్రకళ ఏర్పడింది. తర్వాత సైగలు, భాష ఏర్పడింది. భావ వ్యక్తికరణకు ఒక మాధ్యమం దొరికింది. వాటి పరిణామ క్రమమే కళలకు పునాది అయ్యాయి. కళలు పరిణామ క్రమం చెందినా ఏనాటి కళలు ఆనాటి సమాజంలోని సంస్కృతి, వికాసాలను ప్రతిచించిస్తాయి. సమాజం కోరుకున్నట్లుగా కళ రూపాంతరం చెందుతుంది. సమాజం మార్పి చెందాలని కళ ఆశిస్తుంది. ఈ రెండు పరస్పర ప్రభావితాలు.

ఆంగ్రంతోని Art అనే పదానికి తెలుగులో ‘కళ’ అనే సమానార్థకం ఉంది. “భావము అనబడు ముడి పదార్థమును భవము అను నిర్మిత రూపంలోకి మార్పించిచుటయే కళ. కనుక కళ అనునది గతిశీలము. కళ అనునది భవము. కళ అనునది వికృతి. కళ అనునది నిర్మిత రూపము. కళ అనునది సృజన.” (సంజీవ్ దేవ్, సూర్య దేవర., చిమక్కర్తి శేఖరిరావు. పుట: 01).

“కళను నిర్వచించమంటే, ఒక ప్రదర్శన ద్వారా ఒక ప్రయోజనం సాధించడానికి అతి సుఖమైన మార్గం ఏదైతే వుందో అది శిల్పమనీ, ఆ శిల్పం వల్ల ఆ ప్రదర్శనానికి కలిగే లక్షణం కళ అని చెబుతాను” (కుటుంబరావు, కొడవలీగంటి. 1999: 68) అని నిర్వచించారు.

“బుధి సూక్ష్మతను ఉపయోగించి మనిషి కల్పించేది కళ. ఈ కళ భావనాశక్తిని రేకెత్తిస్తుంది. మనస్సులో ఏర్పడ్డ దృశ్యాన్ని సృష్టించే ప్రయత్నమే కళ అనవచ్చ.” (శ్రీనివాస్ యాదవ్, దూదిమెట్ల. 2017:08)

2. కళల ప్రయోజనం:

కళలకు ఏమైనా ప్రయోజనాలు ఉంటాయా? అనే ప్రశ్నతో మనం మొదలవ్వాలి. కళ కళ కారకే, లేదా కళ ప్రజల కారకే అనే రెండు ప్రథానమైన చర్చలు సాహిత్యాలోకంలో ఉన్నాయి. అందరు కేవలం ఈ రెండు ప్రయోజనాల గురించే ఎక్కువగా చర్చిస్తున్నారు కానీ ప్రతి కళకు ఒక స్వీయ స్వభావ చైతన్యం ఉంటుందన్న విషయాన్ని చాలా మంది పట్టించుకోలేదు. ఈ విషయాన్ని చర్చించాల్సిన అవసరం ఉంది. ప్రతి కళకు ఉన్న స్వీయ స్వభావ చైతన్యం ప్రజలకు అండగా ఉండి నమాజంలో, వ్యవస్థల్లో వారి సామాజిక ప్రయోజనం నెరవేర్పటంలో భాగస్వామ్యం అవుతాయి. వాస్తవానికి ప్రతి కళకు ప్రయోజనం ఉంటుంది. యంత్ర కళలైనా, ప్రజా కళలైనా. ఆ ప్రయోజనం ఎవరివైపు ఉన్నది అన్నది గమనించాల్సిన అంశం.

“సహమైన సమాజంలో తిండి, గుడ్డలాగే కళలు కూడా ప్రజల అవసరాలను తీర్చేవిగా ఉండాలి. జీవితాన్ని సమగ్రంగా అర్థం చేసుకోవడం, జాతి యొక్క అభ్యర్థయానికి యథాశక్తిగా సాయపడటం, అనుక్షణం పెరిగే విజ్ఞానాన్ని ఉపయోగ పరుచుకోవడం, ప్రవర్తనలో అవసరమైన మార్పులు సాధించటం ప్రజలందరికీ అవసరం. ప్రజల సంస్కృతీ ఎంతగా అభివృద్ధి అయితే సమష్టి జీవితం అంతగా అభివృద్ధి చెందుతుంది.” (కుటుంబరావు, కొడవటిగంటి, 1999: 80)

సామాజిక ప్రయోజనాన్ని, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యాన్ని సమన్వయించే నిజమైన కళ. అప్పుడే కళలు నిజమైన ప్రజాస్వామిక వాదులను తయారుచేయగలుగుతుంది.

3. ప్రజా కళలు - ప్రజా కళాకారులు:

ప్రజల చేత, ప్రజల కొరకు, ప్రజలు నిర్మించిన కళలను ‘ప్రజాకళలు’ అనవచ్చు. అన్ని కళలను ప్రజలే నిర్మిస్తారు. వీటిని విస్తృతార్థంలో ‘జానపద కళలు’ అని అంటారు. కానీ కళలు నిరంతరం ప్రజల వైపు అంటే పీడితుల వైపుకు నిల్చున్నప్పుడు అవి నిజమైన ప్రజా కళారూపాలుగా గుర్తించాలి ఉంటుంది. ఈ నేపథ్యంలో జయధీర్ తిరుమలరావు గారి మాటలను గుర్తుచేసుకోవాలి. “ప్రజలే కవులై, కళాకారులై ప్రదర్శించే కళా రూపాల్సి ప్రజా కళారూపాలనడం సబబు. ఐతే ఈ పరిధిని మరింత పెంచక తప్పదు. ప్రజల కోసం ఉపయోగపడే ప్రదర్శనలు కూడా ప్రజా కళారూపాలే. అంతే కాని ప్రజా వ్యతిరేక భావాలను ప్రజలచేతే చెప్పించే కళా రూపాలు ప్రజా

కళారూపాల కిందకు రావు. వీటిలో కొన్నింటిని జానపద కళా రూపాలని కొందరు పిలుస్తున్నారు. ఐతే ప్రజా కళారూపాలలో కలుస్తున్న కాలుఖ్యం గుర్తించకపోతే వీటి అధ్యయనం అనంపూర్తిగానే ఉంటుంది. ప్రజా కళారూపాలలో ‘ప్రజా’ పదం రాజకీయమైన ఒక ప్రయోజనాన్ని ఉద్దేశిస్తుంది. జానపద పదానికి రాజకీయార్థం లేదు. విస్తృతార్థం తప్ప” (తిరుమలరావు, జయధీర్, 1987: 9)

“ఇప్పుడున్న సమాజం దోషిది సమాజం. ఆ దోషిది కులపరమైంది కావచ్చ. లింగ, ప్రాంత, ఆర్థిక, మత, జాతి పరమైంది కావచ్చ. ఆ దోషిది పోగొట్టుడానికి ఒక మనిషి ఇంకాక మనిషిని దోషిది చేయడానికి అవకాశం లేని వ్యవస్థ కోసం పోరాడే జనాలకు అండడండగా తమ కళా రూపాలను తయారు చేసే వారిని, ప్రదర్శించే వారిని ‘ప్రజా కళాకారులు’ అంటాము. ఇప్పుడున్న సమాజం ఏ కొంచెం ముందుకు పోవడానికి తమ కళారూపాలను ప్రదర్శించే వారైనా ప్రజా కళాకారులని అంటాము” (సుమిత్ర, 2015: 33)

భారతీయ సామాజం వివిధ వర్గాలుగా, కులాలుగా విడిపోయి నిరంతరం దోషిదికి గురవుతున్నది. చైతన్యలేమితో బాధ పడుతున్నది. పాలితులుగా ఉన్న మనం కలిసి లేకపోవడం మూలంగా కుల, మతాలను తమ రాజకీయ స్వార్థం కోసం ఉపయోగించుకుంటున్న అనేక మంది చేతుల్లో నిరంతరం బలి అవుతునే ఉన్నాం. ఎవరి శపాలను వారే మోస్తున్నాం. చిన్నపాటి లక్ష్మీలతో సంతృప్తి చెంది, సుదూర లక్ష్మీలను అలక్ష్మి చేస్తున్నాం. ఇటువంటి సందర్భంలో మనం సామాజిక పోరాటాలలో ఎంత చైతన్యంగా పాల్గొంటున్నామన్నది మన చైతన్యం మీద ఆధారపడి ఉంటుంది. ఈ చైతన్యం సమాజ పురోగమానానికి ఏ మేరకు తోడ్పడినా, ఆ వైపుకు తమ కళలతో చైతన్యం చేసిన ఆ కళాకారులను ప్రజా కళాకారులనే పిలవాలి.

4. ప్రజా కళారూపాలు-సామాజిక అధ్యయనం:

సామాజిక అధ్యయనం అంటే వైరుధ్యాల అధ్యయనం. కుల వర్గ సమాజంలో కళలకు కూడా కులాలు, మతాలు, ప్రాంతాలు అనే వివక్షతలు ఉంటాయి. కళా ప్రదర్శనల్లో లింగ వివక్షత కూడా ఉంది. ఇన్ని అసమానతలు కలిగిన కళలు ఏకం కాగలవా? కాగలవు. ఏకం కావాలని సమాజం కోరుకుంటున్నది. సమాజం కోరుకున్నట్టు కళలు రూపాంతరం చెందుతాయి. ఆ ప్రయత్నం చేయాలి. ఈ అవసరాన్ని

ప్రజాస్వామికవాదులు, ప్రజా కళాకారులు, సాంస్కృతిక సంఘాలు గుర్తించాలి. వారిని సామూహిక పరచాల్సిన బాధ్యత ఉన్నది.

సామాజికానికి, సామూహికానికి మధ్య విభేదాలు ఉన్నాయా అనే ప్రశ్న వేసుకుంటే భిన్న ఆస్తిత్వాలు గల ఈ సమాజంలో సామాజికత అనేది ఏ వర్గాలకు ఆ వర్గాలు, ఏ కులాలకు ఆ కులాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని చూడాల్సి ఉంటుంది. నేటి సమాజంలో కళలు సామాజిక స్వహాను కల్పిస్తానే సామాజికతత్త్వం అత్యున్నత రూపమయిన “సామూహికం” అనే భావన కిందికి కళలు మార్పు చెందాల్సిన అవసరం ఉంది. జయధీర్ తిరుమలరావు కళా రూపాలను ఒకే వేదిక మీదకు తెచ్చి, వారిని సామూహిక ప్రదర్శనకారులుగా తీర్చిదిద్దే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

ప్రజా కళారూపాలు సమాజంలో ఉండే అనేక సమస్యల మీద నిరంతరం పోరాటం చేస్తునే ఉంటాయి. ప్రజలు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను, ప్రభుత్వాలు చేసే కుటులను ప్రశ్నిస్తానే ఉంటాయి. కనుక కళలు సామూహిక లక్ష్మం కొరకు పనిచేస్తున్నాయి. సమాజంలోని వివిధ ఉద్యమాలు, పోరాటాలు, సామాజిక, సాంస్కృతిక, సాహిత్య ఉద్యమాలలో ప్రజా కళారూపాలు, అచి సృష్టించిన సాహిత్యాన్ని అధ్యయనం చేయాల్సి ఉంటుంది.

ప్రజా కళలు-స్వియ అస్తిత్వ చైతన్య భావనలు:

ఏ సామాజిక చలనం అయినా సాహిత్యాన్ని, కళలను ప్రభావితం చేస్తుంది. ఆ చలనాన్ని చైతన్యంగా మార్చి తిరిగి ప్రజలకు చేరవేసేవి కళలు. అట్లా ఈ కళలు ప్రజాకళలుగా రాజకీయర్థంలోకి రాక మనుపే అవి చైతన్యం కలిగి ఉన్నాయి. స్థానిక, ప్రాంతీయ ఆధిపత్యాన్ని తిరస్కరించాయి. పోరాటం చేశాయి. పోరాటంలో పాల్గొన్న వారిని నిలబెడుతూ సమాంతర సాహిత్యాన్ని సృష్టించాయి. ప్రతి కళారూపాన్ని తమదైన జీవనంలోంచే తయారు చేశారు. తమ నిత్యజీవితంలో భాగమైన పశువుల నుండి మాదిగలు డప్పులు తయారు చేశారు. కురుమ గొల్లలు తమ మందలోని మేకల చర్చం నుండే దోలు వాయిదాన్ని సృష్టించారు. చర్చాన్ని నేర్చుగా వాలిచి, వాయిద్యంగా తయారు చేసుకున్నారు. తమ తమ కుల సంప్రదాయంలో భాగంగా చాలా కళలు ఉన్నాయి. ఇప్పటికి కొన్ని కళలు బతికి ఉన్నాయంటే కులాలు వాటిని తమ వాటిగా గుర్తించుకోవడమే. కనీసం ఈ రూపంలోనైనా కళలు, బితుకుతున్నాయని ఒకింత ఆనందమే అయినా ఈ కళలు,

కళాకారులు కుల స్వభావాన్ని వదిలి, కులం పట్ల స్వహాను పొంది ప్రజలందరిని సామూహిక పరచాల్సిన అవసరం ఉంది. మొదటి తరం జానపద పరిశోధనల్లో ఎక్కువ శాతం పాటలు, శ్రామిక గేయాలు, రామాయణపు పాటలు మొదలైన వాటి సేకరణ పరిశోధనలుగా సాగాయి. కానీ ప్రతి కళకు ఉండే భిన్నమైన నిర్మాణ పద్ధతులు, వైవిధ్యాలు, సామాజిక స్థితుగతులలో కళల ప్రతిఫలనం అన్న అంశాలపై ఇంకా చర్చ జరగలేదు.

ప్రజా కళలు-సామాజిక, సాహిత్యోద్యమాలు:

ప్రపంచ వ్యాప్తంగా ప్రజా కళారూపాలు, ప్రజా శక్తులే రెండవ ప్రపంచయుద్ధ సమయంలో ఫాసిజాన్ని నిర్మాలించడానికి కృషి చేసినవి. సంపదపై అజమాయిషి గల నాయకులూ, సామ్రాజ్యవాదులూ ఫాసిజానికి ప్రత్యక్షంగా సహకరించారు. అయినా సమాజంలోని ప్రజా కళారూపాలు ఫాసిజాన్ని ప్రశ్నించాయి. పాటలు కట్టాయి, ఆడాయి. ఫాసిజానికి వ్యతిరేకంగా కపులు తమ కలాలను కదిలించారు. సుంకర సత్యనారాయణ “స్థాలిన్ గ్రాడ్ యుద్ధం” అనే బుర్ర కథను రాశారు. హిట్లరును ఉద్దేశించి పాటలు వచ్చాయి. “మిట్టిపదే హిట్లరయ్యా”, “అయ్యా హిట్లరూ” అనే పాటలు వచ్చాయి. సుంకర సత్యనారాయణ సమాజంలో జాతీయాలను తన పాటల్లో ఉపయోగించాడు. “మానవతీమఱలనుబట్టి నానా హింస పెట్టినదుకు ఆనవాలు మరణమేనని” రాశాడు.

మొదటి నుండి మన దేశంలో సామ్రాజ్యవాద వ్యతిరేక ఉద్యమాలు బలపడ్డాయి. జమిందారీ, భూసేవ్యమ్య, సెప్రొజ్య్య వాద సంస్కృతికి వ్యతిరేకంగా పోరాటాలు జరిగాయి. ప్రజా శక్తులను కూడగట్టి వారిలో చైతన్యం నింపడానికి ప్రజా కళారూపాలు ఉపయోగపడ్డాయి. స్వరాజ్యం వచ్చాక పరిస్థితులు మారిపోయాయి. ప్రజా కళాకారులపై నిర్వంధం పెరిగపోయింది. “మా భూమి నాటకం”, “సీతారమారాజు బుర్రకథ”ను నిప్పించారు. వాస్తువానికి ప్రజానాట్యమండలి వేసిన కళా రూపాలను చాలామంది కమ్మునిస్టు వ్యతిరేకులు కూడా చూసి స్పందించారు. గూడవల్లి రామబ్రహ్మంగారు కమ్మునిస్టు వ్యతిరేకి అయినా నాజర్ బుర్రకథ విని ఆయనని హత్తుకుని ఆయన స్పందనను తెలియజేశారు. మా భూమి నాటక ప్రదర్శన మధ్యలో కళావెంకట్రావు గారు ఆ నాటకాన్ని ప్రశంసిస్తూ ప్రసంగించారు.

ప్రతి ఉద్యమానికి కార్బ్రైక్సైట్రం సమాజం. తెలుగు ప్రాంతాలలో వచ్చిన సంఘ సంస్కరణోద్యమైనా, జాతీ

యోద్యమైనా, అభ్యర్థయోద్యమం, విష్ణవోద్యమం, అస్తిత్వవాద ఉద్యమాలలో ప్రజా కళారూపాలు ఎనలేని కృషి చేశాయి. పై వాటిలో స్త్రీవాద మైనారిటీ ఉద్యమాలు కళారూపాలను ఏ విధంగా వినియోగించు కుంటున్నాయి అనే అంశంపై ఇంకా స్పష్టమైన నిర్ధారణలకి రావాల్సి ఉంది. ఈ రెండు ఉద్యమాలలో సామాజికంగా ప్రజా కళారూపాలను ఎక్కువగా ఉపయోగించుకోలేదు. మైనారిటీలు మైనారిటీగా ఉండడం వల్ల సాహిత్యంలో వచ్చినంత ధిక్కార స్వరం ఆ సమూహంలో ప్రజా కళారూపాలలో వ్యక్తం కాలేదు. దానికి కారణం వారి సమూహం అత్యల్పమై ఉండడం. కానీ స్త్రీవాద ఉద్యమం ప్రపంచ జనాభాలో సమానంగా ఉన్నప్పటికీ వారు సాహిత్యంలో వేసినంత ప్రభావం కార్బ్రైట్రం అయిన సమాజంలో వేయలేకపోయింది. అభ్యర్థయ, విష్ణవ వాదులు స్త్రీవాద కోణంలో ప్రజా కళా రూపాలను వ్యక్తికరించారు. ఈ వైరుధ్యాన్ని ప్రజాస్యామ్యవాదులు సామాజిక అభ్యర్థన్నతి కోరుకునేవాళ్లగా వీటిని అధ్యయనం చేసి స్త్రీ వాద అభ్యర్థన్నతి కోసం తోడ్పదాల్చిన అవసరం ఉన్నది.

అటు సాహిత్య రంగంలో, సాంస్కృతిక, రాజకీయ రంగంలోనూ స్పష్టమైన అవగాహన కలిగిన ఉద్యమాలు సమాజంలో అత్యంత ప్రభావం వేయగలుగుతున్నాయి. వీటికి ప్రత్యక్ష ఉదాహరణగా విష్ణవ, దళిత, ప్రాంతీయ అస్తిత్వోద్యమాలను గుర్తించవచ్చు

ప్రజా కళాకారులకి సామాజిక, రాజకీయ లక్ష్మింతో పాటు సాహిత్య, సాంస్కృతిక లక్ష్మిం కూడా ఉంది. ప్రజా కళారూపాలను ఉద్యమాలలో ప్రతిఫలింపజేసిన ప్రజా నాట్యమండలి ఈ విషయంలో ఆదర్శంగా నిలుస్తుంది. తితిదే వారు తమ ఇరవై వేల మంది కళాకారులకు సరైన అవకాశాలు కల్పించకుండా చేసినప్పుడు ప్రజా నాట్యమండలి వారితో నిరసన కార్యక్రమాలు నిర్మించింది. తమ లక్ష్మీలకు భిన్నంగా వని చేస్తున్న కళాకారులైనప్పటికీ కళా హృదయంతో ఆలోచించి తన సామాజిక బాధ్యతతో పాటు, అధ్యయన విస్తృతిని ఈ సంఘటన తెలియజేస్తుంది.

సాంస్కృతికోద్యమం అంటే ప్రజా కళారూపాలను, కళలను బతికించుకోవడం, కళారూపాలను తయారు చేసుకోవడం మాత్రమే కాదు. విశాల ప్రజారాశుల ఆలోచనలపై, ఆచార వ్యవహారాలపై పాత సమాజానికి సంబంధించిన అన్ని రకాల మూర్ఖనమ్మకాలను అవి వేస్తున్న ప్రభావాన్ని తొల

గించడం, నూతన ప్రజాస్యామిక సమాజానికి అనుకూలమైన సాంస్కృతిక వాతావరణాన్ని సృష్టించేదిగా ఉండాలి. ఇవి ప్రజా కళారూపాల లక్ష్మిం కావాలి.

సమాజం నిత్యం అనేక కుదురులతో బెంబేలెత్తుస్తుది. మార్కెట్ వలయంలో చిక్కుకున్న మనిషి స్వీయ అస్తిత్వాన్ని కూడా కోల్పోతాడు. అప్పటివరకు తన జీవితంలో భాగమైన ప్రతీది నెమ్మిదిగా దూరం అవుతుంటాయి. అలా దూరం అవుతున్న వాటిల్లో కళలు ప్రధానమైన అంశం. కళలు అంత రిస్టాన్యూయిన్నా, కళల స్వరూప స్వభావాల్లో వివరీతమైన మార్పులు వస్తున్నాయిన్నా అవి మనిషి మనుగడను, మనవ పరిణామ క్రమంలోని వివిధ రశలను కోల్పోతాడని అర్థం. మొత్తానికి మనిషి జీవితం, సామాజిక జీవనం డబ్బు పాలుతాగి పెరిగిన పిల్లల జీవితంగా మారుతుంది. మనిషి ఇలా జీవన మాధుర్యాన్ని కోల్పోతాడు అనడంలో ఎటువంటి సందేహం లేదు.

ప్రాచీన కాలం నుండే జానపద సాహిత్యాన్ని శిష్టాల్చి అగ్రవర్షాలు ఈసందించుకున్నాయి. ప్రాచీన జానపదకళలకు అంటరానితనాన్ని అంటించారు. అది నేటికి కొనసాగుతున్నది. కళలు ప్రజాకళలుగా మారదానికి మనువాదం సృష్టించిన కులవ్యవస్థ, అసలు కళలే లేకుండా చేసే ప్రపంచీకరణ అడ్డుతగిలాయి. వీటిని ఎదుర్కొనే సందర్భంలోనే కళలను సామాజిక కళలుగా మార్చిన ఘనత వామపక్ష భావాజాలాలకు, వాటి నాయకత్వానికి దక్కుతుంది.

సామ్యవాద సిద్ధాంతాల వల్ల ఈ కళా రూపాలు మరొక్కు సారి ప్రజల కోసం ఒక కొత్త శక్తితో పని చేయడం ప్రారంభించాయి. బుర్రకథ, గొల్ల సుద్ధలు, వస్తువు ప్రదర్శన రశాలలో సామాజిక ప్రయోజనం దృష్టాన్త మార్పు చేసుకున్నాయి. ఒకప్పుడు కులదేవతలు, కుల కథలు గానం చేసిన కళా రూపాలు సైతం సామాజిక వస్తువుని స్వీకరించి ప్రజలను సమూహింగా మార్చే ప్రక్రియను ప్రారంభించాయి.

ప్రజా ఉద్యమాలలో కళలు ఉన్నతమైన పొత్రను పోషించాయి. ఉద్యమించాయి. ప్రజా కళలు అప్పటివరకు లేని కొత్త ఇతివృత్తాలను తీసుకొని, కొత్త రూపాలతో ప్రదర్శనలు ఇచ్చాయి. ఈ పద్ధతుల వల్ల తమ స్వీయ కళల అస్తిత్వాన్ని కోల్పోతున్నాయన్న స్వపూ కలిగినప్పటికీ కళలకు అంతిమ

ప్రయోజనం ప్రజలను చైతన్యపరచడమే అని నిర్ణయించు కున్నాయి. ముందుకు నడిచాయి. మార్పును అంగీకరించాయి.

కళలు ప్రజా కళలుగా రూపొందిన తర్వాత కుల, మత, ప్రాంత విభేదాలను తొలగించుకుని ప్రజలను చైతన్యవంతం చేసాయి. కానీ క్షేత్ర స్థాయిలో ఇటువంటి వరిస్తిని అంచనావేయడంలో ప్రగతిశీల, విష్వవ భావజాలాలు కొన్ని ఆటుపోట్లకు గురైన మాట వాస్తవమైనప్పటికీ, ఆ లోటును భర్తి చేసేందుకు కృషి చేసింది మళ్ళీ వీళ్ళే.

ప్రజా కళలు - నేటి సమాఖ్య, పరిరక్షణ:

నేటి ఆధునిక యుగంలో సామ్రాజ్యవాద భావనలు పెరిగిపోయి, ప్రపంచీకరణ ప్రభావం ప్రజ్యారిల్లిన తరణంలో కళలు తమ పూర్వ వైభవాన్ని కోల్పోతున్నాయి. వాటి నిర్మణంలో, సామాజిక వైవిధ్యాలలో మార్పులు చోటుచేసుకుంటున్నాయి. ఇటువంటి సందర్భంలో బద్ధిజీవులుగా మన పాత్రను పునః సమీక్షించుకోవాల్సిన సందర్భం ఇది.

ప్రతి సమాజం అభివృద్ధి చెందాలి. ఆధునికరించబడాలి. కానీ, ఆ అభివృద్ధి, ఆధునికత ఎలా అర్థం చేసుకోవాలి అన్న అంశంపై మనకు స్పష్టమైన అవగాహన ఉండాలి. సమాజంలో మార్పులు వస్తే అవి సాహిత్య, కళా రంగాలను కూడా ప్రభావితం చేస్తాయి. ఇప్పుడు సమాజంలో సంభవించే అనేక వరిస్తితులు కళల్లోని ఉపరితల అంశాలను కాకుండా పునాది విషయాలను కూడా ప్రభావితం చేస్తున్నాయి. భూస్వామ్య సమాజం క్రమంగా పెట్టుబడింది సమాజంలోకి ప్రవేశించింది. ఇది నేటి సమాజాన్ని దాని మూలాలను కబిలిస్తున్నాయి. అభివృద్ధి ముసుగులో ప్రవేశించిన అనేక ప్రజా వ్యతిరేక విధానాలకు (వాళ్ళకు ప్రస్తుతం తెలియకపోయినా, మార్పులు ప్రస్తుత జీవనానికి అటుంకం కలిగించకపోయినా మానవ సంబంధాల విధ్వంసం ద్వారా అనుభవంలోకి వస్తాయి) ఇక్కడి ప్రభుత్వాలు, రాజ్యాంగం, స్వపరిపాలన వ్యవస్థ, న్యాయ వ్యవస్థలు దాసోహం అయ్యాయి. అభివృద్ధి పేరుతో సమాల వినాశనాన్ని ఆప్యోనిస్తున్నాం. ఇలాగే జరిగితే మన కళలను, సంస్కృతినీ, మానవ సంబంధాలను కోల్పోవడానికి మనందరం సిద్ధంగా ఉండాల్సి వస్తుంది. ఈ వినాశనాన్ని గర్తించిన మేధావులు, ప్రతిఫుటనా శక్తులు కొద్దిమేర పని చేస్తున్నా, లోతైన విశ్లేషణ చేయడంలో, ప్రజలకు సిద్ధంతపరమైన అవగాహన కల్పించడంలో విఫలం అవుతున్నారని చెప్పచ్చు.

గ్రామీణ వాతావరణంలో నిర్ధిష్ట సందర్భంలో, నిర్ధిష్ట క్రోతల కోసం మాత్రమే ప్రదర్శించే కళలు, చేప్పే కథలు ఉంటాయి. వీటిని ఆయా సందర్భాలలో, ప్రాంతాలలో ప్రదర్శించినప్పుడు వాటి పేరు అదే ఉన్నా దాని స్వభావంలో, రూపంలో, కథలో మార్పులు చోటుచేసుకుంటాయి. కళల్లో మాభికమైన సంప్రదాయం ఎక్కువగా ఉండటం వల్ల చాలా తొందరగా తన మూల స్వభావాన్ని కోల్పోయే ప్రమాదం ఎక్కువగా ఉంది.

కనుక ఇక్కెన్నా బద్ధిజీవులు ఈ సమస్యలను చాలా స్పష్టంగా సమాజానికి తెలియపరచాలి. వాటి బారి నుండి ప్రజా కళలను కాపాడుకునే బాధ్యత ప్రతి ఒక్కరిపైనా ఉన్నది.

ఉపయుక్త గ్రంథమాచి:

1. కుటుంబరావు, కొడువటిగంటి. “సంస్కృతి వ్యాసాలు”. పైదరాబాద్: విష్వవ రచయితల సంఘం, 1999.
2. తిరుమలరావు, జయధీర్(సం.క). “తెలంగాణ పోరాట పాటలు”. పైదరాబాద్: సాహితీ సర్కిల్, 1990.
3. తిరుమలరావు, జయధీర్., గూడూరు మనోజ. “మూలధ్వని”. పైదరాబాద్: తెలంగాణ రచయితల వేదిక, 2019.
4. తిరుమలరావు, జయధీర్. “జానపద సంస్కృతి కళలు-గతం, వర్తమానం”. (అముద్రితం).
5. దండెం, ఎన్. ఎం. (సంపా) “శబ్దం”(మాన పత్రిక). పైదరాబాద్: ప్రజా కళామండలి పబ్లిక్స్యూన్స్, సెప్టెంబర్ ప్రప్తేక సంచిక, 2018.
6. వెంకటేశ్వరరావు, కానూరి. “కళలు-సంస్కృతి”. అంధ్రప్రదేశ్: అరుణోదయ సాంస్కృతిక సమాజ్య, 2005.
7. సంజీవ్ దేవ్, సూర్యదేవర., చిమక్కర్ శేఖరిరావు. “లలిత కళల సమీక్ష- వికాస చరిత్ర”. పైదరాబాద్: పొట్టి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిధ్యాలయం.
8. సత్యనారాయణ. చింతపల్లి. “ప్రజానాట్యమండలి - ప్రజా కళారూపాలు”. విజయవాడ: విశాలాంధ్ర పబ్లిషింగ్ హాస్, 2007.

★ రచయిత: పరిశోభక విద్యార్థి, ఓయు **T**

నర్జంధం నీడలో పోడు భూముల పోరాటం

మెంచు రమేష్

తెలంగాణ ప్రజా ప్రంట్ ఆధ్వర్యంలో అదివాసులు, గిరిజనులు, పేదలు సాగుచేసుకుంటున్న అటుభీ భూములకు పట్టాలు ఇవ్వాలని డిమాండ్ చేస్తూ, నిజామాబాద్ కామారెడ్డి, అదిలాబాద్, ఆసిపాశాబాద్, భూపాలపేట, కొత్తగూడెం జిల్లాల్లో సదన్సులు, ధర్మలు జరిగాయి. వీటి కొనసాగింపుగా హనుమకొండలో సెప్పెంబర్ 16న అమరవీరుల స్థాపం నుంచి ఏకశిలా పార్చు వరకు ర్యాలీ, ఏకశిలా పార్చు వద్ద భారీ ధర్మ నిర్వహించాలని అనుకున్నాము. అనుమతి కోసం ఆగస్టు 26న స్థానిక సిబు, ఎ సి పి, డి సి పి, సెంట్రల్ జోన్ డిసిపిని కలిసాము. చివరకు కమిషనర్ దగ్గరికి వెళ్లాలని చెప్పారు అనుమతి లెటర్సు కమిషనర్కు ఇవ్వగా ఎంక్యూయిరీ చేసి అనుమతి ఇస్తానని చెప్పారు. నాటి నుండి సెప్పెంబర్ 13 వరకు ఉదయం, సాయంత్రం అనే తేడా లేకుండా ప్రతిరోజు తిరగవలసి వచ్చింది. చివరకు సెప్పెంబర్ 13 సాయంత్రం అనుమతిని ఇవ్వడం లేదని, ధర్మ జరుపుకోవడానికి అవకాశం లేదని, అనుమతి నిరాకరణ లెటర్సు చేతికి ఇచ్చినట్టే ఇచ్చి తిరిగి మళ్ళీ తీసుకోన్నారు. పోలీసులు అనుమతి ఇవ్వక పోవడంతో ప్రెస్ మీట్ పెట్టి ధర్మ తాత్కాలిక వాయిదా వేస్తున్నామని తెలియజేశాము. కోర్టు ధార్మా అనుమతి వచ్చాక ధర్మ నిర్వహిస్తామని తెలిపి తదనంతరం కోర్టుకు వెళ్లాం.

సెప్పెంబర్ 14న కోర్టులో కేను షైల్ చేసాము. సెప్పెంబర్ 16న విచారణ ఉంటుందని న్యాయమూర్తి తెలిపారు. 16న విచారణ జరగకుండా, 17న విచారణ జరిగింది. 17న, జరిగిన కోర్టు విచారణ ప్రకారం తిరిగి తెలంగాణ ప్రజా ప్రంట్ ఆధ్వర్యంలో సెప్పెంబరు 25న హనుమకొండ ఏకశిలా పార్చు వద్ద ధర్మ జరుపుకోవడానికి వారు అనుమతి కోసం లెటర్ పెట్టుకుంటారు. పోలీసులు దానికి అనుమతి ఇవ్వాలని కోర్టు చెప్పింది. కోర్టు అదేశాల మేరకు సెప్పెంబర్ 18న, తిరిగి కమిషనర్ అనుమతి కోసం లెటర్ పెట్టుకోవడం జరిగింది. కోర్టు అదేశాలు జారీ చేసింది కాబట్టి ఎలాగో అనుమతి వస్తుందనే ఉద్దేశంతో, మేము ధర్మ ఏర్పాటును పూర్తి చేసుకున్నాము. 18 నుండి సెప్పెంబర్ 24 వరకు అనుమతి కోసం కమిషనర్ కార్యాలయం చుట్టూ తిరగవలసి వచ్చింది. అయినా ప్రయోజనం లేకుండా కోర్టు అదేశాలను ఉల్లంఘించి,

పోలీసు కమిషనర్ విశ్వనాథ్ రవీందర్ సెప్పెంబర్ 24 ఉదయం 11 గంటలకు మీకు అనుమతి ఇవ్వడం లేదని అనుమతి నిరాకరిస్తున్నామని లెటర్సు ఇచ్చారు.

కోర్టు అదేశాల మేరకు సెప్పెంబర్ 25న ధర్మ జరుపుకోవడానికి ఏర్పాటును పూర్తి చేసుకున్న తర్వాత 24న ప్రోకోర్టు అదేశాలను ఉల్లంఘిస్తూ పోలీసు కమిషనర్ అనుమతి నిరాకరించారు. హోల్లో కనీసం సదన్సు జరుపుకోవాలనే ఉద్దేశంతో హన్సుకొండలోని, వద్దేపల్లి నందుగల విద్యుత్ భవన్సు ఆ రోజు రాత్రి 8 గంటలకు దాని అనుమతి తీసుకొని, ఫీజు చెల్లించి హోల్లు ధగ్గర నుండి ఒక కిలోమీటరు వెళ్లకముందే, అక్కడ ఉన్నటువంటి స్థానిక సీబు సదయ్య హోల్లు వద్దకు వెళ్లి తెలంగాణ ప్రజాప్రంట్ వాళ్లకు ఎట్టి పరిస్థితుల్లో హోల్ ఇవ్వరాదని బెదిరించి ఒకవేళ మీరు ఇచ్చినచో మీ మీద కేసులు పెట్టవలసి వస్తుందని భయబ్రాంతులకు గురి చేసాడు. ఆ రాత్రికి రాత్రి ఏం చేయలేని స్థితిలో 25న ఉదయం కనీసం ప్రెస్ మీట్ పెట్టి జరిగిన విషయము చెప్పాలని అనుకున్నాము. 9 గంటలకు హనుమకొండ ప్రెస్ క్లబ్ ను బుక్ చేసుకున్నాము. 10 గంటలకు ప్రెస్ మీట్ ఉంటుందని తెలియ చేసాం.

ఉదయం 7 గంటలకే విద్యుత్ భవన్ నందు మూడు వాహనాలు 50 మంది పోలీసు బిలగాలు హోల్లు మొత్తం కూడా చుట్టూముట్టారు. అదేవిధంగా 10 గంటలకు ప్రెస్ క్లబ్ ను కూడా సివిల్ డ్రెస్‌లో ఉన్నటువంటి పోలీసులు మొత్తం చుట్టూ ముట్టారు. 10 గంటల వరకు వివిధ జిల్లాల నుండి వస్తున్న అదివాసులు, గిరిజనులు, పేదలు వివిధ సంఘాల నాయకత్వాన్ని ప్రెస్ క్లబ్ చేరుకొనే సమయానికి వారినందరిని అక్రమంగా అరెస్టు చేసి వివిధ స్టేషన్లలో నిర్వంధించారు. పోలీసు బిలగాలను ఛేదించుకొన్న ప్రధాన నాయకత్వం ప్రెస్‌హోల్ చేరుకొని ప్రెస్ మీట్ పెట్టిన అనంతరం గేటు వద్దకు వచ్చి మరొక్కసారి ప్రెస్‌తో మాట్లాడి అక్రమంగా అరెస్టు చేసినటువంటి వారినందరినీ విడుదల చేయాలని కోరుతూ, పోలీసు కమిషనర్ ను కలవడానికి వెళుతున్నామని చెప్పింది. గేటు నుండి నాలుగు అడుగులు ముందుకు వేసి ప్రెస్ క్లబ్ నుండి కమిషనర్ కార్యాలయం వరకు ఆటోలు మాట్లాడుకుని ఎక్కి కూర్చుని కనీసం ఐదు

మీటర్లు వెళ్కకముందే వందమంది పోలీసు బలగాలు వెంటాడి చుట్టుముట్టి, ప్రైస్ మొత్తం చూస్తుండగానే బూతులు తిడుతూ మహిళలని చూడకుండా నెట్లోవేస్తూ అక్రమంగా అరెస్టు చేసి హసన్ పర్టీ పోలీసు స్టేషన్లో నిర్వంధించారు.

ఇది ఇలా ఉండగా ఉదయం 6 గంటలు కాకముందే వేలేరు మండలంలోని కన్నారం గ్రామంలో 22 మంది కార్యకర్తలను బెదిరించి వారిని అరెస్టు చేసి పోలీసు స్టేషన్లో నిర్వంధించారు. అదేవిధంగా భీమదేవరపల్లి మండలంలోని కన్వపర్టి, మాణిక్యపూర్ గ్రామాలలో ఉన్నటువంటి కార్యకర్తలను నిర్వంధించారు. ఆదేశాలను పోలీసులు ఉల్లంఖించడమే కాకుండా కనీసం హోలు సదస్యుకు అనుమతి ఇవ్వాల్సు. కమిషనర్సు కలవడానికి కూడా అవకాశం ఇవ్వకుండా అరెస్టు చేసారు. వివిధ జిల్లాల నుండి, గ్రామాల నుండి వస్తున్నటువంటి ప్రజలను, సంఘాల నాయకత్వాన్ని అక్రమంగా అరెస్టు చేసి కాజీపేట, హనుమకొండ, సుబ్దారి, కాకతీయ యూనివర్సిటీ, హసన్ పర్టి, వేలేరు, భీమదేవరపల్లి స్టేషన్లో నిర్వంధించి వారి అందరిపైనా కేసులు పెట్టి సాయంత్రం 6 గంటలకు వృక్షిగత పూచికత్తుపైన పంపించారు.

ప్రౌదరాబాద్ నుండి సిర్పార్ కాగజ్ నగర్ రైల్కు బయలుదేరినటువంటి తెలంగాణ విద్యార్థి వేదిక నాయకులను కాజీపేట రైల్స్ స్టేషన్లో దిగడంతోనే అక్కడి ప్రజలు అందరూ చూస్తుండగానే ఒక్కసారిగా మూకమ్మడిగా సివిల్ డ్రెనెస్ ఉన్నటువంటి పోలీసులు నలుగురు విద్యార్థులను అరెస్టు చేసి వెంటనే వారి ఫోన్సు తీసుకుని కాజీపేట పోలీసు స్టేషన్లో నమాచారం ఎవరికీ తెలియ కుండా నిర్వంధించారు. నిర్వంధించిన విద్యార్థులను స్పెషల్ బ్రాంచ్, క్రైమ్, సివిల్ పోలీసులు వివిధ రకాలుగా ఇంటరాగేషన్ చేస్తూ మానసిక ఒత్తిడికి గురి చేశారు. వారి ఫోన్లో ఉన్నటువంటి నమాచారం మొత్తం కూడా కాపీ చేసుకుని మీ దగ్గర నిషేధిత సాహిత్యం ఉన్నదంటూ అక్రమంగా కేసులు పెట్టారు. సమాచారం తెలుసుకుని నాయకత్వం అంతా అక్కడికి వెళ్లిన తర్వాత కానీ వారిని విడుదల చేయలేదు. అదేవిధంగా అమరుల బంధువిత్తుల సంఘం ఉపాధ్యక్షరాలు శాంత ఈ మధ్యకాలంలో పక్షవాతం వచ్చి సరిగ్గా మాట్లాడలేని పరిస్థితి. వేరే మనిషి సహకారం లేకుండా నడవలేని పరిస్థితి. అయినప్పుడీకి ఆమెను 25న ఉదయం పగిడిపల్లి ఇంటికి వెళ్లి అక్రమంగా జీపులో ఎక్కించుకుని కాకతీయ యూనివర్సిటీ స్టేషన్లో నిర్వంధించారు. ఇది ప్రైంట్ పోలీసింగ్ అని మాట్లాడే తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి సిగ్గుచేటు.

పెదు, కోలు రైతులకు పెట్టుబడి మద్దతు

కోసం కలక్కరెట్ల ముందు ధరాలు

తెలంగాణ రైతాంగ సమితి ఆధ్వర్యంలో వాస్తవ సాగుదారులకు(పోదు, కోలు, దేవాదాయ, వక్క), సాదానామ భూములు సాగుచేసుకుంటున్న వారు) పెట్టుబడి మద్దతు (రైతుబంధు, బ్యాంకు లోన్లు, పంట బీమా, సబ్సిడీలు, రైతు బీమా మొదలైనవి) పర్తింపచేయాలని డిమాండ్ చేస్తూ జిల్లా కార్యాలయాల ముందు ధరాలు జరిగాయి.

ఆగస్ట్, సెప్టెంబర్ నెలల్లో గద్వాల, వనవర్తి, సూర్యాపేట, వరంగల్, ఆదిలాబాద్, మహబూబ్ నగర్, నల్గొండ, సిద్ధాపేట, కామారెడ్డిలలో ఈ ధరాలు జరిగాయి. పోదు భూములకు పట్టాలు ఇవ్వాలని ఆసిషాబాద్లో 1500 మందితో, ఉట్టార్నోలో 500 మందితో ధరాలు జరిగాయి. కాగజ్ నగర్లో సదస్య జరిగింది. ఈ సభలో తొలకరి పత్రిక సంపాదకులు కన్నెగంటి రవి ప్రసంగించారు. కామారెడ్డి జిల్లా సదాశివ్ నగర్ మండలంలో, యాదాద్రి భువనగిరి జిల్లా తుర్పుపల్లి మండలంలో అటవీ భూముల రక్షణ కోసం పోరాటున్న గిరిజనులకు మద్దతు తెలిపాము. సభలు ఏర్పాటు చేసి పోరాటాలు ఆపకుండా భూములు కాపాడు కోవాలని రైతాంగ సమితి పిలుపునిచ్చింది. వివిధ జిల్లాల్లోని రైతు సమస్యలపై పోరాటాలతో పాటు అధికారులకు వినిపిపత్రాలు సమర్పించింది.

-జక్కుల వెంకటయ్య

తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి ఎన్నికల ముందు ఆరు నెలల్లో సాగుచేసుకుంటున్న అటవీ భూములకు పట్టాలు ఇస్తామని హామీ ఇచ్చి అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత పట్టాలు ఇవ్వకపోగా, కనీసం నిరసన తెలివే స్వేచ్ఛ లేకుండా, సభలు పెట్టుకునే స్వేచ్ఛ లేకుండా, భావ ప్రకటన స్వేచ్ఛను హరించి వేస్తూ ప్రశ్నించే గొంతుకలను ఉక్కప్పాడంతో అటచి వేస్తున్నది. చట్టాలను, కోర్సు అదేశాలను ఉల్లంగించడంతో ఈ ప్రభుత్వం ముందు వరుసలో ఉంది. దశాబ్దాల తరబడి సాగుచేసుకుంటున్న అటవీ భూములను హరితపోరం అనే అభివృద్ధి ముసుగులో పేదల పై ఉక్కప్పాడం మోపి అక్రమ కేసులు బినాలున్న వారి భూములను గుంజకుంటున్నది. ఆదివాసీ చట్టాలను అమలు చేస్తూ, తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఆదివాసులకు, గిరిజనులకు, పేదలకు సాగుచేసుకుంటున్న అటవీ భూములకు పట్టాలు ఇచ్చేంత వరకు పోరాటం చేయాలని తెలంగాణ ప్రజాప్రంట విజ్ఞపీ చేస్తుంది. *

T రచయిత: ప్రభావ కార్యధర్మ, టీపీఎఫ్

డా.వినోదినికి మా మద్దతు

కడవజిల్లా యోగి వేమన విశ్వవిద్యాలయ అధ్యాపకురాలు, పరిశోధకురాలు, దళిత బహుజన మైనారిటీ యూస్టివెస్ట్, రచయిత అయిన డాక్టర్ ఎం.ఎం. వినోదిని గారికి దళిత, బహుజన, స్త్రీవాద, హక్కుల కార్యకర్తలు, ఉద్యమ కారులు, రచయితలు, జర్నలిస్టుల సంఖీభావ, మద్దతు ప్రకటన

మిత్రులారా! డా.వినోదిని ఆరు సంవత్సరాల క్రితం ‘వేగుచుక్కలు:అన్నమయ్య, వేమన, పోతులూరి వీరబ్రహ్మంల సామాజిక దృక్పత్తం’ అనే పరిశోధనాత్మక పుస్తకం రాశారు. ఈ పుస్తకాన్ని పైదరాబాద్ బుక్ ట్రస్ట్ 2014లో ప్రచురించింది. ఇప్పుడు ప్రజాశక్తి బుక్ హాస్ విజయవాడ వారు ‘బహుమథ దార్శనికుడు, బహుజన తాత్పొకుడు పోతులూరి వీరబ్రహ్మం’ అనే పేరు మీద 37 పేజీల వ్యాసాన్ని విడిగా చిన్న పుస్తకంగా ప్రచురించారు. దానిలో ఆయన శూద్రకులంలో పుట్టడన్న ఒక వాక్యాన్ని ఎత్తిచూపుతూ ఆమె మీద విశ్వ బ్రాహ్మణ సమూహానికి చెందిన కొంతమంది చెప్పురాని బూతులతో దాడికి దిగటమే కాక వివిధ జిల్లాల కలెక్టర్లకు, గవర్నర్కు ఫిర్యాదులు చేస్తున్నారు. ఫోన్ కాల్స్ ద్వారా బాగా బెదిరిస్తూ, భయాత్మాతం కలిగించే హెచ్చరికలు వాటాప్పలో పంపుతున్నారు.

కడవ జిల్లా యోగి వేమన విశ్వవిద్యాలయంలో తెలుగు అధ్యాపకులుగా వున్న డా.వినోదినిపై గత కొంత కాలంగా జరుపబడుతున్న ఈ బ్రాహ్మణీయ కుల పిత్సస్వామ్య విషపు దాడులను ఖండించవలసిందిగా కోరుచున్నాము. ఈ దాడులు చేస్తున్నవారు విశ్వబ్రాహ్మణులమని చెప్పుకుంటా, పీర బ్రాహ్మంద్ర స్వామిని, వినోదిని తన పుస్తకంలో ‘శూద్రుడు’ అని పేర్కొనడం వీరికి తీవ్రమైన అభ్యంతరం ఉండంటున్నారు. అయితే ‘శూద్ర’ అనే పదాన్ని వినోదిని మాత్రమే స్పష్టించి వాడలేదని, అంతకు ముందే చాలా మంది ప్రమథ చరిత్రకారులు, తత్కవేత్తలు, రచయితలు విశ్వకర్మ కులాన్ని, కంసాలి, వడ్రంగి, కమ్మురి మొదలైన వృత్తులు చేసే వారిని ‘శూద్ర’కులంగానే ప్రస్తువించారు అనేది పీరు పూర్తిగా విస్తరిస్తున్నారు. వినోదిని గారి మీదనే పగపట్టి అమానాయి రీతిలో మానసికపరమైన దాడి చేయడాన్ని మేము తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాము. డా.వినోదిని దళిత సమూహానికి చెందిన ప్రాథేసర్ కాబట్టీ ఆమెపై కుల, మత దురహంకారంతో ఈ మానసిక దాడి, అవమానం చేస్తున్నారనేది స్పష్టమే. పీరు ఒక విషయాన్ని గమనించాలి. పీరు విమర్శ చేయాలనుకుంటే రాజకీయ చర్చ చేయాలి. అది రాత ద్వారా కావచ్చ, వ్యాఖ్యానం ద్వారా కావచ్చ. ఒక ఆరోగ్యకరమైన చర్చ జరిగినట్లయితే కొన్ని ముఖ్యమైన అంశాలు వెలుగులోకి వచ్చే అవకాశం వుంటుంది. అవి 1. సమాజంలోని ప్రజాక్రేణులకు సంబంధించిన పదాలు, నామకరణాల వాడుకలు ఆయా కాలాలలోని ఉద్యమాలు, సిద్ధాంతాల ఆధారంగా రూపొందుతాయి, అవి చరిత్ర కారుల, సాహితీవేత్తల రచనల ద్వారా ప్రజల వాడుకలోకి వస్తాయి. 2. ముఖ్య విషయం ఏమంటే శూద్రులు అనే పదం చాతుర్వ్యాధి ధర్మం, నిచ్చన మెట్ల కులవ్యవస్థ వల్ల ఉనికిలోకి వచ్చింది. అంతే కాక బ్రాహ్మణ వాదాన్ని పర్మాశ్రమ చాతుర్వ్యాధి ధర్మాన్ని పోతులూరి వీరబ్రహ్మం తీవ్రంగా వ్యతిరేకిస్తూ పద్మాలూ రాశారు. ఈ పుస్తకంతో పాటు విడుదలయిన మరికొన్ని పుస్తకాలలో కూడా కొంతమంది ఆ సమూహానికి చెందిన రచయితలు బ్రాహ్మంగారు ‘శూద్రుడు’ అనే రాశారు. ఈ అంశాలను పక్కన పెట్టి కేవలం వినోదిని గారిపై సోషల్ మీడియాలో, వాటప్ప, మెనేజ్మెంట్ మానసికమైన దాడి చేయటంలో పీరీ ఆంతర్యమేమిటి? ఇది కుల, పురుష దురహంకారం తప్ప ఇంకోటి కాదు.

- డా. వినోదినికి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం దుండగుల నుండి రక్షణ కల్పించాలి.

- ఆమెపై దాడికి పాల్పడుతున్న ఉన్నాదులపై చట్ట ప్రకారం చర్చ తీసుకోవాలి

- డా. వినోదినిపై జరుగుతున్న దాడిని ఖండించి మద్దతు తెలిపిన కారణంగా బహుజన ఉద్యమకారులు, రచయిత అయిన దాసోజు లలితగారిపై కూడా ఈ శక్తులు బెదిరింపులకు పాల్పడుతున్నారు. పీరిద్దరిపై జరుగుతున్నదాడిని మేమంతా ముక్క కంరంతో ఖండిస్తున్నాము. ఒక ఆరోగ్యకరమైన చర్చ ద్వారా భిన్నాభిప్రాయాలను కలబోసుకునే ప్రజాస్వామిక వాతావరణాన్ని అందరం కోరుకోవాలి తప్పించి ఉన్నాద ప్రకటనలు, అసభ్యకరమైన పోస్టులు, బెదిరింపు ధోరణలు ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ అంగీకారయోగ్యం కాదు. వినోదినికి, దాసోజు లలితకు సంఖీభావంగా మీరూ మాతో గొంతు కలుపుతారని ఆశిస్తున్నాము.

T

అనమ్ముతిన వినిపిస్తున్నందుకే అణచివేత

రచయితలు, ప్రజాసంఘాల నాయకులపై ఆక్రమ కేసులను ఖండించండి

విరసం కార్యవద్దసభ్యుడు సి.కాశీం, వీక్షణం మాసపత్రిక ఎడిటర్ ఎన్.వేంగోపాల్, తెలంగాణ ప్రజాప్రంట్ కార్యదర్శి మెంచ రమేష్, ఉపాధ్యక్షులు నలమాస కృష్ణపై తెలంగాణ ప్రజా భూప్రతా చట్టం, చట్ట వ్యతిరేక కార్యకలాపాల నిరోధక చట్టం(యుఎపివీ), రాజద్రోహ నేరం మొదలైన కేసులు పెట్టారు. ఈ నెల 12వ తేదీ పైదరాబాదులో విష్వవ రచయితలు బి.అనూరాధ, రవిశర్మల ఇంటి మీద పోలీసులు దాడి చేసి 14 గంటలు సోదాలు చేశారు. ఆ తర్వాత వాళ్ళపైన ఆనేక ఆక్రమ ఆరోపణలు చేస్తూ అరెస్టు చేశారు. అయ్యార్థులోని బాల్మీ మసీదు-రామ జన్మభూమి వివాదంపై సుప్రీంకోర్టు తీర్పును నిరసిస్తూ 12వ తేదీ హిందుత్వ ఫాసిస్టు దాడి వ్యతిరేక వేదిక ఆధ్వర్యంలో వాళ్ళ పాత్రికేయ సమావేశం నిర్వహించవలసి ఉండింది. అయితే ఆ రోజు ఉదయమే పోలీసులు వాళ్ళ ఇంటి మీద దాడి చేసి అరెస్టు చేశారు. ఆ ఎఫ్సిపిఆర్లో కాశీం, వేంగోపాల్, రమేష్, కృష్ణ పేర్లు కూడా చేర్చారు. పైగా వీరందరూ పరారీలో ఉన్నారని మరో తప్పుడు ఆరోపణ చేశారు.

సి.కాశీం ఉస్కానియూ విశ్వవిద్యాలయంలో ప్రాఫెసర్గా పని చేస్తున్నాడు. గత పదేళ్ళకు పైగా విష్వవ రచయితల సంఘం కార్యవద్ద సభ్యుడిగా పని చేస్తున్నాడు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యమంలో విద్యార్థిగా, రచయితగా క్రియాశీలంగా పని చేశాడు. విష్వవ రచయితగా, కవిగా, వక్తగా రెండు తెలుగు రాష్ట్రాల్లో సుపరిచితమైన వ్యక్తి. సామాజిక, సాహిత్య, రాజకీయ వ్యాసాలు ఎన్నో రాశాడు. ఆయన కవితా సంపుటం, సాహిత్య వ్యాస సంపుటం, పాలమూరు, తెలంగాణ విశ్లేషణ వ్యాసాలు పుస్తకాలుగా వెలుబడ్డాయి. రిజర్సేపస్టుపై రాసిన పుస్తకం విస్తృత ప్రాచుర్యం పొందింది. ఆయన ఎడిటర్గా నడుస్తున్న తెలంగాణ మాస పత్రికకు ప్రత్యామ్మాయ పత్రికల్లో ఎంతో గుర్తింపు ఉంది. నిత్యం ప్రజా సమస్యలపై ఆందోళనల్లో పాల్గొంటూ బహిరంగ జీవితం గడుపుతున్న వ్యక్తి మీద అనేక ఆక్రమ ఆరోపణలతో ఉపా, రాజద్రోహం వంటి ఆక్రమకేసులు పెట్టారు. ఇటీవల తెలంగాణలో ప్రజాసంఘాల కార్యకర్లాపై పెదుతున్న ఆక్రమ కేసులన్నిటిలో కాశీం పేరు చేర్చుతున్నారు. ఇప్పటికి ఐదు చట్ట వ్యతిరేక కార్యకలాపాల నిరోధక చట్టం(యుఎపివీ) కేసులు పెట్టారు. కవిగా, మేధావిగా, అధ్యాపకుడిగా, పత్రికా సంపాదకుడిగా ఆయన భావ ప్రకటన స్వేచ్ఛను అడ్డుకోడానికి ఇలా కేసులు పెదుతున్నారు. ప్రత్యామ్మాయ రాజకీయ ప్రచారాన్ని అడ్డుకోడానికి ఈ నిర్వింధాన్ని ప్రభుత్వం తీసుకొస్తోంది.

ఎన్. వేంగోపాల్ ముపై వీళ్ళకు పైగా విష్వవ రచయితగా, మార్పిస్తు మేధావిగా సాహిత్య రంగంలో పని చేస్తున్నాడు. కవిత్వం, సాహిత్య విమర్శ, రాజకీయార్థిక విశ్లేషణ, చరిత్ర పరిశోధన వంటి ఎన్నో రంగాల్లో కృషి చేస్తున్నాడు. అనువాదాలతో వివిధ ప్రక్రియల్లో ఎన్నో పుస్తకాలు ఆయనవి విడుదలయ్యాయి. వీక్షణం రాజకీయార్థిక మాస పత్రిక ఎడిటర్గా, వక్తగా నిత్యం ప్రజా జీవితం గదిపే బాధ్యతాయిత ఆలోచనాపరుడు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యమ ఆకంక్షలకు తన రచనలు, ఉపన్యాసాల ద్వారా విస్తృత ప్రాచుర్యం కలిగించాడు. కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల ఆర్థిక విధానాలపై ప్రజాపక్షం వహించి భిన్నాభిప్రాయాలను వినిపిస్తున్న ఆయన గొంతు నొక్కేసేందుకే ఈ ఆక్రమ కేసు పెట్టారు.

మెంచ రమేష్ తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉద్యమకాలంలో ఏర్పడ్డ తెలంగాణ ప్రజాప్రంట్లో మొదటి నుంచి నాయకత్వం బాధ్యతలు వహిస్తున్నాడు. భౌగోళిక తెలంగాణ వల్ల ప్రజా ఆకంక్షలు నెరవేరవనీ, ప్రజాస్వామిక తెలంగాణతోనే సమన్యాస పరిపూర్వమవుతాయనే అవగాహనతో ఈ సంస్థ పని చేస్తోంది. ఈ సంస్థ ఆధ్వర్యంలో తెలంగాణ ఉద్యమ కాలంలో అనేక పోరాటాలు నడిచాయి. తెలంగాణ ఏర్పడ్డాక కేసీఆర్ నిరంకుశ పాలనకు వ్యతిరేకంగా ప్రజాస్వామ్య పరిరక్షణ కోసం జరుగుతున్న పోరాటాల్లో వ్యక్తిగా, తెలంగాణ ప్రజా ప్రపంచ బాధ్యుడిగా ప్రజా ఉద్యమ నిర్మాణం చేస్తున్నాడు. తెలంగాణలో కనీస హక్కుల కోసం ఉద్యమిస్తున్నందుకే రమేష్ మీద దుర్మాగ్ధమైన నేరారోపణలు చేస్తూ కేసులు పెట్టారు.

కేంద్రంలోని బీజేపీ కనుసన్నల్లో తెలంగాణ పోలీసులు రాష్ట్రంలోని ప్రజాస్వామికశక్తులను అణచివేయడానికి ఇలాంటి కేసులు పెదుతున్నారు. రచయితలు, మేధావులు, ప్రజాసంఘాల నాయకులను ప్రజల పక్షాన మాట్లాడకుండా చేయడానికి ఇట్లా కేసులు పెదుతున్నారు. ఈ నిర్వింధ విధానాలను ఖండించాలని విరసం కోరుతోంది. కాశీం, వేంగోపాల్, రమేష్, నలమాస కృష్ణ మీద ఆక్రమ కేసులు ఎత్తియేయాలని డిమాండ్ చేస్తోంది. ఇదే కేసులో జెయిల్లో ఉన్న అనూరాధ, రవిశర్మలను విడుదల చేయాలని కోరుతోంది.

తెలంగాణ ప్రజాప్రంట రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షులు నలమాన కృష్ణ తోపటు విద్యార్థి, ప్రజాసంఘాల నాయకులపై పెట్టిన అక్రమ కేసులను ఎత్తివేయాలి

ప్రజా ఉద్యమాలపై ఆర్థికీ సమైపై తీస్పే, టీఆర్ఎస్ అణిచివేత ఖర్చుంధ విధానాలను ఖండించండి.

శ్రీయమైన ప్రజలారా....

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ప్రశ్నించే గొంతులపై, ప్రజా ఉద్యమాలపై కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు నిర్వంధాన్ని తీవ్రతరం చేస్తూ అక్రమకేసులను బనాయిస్తున్నాయి. తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన కోసం అహర్నిశలు కష్టపడి కోస్తాంద్ర పాలకవర్గాల కర్కుత నిర్వంధాన్ని ఎదిరించి పోరాడిన నిజమైన తెలంగాణ నాయకుల్నంపై టీఆర్ఎస్ మొదటి నుండి అణిచివేత విధానాలను కొనసాగిస్తుంది. రెండోసారి అధికారంలోకి వచ్చిన టీఆర్ఎస్, బీజేపీ ప్రభుత్వాలు ప్రజా ఉద్యమాలపై అణిచివేత కొనసాగిస్తూ కార్బోర్చెటు విధానాలను అమలు చేస్తున్నాయి. ఆర్టీఎస్ కార్బోర్చులు తమ హక్కులకోసం 50 రోజుల నుండి రాజీలేకుండా పోరాదుతున్నారు. 49 వేల మంది కార్బోర్చుల డిమాండ్లను పరిశీలించకుండా కాలయాపన చేస్తూ, టీఆర్ఎస్ మొదండి వైభారి వలన అనేకమంది కార్బోర్చులు అత్యహాత్మలకు పాల్పడ్డారు. వేలాది కుటుంబాలు రోడ్డున పడ్డాయి. ఈ స్థితిలో కార్బోర్చుల పట్ల మానవీయ ర్ఘృతీతో కూడా చూడకుండా వారు చేస్తున్న సమ్మును విచ్చిన్నం చేయడానికి అణిచివేత చర్యలు కొనసాగిస్తున్నారు. సమ్ముకు మద్దతుగా నిలిచిన విద్యార్థి, ప్రజాసంఘాలపై తీవ్రమైన బెదిరింపులు, అక్రమకేసులు, అరెస్టులు కొనసాగిస్తున్నారు. ఆర్టీఎస్ కార్బోర్చులపై మరియు సమ్ముకు మద్దతుగా నిలిచిన విద్యార్థి, ప్రజాసంఘాలపై బేషరతుగా నిర్వంధాన్ని ఎత్తివేయాలని కోరుతున్న పౌరహక్కుల సంఘాల నాయకులపై ఉపా లాంటి కరినమైన దుర్మార్గపు కేసులు బనాయించడం కన్నా అన్యాయం మరొకటిలేదు.

తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని సాధించిన ప్రజా, కుల సంఘాలు ఇతర ప్రజాస్వామిక సంస్థలు, వేలాదిమంది తెలంగాణ వాదులు, సాంస్కృతికవాదులు ఎందరో ప్రజాసమస్యల పరిష్కారం కోసం పోరాదుతున్నారు. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో పనిచేయగలిగిన ప్రజాసంఘాలను తమ త్యాగలతో ఊపిరిలూదిన, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో మాత్రం పనిచేయవదని అనేక రకాల నిర్వంధాలను రాజ్యం ప్రయోగిస్తుంది. నిర్వంధానికి వ్యతిరేకంగా ప్రజాస్వామిక తెలంగాణ నినాదాన్ని అందుకుని తెలంగాణ ప్రజాప్రంటతో సహ అనేక సంఘాలు అలుపెరగకుండా రాజీలేని పోరాటం చేస్తున్నాయి. విద్యార్థి, నిరుద్యోగ, కార్బోర్చు, కర్బుక, మహిళ మొదలైన వర్గాల సమస్యల పట్ల టీఆర్ఎస్ పార్టీ నిర్లక్ష్యంగా వ్యవహరిస్తుంది.

ఈ నేపథ్యంలోనే ఆర్టీఎస్ కార్బోర్చులు సమ్ముఖాట పట్టారు. సమ్ముకు, ప్రజాసంఘాలు సంపూర్ణ మద్దతును ప్రకటించాయి. గతంలో మునిపాల్స్, ఆశావర్ధక సమ్మును ఇతర పోరాటాలను అణిచివేసినట్లుగా తేలికగా దీనిని కూడా అణిచివేయాలని ప్రభుత్వం భావించింది. ఈ పరిస్థితుల్లో ఆర్టీఎస్ సమ్ముకు సంఖీభావంగా ఉద్యమానికి సిద్ధమైన విద్యార్థి, ప్రజాసంఘాలపై మాహోయస్టు ముద్రతో ప్రభుత్వం విరుదుకుపడింది. మాహోయస్టు బూచి చూపి అన్ని వర్గాల ప్రజలను భయభ్రాంతులకు గురిచేయడం, సమ్ము చేస్తున్న కార్బోర్చులకు ఎటువంటి మద్దతులేకుండా చేయాలన్నదే ప్రభుత్వం ఎత్తుగడ.

అక్టోబర్ 4న మహాబూబ్ నగర్ నుండి గద్వాలకు వెళ్తున్న టీవివి జిల్లా కన్సెనర్ నాగరాజును అదుపులోకి

తీసుకొని తీవ్రంగా కొట్టి అయినపై ఉపా కేసు పెట్టారు. అదే కేసులో బలరాంను జైలు ముందే అరెస్టు చేశారు. మరి కొందరిని ఈ కేసులో పెట్టారు. సెప్టెంబర్ 8న తీవీవీ అధ్యక్షులు మద్దిలేటి ఇంటిపై పోలీసులు దాడిచేసి నల్లకుంట పీఎస్‌లో మరో కేసు నమోదు చేశారు. అక్టోబర్ 10న స్టూడెంట్ మార్క్ ఎడిటర్ జగన్న అరెస్టు చేసి ఇంటిని సోదా చేశారు. ఇదే కేసులో అక్టోబర్ 15న ఉదయం తీఫిఎఫ్ రాష్ట్ర ఉపాధ్యక్షులు నలమాసకృష్ట, తీవీవీ రాష్ట్ర అధ్యక్షులు మద్దిలేటిని ప్రైదరాబాద్‌లోని తీఫిఎఫ్ రాష్ట్రకార్యాలయంలో ఉన్నటువంటి వారిని ఆక్రమంగా అరెస్టు చేశారు. అక్టోబర్ 17న కొత్తగూడెం జిల్లా లక్ష్మిదేవిపల్లి పీఎస్‌లో మరో తప్పుడు కేసులో నలమాస కృష్ణను ఇరికించారు. మరో 24 గంటలు గడవక ముందే చర్ల పీఎస్‌లో మరో కేసును కృష్ట, మద్దిలేటిపై పెట్టారు. వీరు జైళ్ళో ఉండగానే అక్టోబర్ 19న చర్ల పీఎస్‌లో మరో తప్పుడు ఉపా కేసులో ఇరికించారు. ఇదే కేసులో మొదట యువ న్యాయవాది అనిల్, సురేష్లను అరెస్టు చూపించారు.

ఈ కేసులో మొత్తం 34 మంది, 12 ప్రజా, విద్యార్థి సంఘాల నాయకులను యువపిల కేసులో ఇరికించారు. వీరంతా అనేక దశాభ్యాలుగా తెలంగాణ ప్రజల అభివృద్ధి కోసం వివిధ రంగాల్లో కృషి చేస్తున్నవారు. విద్యార్థులుగా, పరిశోధకులుగా, వివిధ వృత్తులు చేసుకుంటూ తమ శక్తి మేరకు ప్రజా సమస్యలపై రాజ్యంగబద్ధంగా పోరాదుతున్న వారు. చర్ల కేసులో పేర్లు ప్రకటించడంకంటే ముందు ప్రైదరాబాద్‌లో సీపీ అంజన్కుమార్ 23 ప్రజాసంఘాల పేర్లు మీడియాముఖంగా ప్రకటిస్తూ వాటిని ప్రభుత్వం నిషేధించిందని తప్పుడు ప్రకటన చేశారు. ఆ తర్వాత వరుసగా అరెస్టుల పరంపర మొదలైంది. నవంబర్ 12న ప్రైదరాబాద్‌లో రవిశర్మ, అనురాధలను ఇంట్లో సోదాలు చేసి వారిపై ఆక్రమంగా కేసులు పెట్టి జైల్లో నిర్వంధించారు. అంతేకాకుండా ఆ కేసులో వారితో పాటు వేఱగోపాల్, కాశీం, నలమాస కృష్ట, మెంచు రమేష్ పై కూడా ఉపా కేసు నమోదు చేసి పరారీలో ఉన్నారని పేర్లు ప్రకటించారు. జైల్లో ఉన్నటువంటి నలమాస కృష్ణను కూడా పరారీలో ఉన్నారని ప్రకటించడం హస్యాస్పదంగా ఉంది.

ప్రజాసంఘులపై నిరంతరం పోరాదుతున్న తెలంగాణ ప్రజాప్రంట్ నాయకుత్వంపై, వివిధ ప్రజాసంఘాల నాయకుత్వంపై కేసులు బనాయిస్తున్నారు. ఆర్టీసీ సమ్మే నేపథ్యంతో మొదలైన కేసులు పరంపర రోజురోజుకి ఎక్కువైతుంది. నవంబర్ 9న ఆర్టీసీ సమ్మేకు మద్దతుగా జరిగిన మిలియన్‌మార్క్లో మాహోయిస్టులు పాల్గొన్నారని ప్రైదరాబాద్ సీపీ ప్రకటించారు. ఈ సేపథ్యంలో ఆర్టీసీ కార్బూకుల సమ్మేపై కొనసాగుతున్న నిర్వంధానికి వ్యతిరేకంగా, సమ్మేకు మద్దతుగా నిలిచిన వివిధ ప్రజా, విద్యార్థి సంఘాలపై కొనసాగుతున్న నిర్వంధానికి వ్యతిరేకంగా పోరాదాలని తెలంగాణ ప్రజాప్రంట్ రాష్ట్రకమిటీ పిలుపునిస్తుంది.

తెలంగాణ ప్రజా ప్రంట్ (TPF)

నడుస్తున్న తెలంగాణ అన్లైన్ వర్షన్ కోసం కింది పేజీలను సంప్రదించవచ్చు

ఫేస్‌బుక్ పేజి: www.facebook.com/pages/Nadustunna-Telangana

వామపక్ష, విష్వవ పార్టీలు, ప్రజా సంఘాల ఆధ్వర్యంలో

అక్టోబర్ 23న హైదరాబాద్ - సుందరయ్య విజాన కేంద్రంలో నిర్వహించిన

నిర్మంద వ్యతిరేకసభలో ప్రసంగిస్తున్న వక్తలు,

సభకు హజ్రెన ప్రజా సంఘాల కార్యకర్తలు

ఈ పత్రికను చదివాక మీ అభిప్రాయాలు రాయడం మర్ఖపోవద్దు.
మీ సూచనలే మా తొవ్వుకు వెలుగు.

To

Printed Matter BOOK-POST

Stamp

చెందాడాచెల్చా చేరండి - చేర్చించెండి
సించెత్తిర చెందా 200/- రూ.

From :

ఎడిటర్, నడుస్తున్న తెలంగాణ

క్వార్టర్ నెం. ఆర్-9, ఉన్నానియా క్వార్టర్స్, ఓమ్యూ,
హైదరాబాద్ - 500 007, ఫోన్ నెం. 9290745490

నడుస్తున్న తెలంగాణ అకోంట్ నెంబర్:
62254225854, ఎస్బిపోట్,
రాంకోర్ల భూంచ్ (20350), హైదరాబాద్